

BIBLIOTEKA
Instytutu
Pawłowskiego
w Łodzi

Wydział Skandynawski

50265 III

SKRIFTER

UDGIVNE AF

VIDENSKABS-SELSKABET

I CHRISTIANIA

1908

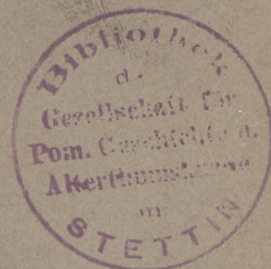
II. HISTORISK-FILOSOFISK KLASSE

CHRISTIANIA

I KOMMISSION HOS JACOB DYBWAD

A. W. BRØGGERS BOGTRYKKERI

1909

Ob 489

HANS ROSS:

NORSKE BYGDEMAAL

VII. FOLDAMAAL. VIII. OUSTFJELLMAAL.

IX. TRØNDEMAAL. X. FOSNMAAL.

XI. NORDLANDSMAAL.

(VIDENSKABS-SELSKABETS SKRIFTER. II. HIST.-FILOS. KLASSE 1908. No. 4)

UDGIVET FOR H. A. BENNECHES FOND.

CHRISTIANIA

I KOMMISSION HOS JACOB DYBWAD

1908

Fremlagt i den hist.-filos. Klasses Møde den 24. Jan. 1908.

VII.

Foldamaal.

De er maali paa baee sidor aat Oslofjorden, »Foldin«, sunnanfyre Upplandsmaali o i SO fyre Valdres, Krødsherad, Sigdal, Numedal o Oust-Telemark o: maali i Follo, Ringerike me Aadal o Modom — men utan Sigdal o Krødsherad —, i Vestfold, i dei sudøystre prestegeldi av Bratsberg amt — Holla, Solom, Gerpen, Slemdal o Eidangr —, i Oslo, Romerike, Eidskogen halvveges, o Smaaleni ell Oustfold ÷ dei sudøystre bygdir Hvalir, Id, Aremark o noko av strendrne paa Borge, Skjeberg o Berg, som hev *a*-maal saman me Nedenes o Bamle paa vestsido aat Langesundsford.

Me Upplandsmaali vil dei mesto skride ihop, iser i Eidskogen som kunde fylgje me Vingr, endaa de hev so mykje færre *i*-jamna notidformir.

Skile fraa maali i NV, »Dølemaali«, er greidt, i di at endinganne *i(r)*, *u(r)* o *utt* ikkje finnst her utan i jammings-høve. Fraa Upplandsmaali skil dei seg so som nemnt um Upplandsm. Men de som skil dei mest fraa alle grannemaali er de, at Foldamaali mesto ingi stinne *i*-jamna præsens hev. — Dei hev mesto allstad dei gamle tviljodanne, o dei fleste av *u*-jamninganne paa *a* i dei andre nynorske maalføre o i Norrøna.

Maali hev halde de eldre vegthøve i noko mindre mun enn Upplandsmaali, sjaa desse. I sume tilfelle er de vandt aa greina um fyrste staving i tvostavingsord er lett (stutt) ell hev vorte tung (lang) ell halvtung: *hāga* o sj. *hāga*, *tapa* o *tāpa*, *bita m.* > *bet(t)a*, *vet(t)a m.*; iser fyre *r* og *l* er sjølvljoden heldr stutt, o samljoden *l* er alltid stutt: *fūr(r)u*, *hār(r)a*, *jōr(r)a* ell *jēr(r)a*, *hōlo*, *sulu*. Men einstavingsordi er lengde, i di at sjølvljoden er lengd, stundom samljoden: *dāg*, *dāl*, *lof* > *lāv* ell *lov*, *lok* > *lāk* ell *lākk lōkk*, *bos* > *bāss* ell *bōss* ell *bōss*, *hōtt*, *vit* > *vett*, *kjarr* > *hær* oftast. — I Oslo o der ikring kem skilnan imillom lang o stutt sjølvljod o samljod i stonnstavingi tidt burt, iser um de fylgjer *r* ell *ll* ette sjølvljoden: *hær(r)ø venø*; *kerra* > *hær(r)ø*; *hyl(l)e* te *hjallr*; *litet* > *lit(t)ø* (*grannø*), *lika* > *lik(k)ø*.

Dei vegtuge endingsljod er i lettstava ord oftast haldne, jamvæl ofto i *ju* o *ja*: **efju** > *evju vju* Oslo (Bærom), *øvju* (ø) Rom. Sandsvær; **þilju** > *tilju* Oustfold, *skanntilju* (men og *-tilla f.*) Rom.; *vilja v.*, *spørja v.*, *sælja v.* men og *sæla*. O *kunnja* < **kunna**, *tørja* (å, ø, v) < **þora**; *lytja* = **hjóta** Rom. Oustf.; *völja* = **virða** Rom. ofl. — *krævã* SOustf. — *sittã, sættã, flottã* mangstad.

Av jamning er her i de heile noko-lite mindr enn innanfyre. — N. *i—u* er innpaajamna te *y—u* i storluten av Romerike o i NO-luten av Oustfold: *viku* o *vyku*, *svipu* o *svypu*, **sin** ***sinu** > *synu*, **skivu** > *šyvu* (*šjivu*), **vidju** > *vyu*, **smidju** > *smyu* o *smi'u*; **skeru** > *šyru širu* o *šuru*; **selju** > *silju sylju sölju*; **Nitju** > *nyku(a)*, aa i Rom. o i Lier, **Rimu** > *römu(a)* aa i Rom. — **verju** > *vörju* Follo, Rom. ofl.

N. *o—u* held seg i *o—u* i sume ord sumstad i Rom. Ring. Lier, Bamle, Follo; t. d. *gropu* o *gropo* (o *grypu* Rom.), *motu* o *moto* (or *möt*), (*roku*), *bosu*, *krotu*, *smolu*. Men de jamne er: (*roko*), *boso*, *hoso*, *kroto*, *klovo*, *holo*, *smolo* (i Totn, Gbr. og); *roko hoso* ofl. Modom Ring. NSmaal ofl.; *krotor*, *pl.* Vestf. Oslo.

N. *ö—u* (**a—u**) er tidt *u—u*, sumstad *o—o*: **höku** > *huku* o *hoko*; **svölu** > *sulu* Rom. Oustf. ofl. (o *sulus*, sjaa R. 794), *gutu* Vestf. Oustf. Rom. ofl. — *kaku* m. st., *haku* Oslo, Modom, IOustfold, *kva'u* Oustf. (Rakstad), *snaru* sume st.; *la'u* o *la'o* (o *la'ä*) < **hladu** Oustf. (Rakstad, Raade ofl.); *va'o* < **vadu** Ring; *skvatu* o *-ä*, ein som skvatar, OOustf.

N. **u—u** > *u—u*: *furu*.

Men me vegt-ouken i stomnstavingi hev de i kvennkynsord tidt fylgt veikning i endesjølvljoden te *ä*. Dette hender inne i lande i einstaka ord, helst um jamning o burtfall av samljod hev ført tvo like sjølvljodar innpaa einannan; langs ette strendrne te Oslofjorden er de so i flest-alle, o langs ette Skagerak i alle kannhende, berre inkje i *furu* som de er allstad, o i *sulu* Tunsberg, Larvik ofl. (elles og: *selu silu sjelu* o *selusä sulus(ä)* Vestf. o Bamle). Soleis: **flugu** > *fluä* mesto allstad, **stofu** > *stusä* mesto allstad; **höfud** > *huä* kannhende allstad; **þvögu** > *tuä* Rom. ofl.; **þvöru** > *tuä* SSmaal. *tuä* Tunsberg, elles mest *tuä*; *hosä* SVestf. ofl.; **hlödu** > *läusä* Follo, Rom. Oslo, Oustf., elles mest *ly'u li'u la'u la'o*; *hakä* m. st.; (*fe)gatä* Oustf. (Skjetve, Rygge); **viku** > *vekä* m. st.; **svipu** > *svepä* m. st., *svöpä* sumstad (*sveipä* Bamle); **smidju** *smieä* Tunsberg, *smie* o *smivä* Oslo ofl. (elles mest *smi'u smy'u*); **selju** o *silju* Oustf. (Skjetve ofl., *silj* o *selj* SOustfold); **kona konu** > *könä* Oslo, Oustf. ofl., o *känä, känä* Oustf. Vestf. Oslo, sjaa Upplandsmaal o R. 418; **klofu** > *klovä* Vestf.

I mannkynsord o verb er der oftast jamning paa stomnljodanne i o e ned imot ende-a'en, som i SRom. Vestfold o Oustfold er oftast paa lag *â* ell *ä*: **bita** *m.* > *bet(t)a(a) bætt(t)a*; **vita** *v.* > *vet(t)a vœtt(t)a*; **vita** *m.* > *vet(t)a (-kolln)*; **lesa** > *læsa* o *læsa*; ***smika** = *smeikja* > *smēka* o *smæk(k)a*; ***slika** = *sleikja* > *slēka* o *slæk(k)a*; ***flika** jf. *flikja* > *flēk(k)a* o *flæk(k)a*; **nēva** o *næv(v)a*; **stiga** *m.* > *stega stæia* (sumstad i Oust); **sleda** ***slada** > *slē'a* o *slā'a hla'a* o *slā'ə*; ***flada** *m.* R 117 > *flā'a flā'ə* (ulikning); **pela** *m.* > *tæla, tæla* Trykstad i Oustf. *hæla* Rom. — **vera** > *væra*, o *vara* Ring.; *bæra dræpa*. Men: **eta** > *ēta* o *īta*, **geta** > *jēta*, o *jīta* sj.

I mannkynsord hev o—a o u—a jamnast te *â*—*ā* i SVest: i Holla, Solom, Slemdal; i NOOustfold, i storluten av Rom. o mangstad i Oslo, Follo o Ring.: *mås(s)å, påså, bråtå, fålå, lågå, runa* > *rånå, brånå, spånå, sām(m)år, ålbågå* NOustfold, *bågå* Mid-Oustf. (Denes). Elles mest: *måsa (-ä), sām(m)år* osf. — *nåså, nåsåhæu* (ɔ: -hug) liksom or < **nosa** = *nös*, se *nosí* Fritzner; Ring. ofl.

Utjamningi i verb geng ikkje so langt ut mot have: i NRom. Ring. o i NOOustfold seie dei *tråka* < ***proka** R. 835; **broka** = *brykja* > *bråka* arbeide me larm, *såvå, låvå* ofl.; elles *tråka, låva, såva* (*såvå, søvå* SOustf.) osf. — **Skorar** *f. pl.* > *skårår*, gardnomn i Oustfold.

Ymse jamningar o vokalfylgslir.

etit > *iti*, **getit** > *jiti* Oslo Vestfold ofl.; **tekitt** > *ti'i*, **dregitt** > *dr'i'i*, *sl'i'i*; *biti*, *rivi* o alle supin av *i*-klassen — men **bit** *n.* > *bet(t)*, **rif** *n.* > *ræv*; *stykk(h)y* Oustfold, *tyry* Rom., **lykill** > *nykkyl* Rom. NOustfold, *nykkyl* OOustfold; *myhynkæ* Oustf. *møhønkæ* Rom. or *myhank* (**myhenkja*?); **eitill** > *itil* heldr aalment, *ykkul* Rom. (Eidsvoll, Nes, Nannestad ofl.); **þistill** > *tyssul* Rom.; **kyndill** > *kyinjul* Rom. *tynjul* Rom. (Nedal o m. fl.); ***slegill** **slögull?** > *sl'ul* *sl'y'ul* Rom. *sl'u'ul* Oustf. *slivul* Oustf. (Spebberg), *slulə* Oustf. (Denes). — Gardnomn: **Grenin** > *grini*, **Esin** > *isi*, **Grorrud** > *groro*, **Sæby** > *sybby*, **Midbær** > *møbbø*, **Flatabyr** > *flabby*, **Holangr** > *halarygøn*, **Hunaborg** > *hanabår* (-bør), **Ámót** > *ámått ámatt*, **Hobæli** > *höbböl*, **Greidagr** > *grø'åkr* (Hobbøl), **Breidaholt** > *brøhölt* Vestf. Oustf., **Refhólar** > *Rovol* Rom. (Nann.); **Nitjudalr** > *nēdal*, **Nitberg** > *nebbær*; **Skygveit** (o **Skipveit**) > *sjættve* o *sjæddve* (ein *sjæddvin*). **Ásakarar** > *āsak* Rom. (Sørom).

Den sermerkete o heldr vegtuge endings-sjølvljoden held eg her, liksom i Upplandsmaali, i avleiding o samansetjing:

sniukål (-køl, *smivekøl* Bærom), *hosobann*, *sleamæi*, *magamål*, *näsähæu*; -**ótr** > *groputæ*, *slækatæ* (o -e-) *slekabli* (o -æ-), *mäsätæ*, *bäsätæ*, *täsätæ*, *segatæ* (o -æ-) Rom.; *smekabli*, *smæk(k)abrynæ* NOustf. ofl.

Jod-fengne samljodar, helst *ll* o *nn*, finnst der o kvar: *myrvöll* gard i Oustf.; *mann*, *kann* Eiker; *synn* (*ä nol*) < *sunn*, Rom. ofl. — Men *i*-fengne sjølvljodar synest tidt aa hava haft jod-fengne samljodar ette seg: **grenn** > *græen*, **enda-** > *æen(n)æ*- tidt i gardsnomn; *skren skrin* **A.** > *skræen* Oslo, Rom. Oustf. **allir** > *älla* o *ella*.

Sjølvljodanne fer i de meste sameleis som i Upplandsmaali. — Stutt sjølvljod i einstava ord er jamnan (p. 3) opna ell slakna, men allvisst noko mindr enn i Upplandsmaali, o minst i Sud: **litr** > *lett* (*lætt* lengr i Nord), **bik** > *bekk* (*bækk*), **klyf** > *kløv* *kløv*, **hol** > *høl*, **folk** > *folk* *fålk*, **oddr** > *odd* *ådd*, **hogg** > *høgg*, **skot** > *skått* (ø, ö), **mykr** > *møkk* *mökk*.

Utanfyre jamningi er:

N. **a** i stomnen *a*, mangstad burt imod *å*, men er oftast avlita te *ä* ell *ä* (*æ*) i same høvi som i Upplandsmaali (sjaa desse), t. d. framfyre *r*, *r* o *l* me samljod ette seg, o ikkje sjeldan fyre *bb*, *dd*, *gg*, *gl*, *ld*, *lt* o *ll*: *ærm*, *hålm*, *ståbbæ*, *pådda*, *fåll*, *håggæl*, *plågg*, **jafn** > *jåmn* *jåmn*. — **Akr** > *akær*, gardnamn.

Endingi **all**, som er heldr riv her, er *al(l)* *ål(l)* *ül(l)*: *frøstål atål* *lågål vriål*; **apaldr** > *ap(p)ål* o *appål* Rom. — **a** er i den nördre luten av valde vorten *æ* i heile bøygingi, berre inkje i dei bündne tingordformir; i største luten av Romerike, i den øystre o større luten av Ringerike, o i sumt av Aker o Bærom; soleis: heilt ut te Oslofjorden ifraa Tynset i Nord-Øystrdal. *å kastæ*, *je kastær*, *je kastæ*, *je har kastæ*, *æn fullstappæ sækk*, *e(i)t ræumålæ hus*, *rikæræ rikæstæ*, *e(i) visæ*, *e(i)t æuæ* < **auga**, *jærtæ*, *stavær hæstær skræddær*; men *dn gamlæ visa*, *bæggæ æua* (oftast), *älla hæsta* o *hæstanæ*. — Næmast sunnanfyre, t. d. i sumt av Ringerike o Modom, i SORom., i NOustf. er de fulla sumstad *hæstær skrivær rikæræ* (sjølv sagt alltid *visæ*, *gamlæ* osf.); men allstad *je tok* o *kasta* (*ä*, *ü*) *har kasta*, *fullstappa* osf. O fraa Dramselv sud- o vestette te Langesundsfjord kem *a* (*ä*, *ü*) fram att i alle desse forminne: *hæstür* osf.; *hæstänæ* er de mesto allstad i sudvest heilt ifraa Aadal o Modom. Endings-**a**'en er her *ä* ell *ä*: *bærü*, *kämmü*, *pinnür* *pinnünæ*, *hø'kär* *hø'känæ*; lengst i SV. i STElemark mesto: *är anæ*.

Paa Oustsido aat Oslofjorden (ell Foldi) tek *a* (*ä*, *ü* fyre *r*) ve att allt uppe ve Øyern o i Ourskog i Rom.: *je har kastä*, *ræumålä*, *rikæræ*

rikasta, hæstär hæstá(nə), skræddär, bö'kär. — I Sud-Oustfold tek **a** do te aa veikne att te ä o æ i alle endingar: *sävä sovä, bærä, tæ'när tæ'nær* i Borge ofl. < **tenn**; *dn gamlæ visä, betä m.* — I Oustfold (t. d. Trykstad) o i Follo o i Vestfold er de sumstad villræde, so ein kann høyre *är* o *ær* der de ventelege vøre *är*: *jæntär grisär visär* < **visur**. Ord som **griss grisir, saudr saudir** vert elles *är*-bøygde mangstad vestan-fyre fjorden. — Innme Oslofjorden, mest i Vestf., men i Oustf. o Follo og, er de *a*-ending i sume tungstava verb: *dættä, skræppä, gæta* > *jetä, jæ jetär, jæ jetä, jæ har jetä*; **reykja** > *rökü* SOustfold. — Ei strind av SOustfold høyre ikkje hit, men te Nedenesmaali, *a*-maali, som nemnt: *bærä, käämmä, e furä* < **furu, turä, vekä, mysä** osf.

N. **á** (*ø*) er *å* o *å*. Men sumtid *o*, fyrst ein fylgjande (*h*)*v* o dl. er gløypt. **á** o **ó** *f.* > *o* Oustf. Rom. (Ourskog) o gardnomn i Aker o Ramnes i Vestf. (sjaa **R.** 23, *Nyt Tillæg 2*); **tá** > *to* Oslo Rom. Ring. Oustf. Vestf.; **flá** > *flo*; **rá** = **krá** > *ro*; **ván** > *von*. **slá** *v.* > *slv* (*sl*) *slö slø* Follo NOustf. Rom.; **þátrr** > *tott* Follo Oustf. o *tatt* Oustf.; **nátt** > *natt*; **þá** > *da*, men **þó** > *do* Rom. Follo Oustf.; **ljár** > *jå*, o oftare *ja* Oslo Oustf. ofl. (sjaa *rjaa R.* 607); *hokrínlæ* gard i Nannestad i Rom. > *hór- há*-adj. — **lág**(g), **ság**(g) > *lo, so* Skien.

N. **e** er oftast *æ*, helst nær *l* o *r*, ell *e* sjeldnare: **mettr** > *mætt*, **hestr** > *hæst, kvæll, drækkæ*. — **kelda** > *kjellä* (*e*). — Lengd **e** vert, iser i Vestfold, i sume ord uttala *ē*: **ber** > *bēr n., rēv, sleda* > *slēa*. er or **vera** > *ēr* Oslo ofl., ogso *ær* o *æ*. ***þæt** er **þæt** > *de ē'læ*, (T. fertig) *fæli* Vestfold.

N. **ē** er *e* i utljod: *tre, fe*. Ofta(st) *æ* framfyre lang samljod: **rætrr** > *rætt*.

Den dumme *æ* ber jamnast burt-imot *ö*, men vert tidt lita fraa sjølvljoden framanyre: *spä'a, hu sa'a, my'y* (**mykit**), *læ'ön* < **lodinn**.

N. **æ** (*ē*) er sjeldan *æ* ell burt-imot *ü*, mesto berre tett innaat *l* o *r*, *r*: *fæl* (*fül*), *svær svart, strævæ, læræ, kæræ, verdr* > *val vül*. Oftast er **æ** > *ē*: *klæ'a* o *klä'a, ne'pæ, ne'sæ* (ette D. *næse?*), **læsa** > *lesä* (*ei dörn*), **hvæsa** > *gvesä* Vestf., **hæsi** > *hesä f., *hæsa v.* > *hesä* o *hesä*, **væta** > *veta, hlæja* > *le, *hvæta* > *kvæta* **A.** > *qvätü* Vestf. (**R.** 457). Der er kannhende mest av denne *e*-uttalen i Vestfold o Ring., mindr i Oslo, o minst i Rom. o Oustfold. **Mærin** > *mæ're* gard i Hobøl.

N. **i** o **i** fer jamnast som i Upplandsmaali; **i** vert do ikkje lægt heilt ned te *æ* so tidt som i desse: **bita** *m.* > *beta*, sjeldnare *bætt*(*t*)*a* osf. **kirkja kirkjuby** > *körkæ, körkæby* Oustfold o *m. fl.* o *kærkæ*. Framfyre *k* me samljod er de mangstad *e*: *slækt, slækkæ* ofl. — I endingar er **i** oftast > *æ* ell *e*: *stävæn mo'æn grí'sn fo'tn læ'væn(en) hu'sä*. Berre

inkje i adjektiv- o partisipendinganne **inn** o **it**, der i held seg paa lag fraa Oslo nordette, o i supin **-it** der de held seg i mesto heile maalvalde: **rotinn** > *rötin m. o f., röti o sj. rötint n. (rø-rå-rø-)* — i Sud mangstad *rät'n rätø o rätent*; **funninn** > *fönnin o fonnin m. o f., fönni fonna o finni n.* —, i SV. sumstad *fonnøn fonna (e)*; i SO. sumstad t. d. *bry'tn bry'tø*. Sume to-adjektiv synest mesto allstad hava *in int innø*, ell sjeldnare *en ent: vassin vassint, sannin -int* or **sand**, *betint* Oslo Sandsvær ofl., *tysin -int* SVestf. Men allstad, synest de, *lit'nt lit'ta liti (o lit(t)ø)*, o *æ'an æ'a æ'i (o -e, -ø)*.

N. **y** o **ý** fer som i Upplandsmaali, paa jamnen: **bygg**, **lykkja** > *lykkø* Oustfold (*løkkø* mangstad), **bytta** > *byttø o bøttø (ö)*, **klyf** > *kløv kløv*. **þykk** > *tykk* mesto allstad, *tøkk* Oustfold, *þukkr (þjukkr)* i Nord. I NOOustfold (Trykstad) er der ein grand *y-løyse: y > i*. Sameleis i Ringerike (Soknedal, Snarom, Houg), o i andre vestbygdur i faae ord: **hlöðu** > *li'u* mangstad; **mysu**, **mylju** > *misu, milju* NVestf. (Hov, Botne). — **Gyrdr** > *jul*, **Gilsruð** > *julsu*.

N. **ó** er helst *o*. — N. **æ** er *ø* o *ö*, paa jamnen.

N. **ö** (*ø*) o **o** er, som i Upplandsmaali, *å* — iser fyre lang samljod, *kråpp* t. d.; — tidt er de *ø*, iser fyre *l* o *r* me samljod ette, o fyre **gg**, **dd**, **bb**, *køl, ørm, skollø, ødd, døgg*; *ö*, o sjeldnare *v* o *ö*; *o* i jamning me *u*, o sumtid fyre **n**, helst naar **l** ell **r** er innjamna: **hosu** > *hoso*, **fölna?** > *foñø o fonø* Vestf. (Dramn, Sande, Hov), **börn** > *bon*. **konu** > *kona*, ***göng** > *gonn*, *kom(m)a* Oslo ofl. — **forn** > *fon* Oustf. *fönn* Follo Oustf. Rom. — **þóraldr** > *tarall*, **þorlacr** > *tállak o tallak*. **þróndheimr** > *trånöm trannom* Oustf. Rom. — **od** > *ø: løön*.

I **N.** er de mange *v*-ljodbrigde o dilike jamningar paa *å* te *ó* (*ö*) — no *o*. I **N.** o i ny-Norsk er de sameleis ei mengd me ord, der **a** er *u*-jamna te *ö* (*ø, ö*); mest einstava ord, men og tvostava o jamvæl me lang stomnstaving (i oblikve fall). Dei fleste av desse finnst no *u*-jamna i heile lande, men ikkje faae hev halde **a**'en nordanfjells, sume i Upplandsmaali, o faae i Vest. (I Svensk o Dansk hev desse ordi ofto, kannhende oftast, inkje *u*-ljodbrigde). I Foldamaali: **dögg** > *dågg døgg* osf. (D. dugg, Sv. dagg); **lögg** > *lågg* osf. (D. lugge, Sv. lagg); **dökk** *f.* > *dåkk* osf.; *dråg* osf. *f.*, te draga, Rom. ofl.; **lögr** > *lag* osf. (Sv. lag), *Lågøn* aa i Sandsvær, *d'æ stor Låg nå*; **vök** > *våk* (Sv. vak); **ösp** > *åsp* osf., Trond. *asp* (Sv. asp, D. æsp); **kös** > *køss* osf. (Sv. kas); **köstr** > *kåst køst* (Sv. kast); **völr** > *vål* Vestf. ofl. (Sv. val); **mölr** > *mål møl möl* (D. mөл, Sv. mal); **völlr** > *våll* osf. (D. völd, Sv. vall); **vömb** > *våmm*; **grön** > *grån* Rom. o *gran*; **störr** > *stårr* (Hedm. o Sv. starr); **spörr** > *spår(r)* osf. Rom. (D. spurv; NTrond. o

Sv. sparv); **börkr** > *bark* osf. (Sv. o D. bark); **mörk** > *mårk* (Trond. o Sv. D. mark, vegt); **mön** > *mån* Rom. Follo ofl. (*man* Ndm. o D.); **vöttr** > *vått* osf. (Sv. D. vante); **þöll** > *táll* osf. (Uppl. STrond. o Sv. tall); **klöpp** > *klåpp* osf.; **önn** > *ånn* (Sv. ann); **tönn** > *tånn* o *tann*; **önd** > *ånn* Oustf. o *ann* (D., Sv. and); **hönd** > *hånn* SORom. Oustf. ofl. o *hann*; **töng** > *tång*, *stång*, *spång*; **föng** n. pl. > *fång* Oustf. Follo; ***göng** > *gång* o *gonng*; **þröngr** > *trång*; *skång* o *sköng* o *skoŋk* f. (nordanfjells o Sv. skank m., Eng. shank); **hönk** > *hång* Oustf.; **þröstr** > *trost* o *tråst* (i Vest o Nord o i Sv. trast); **vörðr** > *völ* o *vål* o *vö(r)lærk* Oustf. (A: vord vor völ vél(l)eik); **sværdr** > *svöl* (D. svær); **fjördr** > *fjöl* (Sv. fjärd); **vökstr** > *våkst(r)*; *fjöl*; **fjodr** > *fjör*; **tjörü** *kyru* osf.; *suðu*, *turu*; **tvögu** > *tuə*; *huku gutu*, men og *haku gatu*, sjaa p. 4; **bjöllu** > *bjölla*; **höddu?** > *hölla hölla* Rom., men *hälla* Vestf.; ***sköddu** > *sködda* (å) (Innh. *skadd*, Sv. diall. *skadda*); **vöggu** > *vågga* osf. (D. vugge, Sv. vagger); **ösku** > *öskə åskə* osf. (Trond. *ask*, Sv. D. aska); **tösku** > *tåskə* o *taskə*; (*tada tödu* > *tu'u* o *tugu* Hadel., men *ta'å* YNamd.); Isl. **stappa stöppu** > *stappə* (ø) Oslo Follo Oustf., *stöppa* SBerg. Sogn, annstad *stappa* (-ə) ogso i Foldamaal; **toppa** A. *tappə* (ø) Ring. te *tapp* m.; **ölboga** m. > *ålbåga* o *øl-* Vestf. Modom (*albog* Vegaa paa Helg.); (**slökkva slökk**) > *slökkə slåkk* (ø) v. n. Rom. ofl. (Sv. släck; NSv. ell »Norske« o Ssv. ell »Danske« maal: *slökk(a)* v. a.); **sökkva sökk** > *sökkə såkk* (ø) *sökki* o *sækkə sakk sækki*, *söknə* v. n. Rom.; *rökkə råkk rökki* Rom.; **af lögum** > *alugum* Rom. (Enebak ofl. *av lögum* Set.). — **Vörmu** > *vårma* (ø), aa i Rom.; **Höslu** > *hösla* (ø) aa i Rom., *håslə* gardar i Vestf. o Bærom; ***ølfvin** > *ølve* gard i Eidsvoll, ofl. »Ulvin«; **Dröggu** > *dråga* (ø) aa i Rom.; **Grawe Grofvu** > *gru'ə* gard i Rom. (o Solør); **Sködin** > *sku'i* o *skø'i* o *skø'ə* o *sko'ə* (*skå'in* i Soknedal i Goul.) gardnomn; **Vöd(v)in** > *vå'i* o *vø'i* o *vu'i* (o *vöyen*) gardnomn; **Tadvin Todin** > *tøy'en tø'i*, gard; **Stöfvin** > *ståvi* o *støvi*, gardnomn, mest i Oslo; **Akustadir Okustad, Akusætr** > *ukusta ukusett*, gardar i Rom. — Men: **fönn** f. > *fana* m. o *fana* Vestf. Oslo Oustfold.

N. u o ú fer i de meste som i Upplandsmaali: *lugg, bókk. tún* > *ton*, men *tun tungal* Oustf. — *Bass'ton* < i **Bestunum**, offisielt »Bestum«, gard i Vaker. *Brännla* < **Brynlá** gard i Vestf.; **upp** > *öpp* NOustf. *opp* o *åpp* annstad. — Oftast held de seg do i u ell y fyre *nn* < *nn* o *nd*: *tunn* o *tynn* Rom. ofl., *runn* adj., **kunna** > *kunnja* m. st. **Sunnbýr** > *synnby*, *synnda(g)* Rom., ær *tynnə* Rom.

N. jó o jú > *jo*, *ju*, *jø*, *jå*, *ø*, *u*, o oftast *y*; detta siste i mesto alle stinne verb. **þjó** > *jo* Oslo Oustf., *jø* Rom.; **fjós** > *fjøs*; **þjórr** > *kur* *hár* *kyr* (o *h*); **þjódr** > *hár* *kyr* (o *h*); **þjófr** > *kyv* *ku(v)*;

tjón > *kon hân* (o *h*); *tjóna > *konə* = tyna; ljótr > *jot jöt jätt(t)*; grjón > *græn*; — skjór > *šær(ə)*; snjór > *snø*, men snjóhvitr > *snuvit* (fylgsl) Follo Oslo Oustf.; sjór &c. > *šø, šu sju* i gardnomn i Vestf. ofl., t. d. *šustákk*; ljós n. o adj. > *jøs lys*; *ljóstra > *jøstra* o *lystre*, *jøstra me ly'sə*; bryta, frysə (*frusə*) flyta, rykə, fykə, fly(g)ə; sjúkr > *šuk sjuk, mjuk, drjugr* > *dru(g)* osf.; ljúga > *ju(g)ə*; smjúga > *smy(g)e*; jól > *jul*, hjól > *jul*; ljóna > *lynnə* Vestf. — Kjöse > *hus hos* Rom. Kjöll > *hul* Rom., Kjólberg > *hølbær(g)* Oustf.

N. ja o jö i stomm er oftast *jæ jö jø*. Men jarn > *jönn* Rom ofl., *ja(r)n jæ(r)n* fleste stelle. fjall > *fjæll* o *fjell*.

N. ja o ju i ending held seg ikkje fullt so godt som i Upplandsmaali; sjaa desse o p. 4 her.

Tviljodanne hev halde seg i de heile, jamvæl lengst i Oust, i Rønes o Eidskog: gardnomn her er *öy'a, klæi'va, hækænes, stæenby*. Men i SOOustfold, fraa Rakstad sudette, er dei ihopklembde te ein ljod, der dei ikkje vart endeljod. Dei vert og jamnan einfelde, fyrst dei vert stytte fyre langt samljod: *fæit*, men *fætt* o *fett* n.; *blæut* (*öu*), *blött* o *blött* n.; *röud* *roudt* > *ræu, rött*; *brøytr* > *trött*; *leysa löysə, leysti* > *lösstə*; *græi, grætt* o *grett*; *aust haust* > oftast *øst* (*ö*) *høst* (*ö*).

N. au > *äü¹ öü äü üü vü* (*äü* fyre sjølvljod). *haukr* > *hæk* osf. *naud* > *næu* o *nø*; *höukå* aa i Eidskog; *Lautin* > *læuti* Rom. *Aurr* > *aur* prestegard, *aur* *hærkə, aurs* *mó'n* i *Aurskógr* > *ör'skæü* Rom. (Ourskog, Ulls.). Framanfyre *m* o *n* fer de i de heile som i Upplandsmaali: *drömm, ström(m)* o o o *å*; *flåmm* o *flomm*; *tåm(m)* o *tomm*; *kaun(n)* > *kånn*, (*reynir*) > *rånn*; gardnomn: *Kaun* > *kån* Rakstad, *Fraun* > *frånn frånnær* (ingenstad »frogen«), o *from* Sandeherad. SOOustfold *aurr* > *ör, gaukr* > *gök* o *ø* o *σ* (ingenstad *jök*) *lauss* > *læs* (*ö*), *ausa* > *həsə* (*ö*). I Onsen i SVOustf.: *möür* o *mör*, *löüs* o *læs*. *braud* o *laun* > *brø* o *lön(n)* allstad. — *Baunarud* > *bånnæru* Rom.

N. ei > *æi* o *äi*: *näi, fæit*; fyre *m* o *n* (her som annstad): *äe, æe* ell *æä*. I SOOustfold geng de me *ei* som i OHdm.: *sten, fet, bræi*. I Onsen ofl. *stæen, fæet* o *sten, fet*. Mesto allstad *eid* > *æi, hæi, bræi*. *skeid* > *šei*, *heimr* > *him*, sumstad; men i endeled: *mælsomm mælsomvik* Vestf., *ælvomm* Oustf. (Kraakstad, Tune); *ælvömm, tættömm* Spebberg i Oustf.; *Askheimr* > *assjömm* o *-omm*; *Sandeimr* > *Sannåmm* Vaaler, Rønes; *Tuneimr* > *tannömm*, o *tönnåmm* Vestby i Follo; *Bergeimr* > *bæråmm*; *Glymeimar* > *glömmæn* o *glæmmæn* Oustfold. (Knapt nokon-

¹ *au* kem te verte bruka i desse maali um alle avbrigde.

stad *n-um*). **Sudrheimr** > *søromm* Rom. Follo. **þrónðheimr** > *tränömm* Oustf.

N. **ey** (**øy**) > *öy*. I SOOustf. sameleis som i OHdm.: *lösa*, *blöta* (*ö*); allstad *öy f.*; *höy n.* Men: **Høyvik** > *hevik* Bærom (o Fosn ofl.). — Ein tvilod *öy*, o oftast *äi*, istadenfyre **od** i *mäinæ* **módna* ofl., Bamle; sjaa sidan VAgdir.

N. **r** i bøygingi held seg allstad, berre ikkje i bunde fleirtal. I stomn er **rn** jamnan *n(n)*: **forn f.** > *fönn* o *fön*; **barn** > *bån*, **garn** > *gån* o *garñ*; **Kvarn** > *kvån* Vestf.; **börn** > *bön*, paa Oustsido o i byanne tidt *barn* (*barñ*) i baee tal (Svensk?). Men: *örñ*; *äi dörrñ* (*ö*) *dörn* (o *dynn* †) Oustfold (Tel. ofl.). — Genitivs **-ar** held seg i **-är**, sjeldan: *matürsmulä m.* Vestf.; (**skógar-**) *skäuär-* o *-är-* Follo Oustf. Vestf. (*-värma*, *-styf*(*h*)*y*, *-örm*) **Morsarós** > *mässeros* Oustf.; *lägiüröya* *lägiürbrua* o *lägär-* *läga-*, *bægga* *lägä(r)bruæne* yve aai *lägæn* < **Lögr Lagar**, innme *Larvik* i Vestf., sunnanfyre *Ladal* < *Lagardal*. Elles: *matübetä*, *mær(r)äsjinn* osf. (*skäuvärma*, *skäu styf*(*h*)*e* osf.).

N. (**w**)**r** er *vr* mesto allstad o i alle ord: (**w**)**rangr** > *vranñ*; (**w**)**ræda** > *vrea* Oustfold (*vra* Li. Dal. R. 623); (**w**)**rída** > *vría* allstad, o **bri** Vestf. (som i Trond., i Gutniske o i Jydske maal).

N. **l**, **ld**, **ð** o **d** fer i de meste som i OTel.: *tala*, **eldr** > *æll*, **djuþr** > *jup*, **leið** > *læi*. **ll** > *ll* sjeldan: *myrvöll* gardar i Trykstad i Oustf. **Rudi** > *rödi* Rom. **Haddingstadir** > *Hällingsta*, Ullsagr (Totn, Ryf.) *radi(g)* allstad, *snödi(g)* allstad. — **Hjalmsegg** > *jensægg* gard i Trykstad i Oustfold. **fadir þinn** > *far'din* > *fa'lin* Vestfold ofl. — **l** o **rð** er »tjukke« i same høve som i Numedal, o i noko-lite fleire; soleis er **rði** > (*r*)*dæ* o *læ* oftare her: **gjörði** > *jolæ*. — ***skauðhús** > *skäuwhus* Rom. Oslo.

N. **sl**, **zl** o **tl** er *sl*; sjeldan, ette sjølvljod, *hl*: *dn væhlæ* Rom. I framljod mangstad *sl*: *slö* (o *šlö*) > *sló*. — N. **lj** er oftast > *j*.

N. **m** vert ofte lengd: *ham(m)ar*, *käm(m)a* osf. — N. **mb** > *mm*: **lamb** > *lanm*. — N. **n** i endingar kverv burt, liksom i VTel. **vestan** > *væsta*; **visan** > *visa*. — **ln** o **rn** er ette lang sjølvljod helst *r(u)*: **gardr** > *gal* *gäl*, **gard(r)inn** > *gä'ru* o *gä'(r)ñ*; **galinn** > *gäl'in* o *gä'(r)ñ* o *ge'(r)ñ*; **kólna** > *kō(r)ñæ* m. st. *kōnæ* Vestf.; **fölna** > *fōnæ* Vestf. sjaa N. o. — N. **nn** o **nd** er sjeldan *ññ*: **sunnu dagr** > *synnda* Rom., **Sundbýr** > *synnby* Rom. ofl. — N. **nd** er *nn*: **land** > *lanm*. **grind** > *grin* m. st.; **man'ninn** > *mä'nn* o *mä'an*, *mä'en*; **lundinn** > *lun'n* o *lä'en*; **granninn** > *grä'nn*; **endinn** > *ē'en* o *æ'nn* Rom. ofl., paa lag som i Upplandsmaal.

N. hv- er i stor mun gv- paa vestsido aat Foldi, alt upp te Mjøsa. Er v paa ousidsido: **Hvitisteinn** > *visstæen* o i dei fleste gardnomn paa vestsido. I pronominale ord er hve o hva > *hå, å*. Sjaa I p. 16, 17.

N. k, sk o g er, som i dei andre maali, jod-fengne framfyre i-fengne sjølvljodar som hev andetrykk: dei er *ķ* ell *ķ̄*, *š* ell *šj* (ell vestlengst *šj* *sj*), o *j*. Sjeldan ette andetrykken, o daa mest i traa jamning: *nyķ(ķ̄)yl* Rom. NOustf., *styķ(ķ̄)y* Oustf. ofl. — **gj** > *j*. — **kj** o **tj** > *ķ* ell *ķ̄*: **kyndill** > *ķymjul* o *tymjul* Rom.; **tjōdra** > *ķårə* osf. sjaa **jo**. Men so er de, som i Upplandsmaal: **gelr** > *gæ'lar* ell *gæ'(r)r*, **skekr** > *skæ'kær*, **skefr** > *skæ'vær* Rom. Eidskog; **g(j)uva** > *gy'və gy'vær göyv* (*göuv*) *gy'vi*, *göyvə* f. Oslo Follo Oustf. ofl.; **skjóta skýtr skaut skotit** > *sky'tə sky'tər sköyt* o *sköt sky'ti* OOustfold ofl., elles *šytə šjytə*. — **roka m.** > *rågā rāga* Rom. — Ein *k* skrid tidt inn fyre *s* me samljod ette seg: **beizl** > *bækk'sl*, (**gœzla**) > *jökck'sl*; **Ásaskógr** > *asakskœuən* gard paa Rom., o fl. nomn.

N. **kn** > *ʀn* o *hn*, mangstad: *hnw*; *hnöll* < **knollr**.

N. **lg** o **rg** er jamnan *lj* o *rj*: *hælj bærlj*. Men: telg **A**. Isl. **tjálga** > *ķag* Follo, Vestf. (Tjylling) *ķåg* Lier; *ķag'lia* gard i Bærom.

N. **g** ette sjølvljod vil helst skride ihop me denne te ein tviljod ell lengd sjølvljod; detta siste iser ette **u** o **au**. **f (v)** fer tidt sameleis. **skógr bógr plógr** > helst *skœu* (*œu* osf.) *bœu plœu*; **hug huga** > *hœu hœua*; **haugr** > *hœu(g)*, **auga** > *œuə*; **ljúga** > *ju(g)ə laug* > *jœu(g)*, **súga** > *su(g)ə*; **tog smog** > *tœu smœu*; **flus**, **stofu** > *stus*, **höfuð** > *hus*; **þvögu** > *tus*, o *tägu* Ring.; **fugl** > *fœu'əl* o *fug'gl*; *da(g)*; **draga** > *dra*; (**taka** > *ta*); **hagl** > *hag'gəl*, *hæi'əl* Larvik; **tagl** > *tur'əl* Larvik; **vegr** > *væg* o *vær*; **af** > *a* (*u*)*ta* (o *ä*, *'tä*), **gaf** > *ga* mangstad. **skúfa** > *skus*, **þúfa** > *tus*; **lauf** > *lœu(v)*. *tœuə* ɔ: **teikna**, *rœuə* ɔ: **reikna** kunde vera innkomne fraa Dansk.

Mest er der av denne veikingi. sud imot havstrondi; o i SOustf. fer **g** mesto sameleis som i SØystrdal, jamvæl i jamningshøve: **stiga m.** *stæü -ə*, elles i maalvalde *stegä stægä*; **miga m.** > *mæü -ə*, elles *megä*; **rugr** > *rœu*, elles mest *ru* o *rog*; **sag sög f.** > *säu* (men *sœu sæu* < **sauðr**), **saga v.** > *säu(w)ä*; **laga** > *läu(w)ä* (*ə*) Borge ofl. (men *lauga* > *löuə*); **gnaga** > *gnäu(w)ä*, fyrrtid *gnog*; **maga m.** > *mäu(w)ä*, *mäuə* Borge ofl.; **boga m.** > *bœu(w)ä bæuə*; **hagl tagl** > *häu'əl täu'əl* Den yngre slegtli seie do mest *sag sagä gnagä*. — **Vágar** > *räu'ər* gard paa Hvalir; **Hagen** > *häu'en häu'en*; **Haga** > *häu'ä*, gardar i SOustf. (Aremark ofl.).

Ein **g** kann vekse fram or ein ó-ljod ell á-ljod: **mjár mjór** > *mjäg* Oustfold *mjö'gər* Rom. Odal; ljoe **A**. > *jo'gər* Rom. *tä'gər* (R.); *adj.*

Rom. Ring. Vestf. **snjó(v)a** > *snøgə* Rom. Oslo; **stofu** > *stugu* sj., o *stua*; **höfuð** > *hugu* sj., o *huə*. **töðu** > *tu(g)u* Hadel. — **sló** > *slog*, **dró** > *drog*. (I sume av desse ordi er de ein eldre bakgom-ljod som ovrrar seg att).

N. **gn** er oftast -*gn* o *gn*: **regn** > *rw'gn* o *ræen*; **gagn** > *gagn*, ***ugagn** > *ugagn(n)*.

N. **kn**, **fn** o **pn** fer i de meste som i Upplandsmaali: **knollr** > *knoll* NOustf.; **raktnə**, **sykn** > *səktn*; **sökn** > *såktn* (o), *Nes-såktn*, *Fee(ss)-såktn*, *Ullsåktn* *Ullsak(r)*.

»Halvemaal« er her noko lite av: **Atlarud** > *hasslæru* Oustf. Rom.; **aka v.** > *haka*; **ausa v.** o *f.* > *hæusa* o *höysə* Vestf. Follo Oustf.; **ups f.** > *huf's* Vestf. Oslo ofl. **Hödnuhoit** (Ha-) > *Anholt*; **Illested** > *Hillæsta* Vestfold. — ***Hurðarbak** »Hullebach« 1604 > *Ulebakk* Vestf. (Hov.).

Bøygjingi paa tingordi.

f. 1. <i>snor</i>	<i>snó'ra, ä</i>	<i>snó'r(ə)r</i>	<i>snó'r(ə)nə</i>
2. <i>myr</i>	<i>my'ra, ä</i>	<i>my'rär, är, är, ər</i>	<i>my'ranə (ä), my'r(ə)nə</i>
3. a. <i>jæit</i>	<i>jæi'ta, ä</i>	<i>jæi'tr, jæi'tär, är</i>	<i>jæi'tnə, jæi'tanə, -änə</i>
3. b. <i>bok</i>	<i>bo'ka, ä</i>	<i>bø'kär, är, är</i>	<i>bø'kənə, anə, änə</i>
4. <i>visə</i>	<i>visa, ä</i>	<i>vis(ə)r</i>	<i>vis(ə)nə</i>
5. a. <i>furu</i>	<i>furua furo</i>	<i>furur, færuər</i>	<i>furunə</i>
5. b. <i>hoso</i>	<i>hosoa hoso</i>	<i>hosor</i>	<i>hosonə, hosnə</i>
m. 1. <i>stav</i>	<i>sta'vən</i>	<i>sta'var, är, är, ər</i>	<i>sta'vanə, änə, stavə</i>
2. <i>gris</i>	<i>grí'sn</i>	<i>grí's(ə)r, är</i>	<i>grí's(ə)ne, änə, grí'sə</i>
3. <i>fof</i>	<i>fo'tn</i>	<i>føt(t)r føt'(t)ar, är</i>	<i>føt'(t)nə, føt'(t)änə</i>
4. <i>lávə</i>	<i>lávən, en</i>	<i>lávär, är, ər</i>	<i>lávənə, änə, lávə</i>
5. a. <i>beta, ä</i>	<i>betan, än</i>	<i>betar, är</i>	<i>betanə, änə, beta-ä</i>
5. b. <i>flåtå, ä</i>	<i>flåtån, än</i>	<i>flåtär, är</i>	<i>flåtänə, äne, flåtå -ä</i>
n. 1. <i>hus</i>	<i>hu'sə</i>	<i>hus (hu's(ə)r)</i>	<i>hu'sa, (hus(ə)nə)</i>
2. <i>æplə</i>	<i>æplə</i>	<i>æplə(r)</i>	<i>æplä (-ənə)</i>

Dativ finnst berre i formlar o i gardsnomn: *han kamm hæ'lom ęttər mæi* Oustf. Rom., *komm fo'tom e. m.* Rom. **Holunni** > *holonə* Oustf. (Skjetve).

Den bundne formi *hoso*, *furo* finnst i Indre Oustfold (Rakstad, Eidsberg, Askjøm, Skjetve, Spebberg ofl.), o i Nedre Telemark; der kann ein og høyre *ei lu'u*, *dn gamlə lo'o*; jf. **n** i VTel. Elles er de *furua hosoa*; men *furur* geng mykje vidare (Rom. NOustf. Tel. o m. fl.) enn *furur*, o *hosor* er vel de einaste, te dess strandforminne *hosə*, *rokə*, *vekə*, *turə*, *gatə* osf. tek ve; dei vert bøygde som *visə*. — *smi'u* b. *smiwa*, *roko* b. *rokwa* Bærom.

Forminne *jæ'tär* (är), *bø'kär* (är), *fiŋ'r* *fiŋ'rär*, *mann* *mæn'när*, b. -änə -äne anə raader vestanfyre Foldi heilt upp imot Modom. Paa Ringerike o Romerike er de mest *jæ't(ə)r* *jæ't'nə*, *mæn'nə* *mænn'nə*. I Bamle, Vestfold (Sandeherad, Ramnes) Oslo (Hurum) o Oustfold (Varteig, Idd) kann ein høyre *man'när* b. *man'nänə*, o detta er ikkje berre barne-maal; jf. D. maal (Skaane, Halland) *mannar*, Got. *mannans*. Sumstad i Oustf. kann ein høyre *jæ'tär* *jæ'tanə*, men her høyrer ein jamvæl og *vi'sär* *jæn'tär*, saman me *hæstär* *myrär* (Trykstad o andre). *mærr* pl. *mærrär* Rom. (Sørum Hu(r)dal, Ring.), *mærær* Snarom i Ring. — *ró* > *ro* *rør* b. *rør'nə* (o *rø'n(ə)nə*); *tå* > *to* *tør* b. *tør'nə* (o *tar* *tar'nə* *tæ'nə*) sameleis dei andre kvennkynsord, som endar me stommvokalen. — *ku* pl. *kyn'när(ər)* b. *kyn'nänə* SOustfold; *ku*, pl. *kyr* Rom. (Nes) o *ku'ər*; o *grop* *gröp(p)ər*, *rot* *rø't(t)ər* osf.; *fo't* *fø't(t)r* osf.

I Nord, upp imot Upplandsmaali, i storluten av Rom, o noko av Aker o Ring. er de, som nemnt, mest berre *ər* i fleirtal te dei *f.* o *m.* som ikkje er jamna: *sta'vær* b. *sta'vä*, *lävər* b. *lävä*, *vi's(ə)r* b. *vis(ə)nə*, *myr(ə)r* (*myrär*) b. *myr(ə)nə* o -anə. I ein midteig, i Ring. me Modom, i Follo o i NOustf. (Eidsberg ofl.) er de helst *stavər* (o -är i Oust) b. *stavänə* (-anə). I Vestfold o i Nedre Tel. raader *stavär* -är b. -änə, -anə. I Hurdalen, *Hudälän*, i Rom. i kanten av Upplandsmaale er de: *mýrr* > *myr* pl. *my'r*, *dör* pl. *dö'r* b. *dör'nə*, *fjödr* > *fjör* pl. *fjö'r*, *fjöl* pl. *fjö'l*, *mærr* pl. *mær'rär* b. *mær'ra* m.; *visə* pl. *visər* b. *vi'sn*. Eit sert ord er *skulir* pl. matavfall, Follo, Oustfold, Oslo, Vestfold, Rom ofl.; b. *dú(ssa)* *skulira* Oustf. Follo, o *di skulina* (ä), Oustf. Vestf. Rom., o *skulinə* Rom, Oustf.; o jamvæl *skuli* m. NRom. (Totn, Hedm), o *skulin* o -ir f. o n., *skuli-byttə* osf. sjaa R. 692, A. 692. I Oustfold raader mest *stavär* -anə, te dess bøygingjs-a'en i dei fleste ordformir (ikkje i *visä*, *je kallä*, *tafa* osf.) veiknar mot Sud te *ä*, *æ* o *ə* i *stavər* *stavənə* (o kannhende mest *änə* *änə*). Mannkynsord som skulde fylgjest me *gris* vil i Vestfold o annstad skride inn i a-bøygingi: *grisär* *grisänə*, *säuär* *säuänə*. Dei b. m. pl. *stavä*, *grisä*, *lävä* raader i Nord, *bəta-ä*, *flätä-ä* sameleis.

Stinne inkjekynsord hev sumstad, helst hjaa dei yngre, kvennkynsformir i fleirtal, anten jamsides me inkjekynsforminne, ell, som i Gerpen i Bamle, mesto aleine: *hu's(ə)r*, sumstad *hu's(ə)r*, o *hu'sär* -anə sjeldan. Dei linne inkjekynsord fær oftast same forminne som *æplə*: *nyrə*, b. *nyrə* pl. *nyr(ər)* b. *nyra*. Sumstad, t. d. i Eiker, Udenes i Rom. er de *e(i)t* *æis*, *de* *æenə* *æiä*, *to* *æiər*, *baggə* *æiä(nə)*. Sumstad vert sume av dei heiltupp kvennkyn: *ær* *åkklə*, *ær* *nyrə*.

I Oustfold, inkje berre innan *ə*-maale (som ikkje høyrer hit) men og lite lengr nordette, i Berg, Skjebberg, Borge, Varteig, Onsen, Tune,

Raade, brukar helst gamle folk formi *hu'sæt, ta'kæt, æpp'let, bo'let* > **borðit**, som torde vera gamall arv — liksom *hått* > **hvat** o *æt* > **þæt** — ell innkome fraa de Dansk-Svensk talande Bohuslän. Byanne Fredrikshall o Fredriksstad hev baade *hu'sæ* o *hu'sæt*, mest kannhende *hu'sæ*.

Eigenskapsordi

bøygjest paa lag liksom i Upplandsmaali. Sumstad i Rom. er de som i Odal: (*æ*)'n *grå(ø)r høst, 'n ny(ø)r hatt* (*et grått nytt hus*); **bakkótr** > sumstad *bakkø(ø)r*. *røtin* o *røten m.* o *f.*, *røti røte* o *røtint n.* (iser i Vest).

Nokre Stelleord.

Personlege o eigedoms. 1. *je jæ jø, jær* (me vegt), ***jak** > *jæg* o *jæg* Rom. (Nes, Eidsvoll ofl. sj.); *me mæ mæ mæi, mæg* Rom. (Totn, Land); *minn, mi, mitt, minø*. Fleirtal: *vi*; akk. o dativ *æss, vārø* Vestfold (Eiker, Sandsvær, Lardal ofl.) Oustfold, o *vårs*: »*tel*) *vārø, hoss vārø, du må besøke vārø*«, sjaa R. 894. Eigedoms: *vår, vårt, vārø*. — 2. *du, dær dæg* osf., *dinn* osf. Fleirtal: *de, di*; *i* i tiltal te ein, Oustf. ofl.; akk. o dativ: *døkk dikk dekk dækk* Rom. Follo, NOustfold, *dikkan* Vestf. (o Num.), *derø* (mesto berre i byanne o i Vestfold), *dår(ø)* o *dor(ø)* *dør(ø)* Oustf. Oslo Vestf.; alle desse akk.-dat. vert og bruka nokolite te subjekt; Eigedoms: *dår dårt dårø* Rom. Oustf., *dørr* (ø) Rom ofl.; *derøs; dørøs* (ø) sjeldan; *ørs* o *ørs*, te *i*, Rom. Follo Oustf. — 3. *m*: *hann, 'n*; akk. o dativ: *hannom, hannøm, hann, 'n*; gen. *hass hans hannøms* (-oms); *f.*: *ho, hu, o, u, a*; dat. o akk.: *hænnø(r), a, o, u*; gen. *hænnø(r)s*. Fleirtal: *dær* Rom. (sj. Nes, Sørø), *dom(n) dämm døm døm, døm, døm*, — desse er mest aalgengde; gen. *derøs, doms(øs)* osf. — *n*. **þæt** > *dæ, de* o *dø*. I mesto heile Oustfold o i Follo er de, ljodveikt, *æt*: *hann ga døm æt, få æt, nå kømmær æt*. — *sin* imellom Rom. — *domm!! dom ær dommø, domm!* Oslo.

Peikande *m.* o *f.* *dænn, dn*; *n.* *dæ, de*; *pl.* *dær di* o *de*: »*dær kara ær fæle tøl å sløss, siær dom*« Rom. (Sørø, Nes, Ourskog, Ullsak) Modom; o *di kara, o dom kara; di hu'sa*. I Oustfold (Spebberg, Skjetve, Borge ofl.): *dæ hu'sa* plur., men *de (dø) hu'sæ* sing. — *m.* o *f.* *dænna(nø), n.* *detta(nø), pl.* *dissa(nø)* o *dessa*. Te fleirtal vert og bruka *ditta(nø)* i Rom. (Skessmo, Fet, Enebak), Asker (mindr): *ditta jænt'nø, ditta(nø) hos(o)nø, ditta(nø) hu'sa, hæsta*. Ogso: *m* o *f.*: *dæ hænnø* o *dn hænnø* denne her; *n.* *dø (de) hærrø* dette her; *pl.* *de* ell *di hærrø* Oustf. Modom ofl.

Spyrjande. **hveim** > *hæm* Vestf. (Lier ofl.); **hvat** > *há, å*; **hått** (*v*) o **ått** Oustf.; (*h*)*áf-fær-noæ*, *háffær-æ(e)n* kva fyr ein; *hákkæ*, *ákkæ*, *hækkæ*, *vækkæ*, *ekkæ* (< **hvatki**, *hvæt-ki*), sjaa hokke **R.** 328. Adv. **hve** > *há, å*.

Ubundne ell indefinite. **hverr** (*ö, a*) **hvert** > *hår(r) hår(r)t* (*ö o v*) kvar kvart Rom. Ring. Oustfold o m. fl. — *hår(r)t* o **hått** synest og vera = eit-kvart, kva-som-helst (< **hvat**, T. was, etwas): *je vært ikkje hått* = eg veit ikkje mi arme raad, Vestfold (Tjylling, Brånlanes, Sandsvær), Bamle, Oustfold (Raade, Tune); *vært du hått (hårt — hvørt)?* = veit du noko? ell = eg skal fortelja deg eit-kvart Rom. (Fet, Nannestad), (Elvrom), Vestfold, Bamle, Oustfold. »*Du kann je mæg hår(r)t før de*« = geva meg noko kva som helst, Rom. (Nes, Hu(r)dal). *ehå(r)t* eitkvart, Rom. »*Je fekk litæ hårt*« lite noko; »*du kunja da væl je e-hå(r)ta tæll! e litæ hårt(t)a tæll!*« »*Detta var da e svaræ ehå(r)ta öu!*« eit svare leven, kva de no er! Rom. (Nes, Eidsvoll). Jf. (?) **vituo ér enn eða hvat?** *Völuspá* 26 flgg. Sjaa **A.**, o **R.** 945; 962. Ogsaa: *litt 'ta há(r)ta* Rom. (Sørom, Nes). O »*noæ 'ta hárræ*« dativ, noko av kvart; Rom. (Eidsvoll). — *se'hærr* = i ser, kvart fyr seg, sundr. *slæ'an er se'hærr, de'r kömmi se'hærr*«, Rom.

Verb.

Reflexiv hev *s*: *de finns, å slåss (slæss, slöss), har slåss* > **slegist**.

Dei stinne verb hev flestalle tvostava notidform me einstavings-trykk, utan *i*-jamning: *kám'm(æ)r (ko-)*, *så'vær (sovær or søvü SOustfold)*, *blå'sr, drar*. Paa Romerike, Eidskogen ofl. hev do *a*-klassen oftast *i*-jamna notid: *grå'vær, skæ'kær, skæ'vær, dræ'gær*, (*o drar*), *mæ'lær, gæ'l(æ)r (gæl Hurdal)*, osf. O *fær, bæer, sæer* < **ferr, berr, skerr**, høyrest m. st. — Supin endar me *i* — i den sudøystre utsekelen sumstad me *e, æ* — o hev jamnast ein *ø*-sjøvljod: *bröti, fönni*, (*fonna* i SV), *gnögi, löti* > **hlotit**, or *lytja* = **hljota** **R.** 484. Iser ikring Oslofjord o utme Ska-gerak hev do supin tidt same sjøvljoden som notid: *finni, bryti(æ)*, *bæri, drikki* ell *drekki*; *gvækkæ gvæk'kær gvakk gvækki* Vestf. Asker ofl. Her vil verb i *u*-klassen helst hava *öy* i fyrrtid: *fröys, bröyt, röyk*, sameleis som langs-ette heile strondi mesto heilt burtimod Lindesnes. Innanfyre er de: *bræut* osf.

Linne tungstava verb i *a*-klassen hev, som nemnt, i Nord (*o*: meste-luten av Rom. Ring. Bærom, VÅker) *æ* te bøygjings-vokal i alle formir, sameleis som Upplandsmaali: *å kastæ, je kastær, je kastæ, je har kastæ, utkastæ, ræumälæ hus* osf. Men fraa Øyern sudette, o fraa

Bærom sudette, vestette o oustette er de helst: *kastø, kastar(är), kasta(ä), har kasta(ä)*.

Maali her brukar, liksom Upplandsmaali, heldr mykje einstava ubøygjande verb: *hurk, husk, tåsk, tass, kwasst, kost* osf. Men og: *å kvastø på Oslo; tesse o tøssø, tøss'r, tass o tåss (ø), tæssi o tåssi (ø)*. Sjaa Upplandsmaali.

Maali hev mange stinne verb, som ikkje ser ut te aa finnast i de gamle maale, men tedeils er i bruk i dei andre bygdemaali med¹: *liks lwik Rom. o Hadel., nypø, nøyp o nöyp, nöpi (ø, y)* i heile maalvalde, paa lag; *snypø snøyp Rom. Follo, Oustfold (o Odal, Vinger, Sol. Hdm. Øystr.), strypø sjaa strupa A., R.; knytø knøut Rom.; dugø du'gør dæg (o dugdø) dugd Rom. (Eidsvoll ofl.), snøggø snøgg (snøugg) snøuggi Rom. Vestf. ofl. (SVald.); nækkø nakk nækki Vestf. = kvekka; glækkø glakk gløkki (ä, ö) Follo, Oustf. = klökka (klækkø Vestf. Oslo Tel.); snytø snøut (snötin) R. 732; krykø krøuk Ring. Rom. R. 431 (elles mest paa Vestlande); stri strøi Oslo, sjaa strida R. 978, skvelpø skvalp skvølpi (ö, ä) Rom. Eit adverb: *ikkø Oslo, intø o ittø mangstad, ikkø* paa lag fraa Andebu i Vestfold sud- o vest-ette².*

Maalprøvor.

D'ær fülskap i ällt så nær som i nysilø mjølk, dønn blannär di nu vann. Dramn; Rom.: *nysilø mjölk blannär dom.*

Han sae intø (ikkø) et of så stort sãm bofø (ikkje de minste). Dramn, Oslo.

Kvællhø ä jäntø-nær varär te i mär(r)ä ær. Vestfold; annstad: *kvæll-klarø* osf. — *Væstø glæen, nå gror dø på törrø stæen,* klaarning vestanifraa. Oustfold.

Sonnä (synnä) gletto jär a(i) vät hætto.

Dær træftø du dö, sa mann'n, bikkø bætt'n i trebæenø.

Stört ska dö væriä, sa hærringnä, ongan haddø fött (æ) mahoni-flis i en(n)øn.

Te Maria Gullhøna syng dei:

*Fly nol, fly sörr, fly öst, fly væsst,
fly dit, min hærestø har dö bæsst.* Rom.

¹ Sjaa A. Gramm. p. 209, XII; R. XV. Mange er fulla nyvokstr.

² »Inte-bygdinne« trur seg meir dana enn »ikkjebygdinne«.

Villinga. 1. *Kjæringa settø sin hæl på æll,*
hu skullø dn villinga kokø:
fæmtøn læstø me sikta mjæl
hu ti dn villinga rørtø.
Dø bløri nå ittø viling, dø bløri nå et trøll:
villinga fløu opp å sfo moŕ'køn i køll.
Dø va(r) uti ùkørs brølløp.

Kraakstad i Follo. *Ålvø < Alvir Ölvir? ouver Tel.?*

2. *Skølløtø moŕk i månøsin*
skullø før villingø lesø:
villingø opp, sfo moŕ'køn i køll.
Dø va(r) iŕgø villing, dø va(r) et gätt trøll,
sa moŕ'køn. Dramn.

Søkna te fatigkommissjonen paa Modom.

Høri bur 'n mann oppi bøkøbu-å'sn,
han øvøri ittø ku'a på bå'sn,
ållø oŕgøane lig'gøri i krilla,
å han har ittø sæŕkø'ø-filla;
ittø har 'n grytø, ittø har 'n fat,
ittø har 'n ši, å ittø har 'n mat,
å fār 'n ittø noø 'ta kassa,
så douür båtø han å tassa.

tassa, kono. båtø, sume seie bådø, bødø.

Romerike. Eidsvoll.

høri(r)ingø imot strømm'n.

Dø var 'n goŕg 'n mann sām(nu) haddø i høri(r)ingø, å hu var så
vri'in å vragø at dø var ittø gätt å vøri i lag me a. Man'n visstø
ingø rå me a: de hann villø, de villø hu støtt tværtimot. Så va'dø 'n
synnda utpå sāmørn at man'n å høri(r)ingø jikk ut å skullø se åssøn
åkørn sto. Da dāmø kāmø tel 'n åkøri på dn a(nd)rø sia ølva, sa
man'n: »ja nå øri dænn åkørn jøl; i mārå fār vi tel å søri'n.« »ja,
dænn kann vi ta åt å klyppø i mārå«, sa høri(r)ingø. »huf-føri-no, skøri
vi klyppø? skøri vi ittø fā lāv tel å søri hæl'øri nå?« sa man'n. *Nøri,*
klyppø åkørn skullø dāmø. »Dø øri ålløri vørrø ænn litø å veta«, sa
man'n; »mæn du må ha gätt ifrø dø vøslø vettø du har hatt øu nå. Har
du sett at noøn har klyft åkørn, du?« sa'n. *»Litø vøit je, å litø vil je*
veta«, sa høri(r)ingø; »mønø de vøit je, at åkørn skøri vi klyppe å ittø

šæra«, sa a. *Dø var ittø å tala om de, klyppø skullø dæmm. Sæ jikk dæmm bortøvør å hærktø å trøttø, tel dæmm kåm te brua åvør ælva, åcafor 'n jup kulp. »Dæmm siør for et gammalt ol«, sa man'n, »at go res(s)kap jør gått ærbe; menn de trur je sikkært må bli rar skur, når dæmm klyppør me søusåks« sa han; skær vi sless ittø få låv å šæra åkærn nå dæ?» »Nær, nær, klyppe, klyppø, klyppø, klyppø«, roftø hær-ringa, hoppø opp å klyftø me fingra ettør nasan på man'n.*

skær o ska. skur o skul.

Vestfold. Andebu.

D'er sjølløn å træffø udyr i Annbu nå. skæiønnø er fær uthøggøn å glisnø; di får fær lite sul. år om anü kann slængø ær gøupø. Mn fær i ti'å va-lø bæddø bjønn å skrubb. Di gamlæstø fo'l'kü kann a færtellø om de. — en goγγ skullø jakåp burvell ut å sytø århån. han ruslæ himi-te i ottü, — ja åpp i dn jupø lægd'ü va-lø kolännø mörrt. Dø va vunnt å klarø væi'n, å så tærkt 'n, han fækk tøvrø lett. så sættø'n sær me ryggstø mot ær kvistøgran. Dø var nåkk ikkje fritt fær han dørmü e örgrann, å da'n vaknü, va-lø i stærküste grålysinna. jakåp var 'n gvat kar, å skvatt åpp som ær stölfjör. Han kåm te å tra wöfönt i 'n kvistøhæi, så dø bråkü nåkk så mæc. Mn da kann du tru dø blær liv i lægd'a.

Mest ette M. Hægstad o M. Skard: »Leseverk«. a alltid, fulla. — lægd liten dal. tra treda. — va-lø var de. — goγγ o gæγγ. opp o åpp. — vunnt o vonnt.

Oustfold.

Dø var 'n goγγ 'n mann sãm buddø bort'i 'n skæi; han haddø så manggø søuør å jøit'r; mænn ælri kunnø'n ha dæm i fre fær gråbæen'n. »Je ske vell lurø dn tass'n«, sa'n te-sisst, å ga sær te å grava ær ulvøstua. Da 'n haddø grøvi juft nåkk, sættø'n 'n stölpø mitt ne i ulvøstua, å på dænn stölpøn slo'n ær šivu, å på dænn šivua sættø'n n litøn hunn, å åvør grava la'n kvistør å bar å ani rusk, å åvapa de strøddø'n snø, så entø tass'n skullø se, at dø var grav unnør. — da dø lær utpå natta blær dn væslø hun'n lær å stå døv.

Mest etter M. Hægstad o M. Skard: »Leseverk«.

VIII.

Oustfjellmaale

sit teskrevs yve hove millom Øystrdal o Gouldal. De valdar yve Vesle-Elvdal, Tynset, Tolgja o Kvikne me Innset av Hamar bispedøme, — yve Røros me landsokn, Haltdalen me Aala o Singsaas, o Selbu me Tydal av Trondheims bispedøme.

Maale i Røros geld serar seg ikkje lite fraa maali rundt ikring: de slegkast i mangt paa maale i Trondheims by, som Røros halvveges er ei nybygd ifraa; i vissa er tviljoden **au** der enno, sameleis som i Trondheim, o andre gamle tviljodar og i sume ord. Oustfjellmalle er elles utan dei gamle tviljodanne, paa lag i same mun som maale i Sud-Øystrdal; mangstad, t. d. i Aala, er jamvæl N. **-eið** ihopskrokke te **ē**: *e, he, bre, le*; annstad er de *ei, hei, brøi, lei*. De skil seg ein grand fraa Upplandsmaale i di at i lettstava tvostavingsord er stomnsjøvljoden enno oftast stutt, ell inkje lang; oftast er samljoden som skil stavin-ganne vorten lengd, halvlang ell mesto lang (»dubbelt«), iser i Nord. Mest skil de seg do ifraa Upplandsmaali i di at talereidskapen hev jamnast heiltupp fyregripe endesjøvljoden i dei ordi, der han i Upp-landsmaali hev berre sett seg nokoleis i lag te 'n: Oustfjellmaali hev full jamning. I einstava lette ord er sjøvljoden enno oftast stútt, men endesamljoden oftast lengd: **skot** > *skútt m. st.*; **mun** > *mönn*; **mykr** > *mökk*; **um** > *ömm*; **lok** > *lökk, lækk* Selbu; **bik** > *bökk bækk*; **limr** > *lämm*; **fugl** > *fu(g)göl, fug'(g)öl* Selbu ofl. Men **a** er lengd: **matr** > *mät*, **þak** > *täk*; berre ikkje fyre **m**: *tamm*. Dei andre stutte sjøvljodanne er oftast lengde fyre *l, r, v, g* o kvorven *ð*: *köl, bër, fyrr* > *før, dröp*, **klyf** > *kløv*, **melr** > *mäl*. Lange sjøvljodar er i bøygjingi jamt stytte framfyre langt samljod: **lýsti** > *lysstö*. — Ber-nomn hev helst einstavings tonelag her, som sunnanfyre: *blá'ber, hægg'ber, jar'ber* Selbu o m. fl.

Jamning.

I kvennkynsord: *u—u*, serleg ikringum *k* o *g* (*g, g̊*), som hev munnstodo si so nær *u*, — elles tidt ein *ø*-fengen ljod i fyrste staving: *ú, ö, ø* osf. I NØystrdal o Selbu er de mesto berre *u—u*; i Haltdalen,

Singsaas, Aala o Tydal *u—u* ikring *k* o *g*, elles jamt *ø*-ljodar¹. **vik**u > *vuk(k)u* (sjeldan *vöku*), **loku** > *luk(k)u*, **höku** > *huk(k)u*, **reku** (**röku**) > *ruk(k)u*; **legu** > *luggu lugu luðu lu'u*; **þvögu** > *tuggu t(v)uða* osf.; **furu** > *fur(r)u, fūru, fōrru* osf.; **snöru** > *snur(r)u snörru (ö)*; **þvöru** > *t(v)ur(r)u tvörru* osf.; **tjöru** > *þur(r)u (ø, ö)*; **skeru** > *sur(r)u sörru*; **hosu** > *hus(s)u hössu* osf., *busu* osf.; ***kösu** > *kus(s)u kōssu* osf.; **mysu** > *mus(s)u müsu mössu*; **svölu** > *svulu* osf.; ***sinu** (**sin**) > *sun(n)u sønnu* osf.; **setu** > (*opp*)*sētu* Goul., ***b'renn-netu** > *bræ'nnhøtu*; **götu** (o **gotu**) > *got(t)u* osf. Men: *gātu* stræte i by; *vāru, kāku* o *kākō*. — I Selbu: **vikuna** > *vokō*.

I andre ord me *u* i endestaving: **skökull** > *skuk(k)ull*, ***hömull** > *hum(m)ull*; (**köppusteinn**) > *kup(p)ull*; **jötull** **jutull**; **dögurðr** > *dugul dugur*; **þinurr (-ar)** *tun(n)ur, tonor, tån(n)ūr*; **girurgr** > *jur(r)ug*; **þolugr** > *tōlōg* Goul. o *tuflug*; **stöðugr** > *stōōg stud(d)ug*; men *þyndōg, onōdōg, vättōg* or *vätt* < **vit** Selbu.

I mannkynsord, o i verb i infinitiv: oftast *å—å* paa Nord-sida aat hove, jamnan *ó—ó* i NØystr. Men og: *v—å*, o *v—v*, helst ikring um *r*, *l* o *v*, o mest i Singsaas. Mannkynsord: **vita** > *våt(t)å* *vöt(t)ó* *vvtå* *vvtō*; **bita** > *båt(t)å* osf.²; **seta** o **sata** > *såt(t)å* osf.; **hana** > *hån(n)å hōnō* osf.; **skara** > *skårå* osf.; **bruna** > *brånå* osf.; **spuna** o **spena** > *spånå* osf.; **nasa** = **nös** > *nås(s)å* osf.; **stiga** > *stūg(g)å* *stūgū* *stōgō* *stōgō*; **boga** > *būg(g)å* *būgū* osf. *bāvå* Singsaas; **læg(g)å** osf.; **maga** > *māg(g)å* osf.; **kāk(k)å** —; **hāk(k)å**; **dropa** > *drāppå*; **sela** > *sālå* osf.; **roka** > *rūg(g)å* *rūgū* Haltdal ofl.; **léa** (**ljár**) > *lōå* Selbu (Innh.) R. 482, 607. — Verb: **fara** > *får(r)å* *fōr(r)ō* *fvrå* *før(r)å*; **sværrå** —; **læg(g)å** —; **hata** > *håt(t)å* —; **hita** > *håt(t)å* —; **lesa** > *lās(s)å* —; **drepa** > *drāp(p)å* —; **vega** > *vāg(g)å* —; **vefa** > *vāv(v)å* —; **vita** > *våt(t)å* —; **stela** > *stālå* —; **lofa** > *lāv(v)å* —; **lifa** > *lāv(v)å* —; **eta** > *ättå* sj., oftast *åtå* —; **bera** > *bår(r)å* *bvrå* *børrå* (o *bör* Goul.); **vera** > *vår(r)å* *vvrå* *vørrå* (o *vör*); **skera** > *sår(r)å* *sørrå* *svrå* *sørv*; **gera** > *jår(r)å* *jørrå* *jōrv* (Tynset, Singsaas) *jør* Goul. **sofa** > *sāv(v)å* —, **duna** > *dån(n)å* —; **muna** > *mån(n)å* —; **tala** > *tālå* —; *gālå* —, *smāk(k)å*, *bāk(k)å*; Isl. **handsama** > *hånn(s)åmā*, *åtvårå* Selbu ofl.

Dessutan: **kona** *f.* > *kån(n)å* *kōnō* *kvnå*, *sån(n)å* *kån(n)å*; **hamarr** *m.* > *håmmår* osf.; **kamarr** > *kåmmår* —; **nafar** > *nāv(v)år* osf.; **pipar**

¹ De geld her som allstad at inkje alle formir innan maalvalde kann koma me. Sam-ljoden millom dei jamna sjølvljodar er oftast heldr lang, som nemnt, endaa um han her skulde verte skriven einfeld.

² osf. cil —, tyder at orde hev same forminne som de næmast fyre.

> *páp(p)ár* —; *sumar* > *sámmár*; *dagar pl.* > *dæg(g)á, daga pl.* te *dæg*; *gaman* > *gámmá, gámá* Selbu; *saman adv.* > *samá*; *ofan* > *áv(v)á, ává ávábár* (o: *burðr*) Selbu; *gam(m)áll* o *gammól*.

I mange ord hev do a vore tungt o inkje kunna jamna seg ut, mest i Selbu kannhende: *vāne m.*; *saga v.* > *sāgə sāge* i Nord; *lafa* > *lāvə (e)*; *gapa* > *gāpə (e)*; *spāre*; *tapa* > *tap(p)ə*; *stavar pl.* > *stāva*; *dalar pl.* > *daļa, ofl.*

Ymse jamningar: í *gegnum* > *jønnom* Goul., *ellifu* > *əlləv* Goul.; *brúðlaup* > *brəlləp (ö)*; *kerald (-öld)* > *körəll kərəll, kūrəl* Selbu; *kumar* > *kumul* Øystr.; *krytyr krətyr*; *stykký*; *þykkja* > *tykký* i Nord; *lykill* > *nyk(h)yll; tyjgyll*; *yfir* > *ivi, əv(v)i, əvər (-ər)* Øystr.; *fyrir* > *fýry fery fery fər(r)ə*. Fyre endings i o helst ikring k o g: *setit* > *sikhi* (som og er < *sitja*) Goul., *legit* > *lijji* (o *liggja* > *lijji*) Goul.; *gefit* > *ji* (o *gefa* > *ji*) Goul.; *bedit* > *bi(ji)* Goul.; *ekit* > *ikhi*; *lekit* > *likhi* Goul.; *getit* > *jil(t)i* o *jeti* i Nord, *jette* i Sud; *segir* > *si(ji)* i Nord, *spellig* > *spijjill* Goul., *vegit* > *vijji* Goul.; *galit* or *gála* > *geli, gili* o *jili* Selbu; *etit* > *iti* o *eti* i Nord, *ete* i Sud; *lesit* > *lis(s)i* o *les(s)i* i Nord, *les(s)e* i Sud; *bitit* > *bit(t)i* o *bet(t)i* i N. (men *bit n.* > *bətt*); *sameleis drivit* > *drivi drevvi* o *-e*, ofl.; *drepinn* > *dripin* Selbu, *drep(p)inn* i N., *drep(p)en* Røros Øystr; *berinn* > *birin* Selbu, *berrinn* o *bər-* Gouldal; *stilin* Selbu, *stelin* o *stöl-* Goul. or stela; ofl. partisip o supin. — I NØystrdal er der og denne jamning paa slike verbalformir: *funnit* > *fənnə* (paa lag so), *funni* Goul.; *vorðit* > *vörtə* (*vörtti* o *vurtti* Goul.); *setit* > *sət(t)ə*; *verit* > *vər(r)ə*; *bərrə*; *skorinn -it* > *šər(r)ən(s)* o *skər(r)ən -ə*; *stölön, kəmmən*. — *eiga* > *əggá* Goul. — **Hlöðuberg** > *ləbbör* Aala, **Austbyr** > *yss'by* Tynnset; **Utbýr** > *y'bbý* Tynnset; **Laufás** > *lávásen* Haltdal.

I Selbu er de helst heil jamning i ord der N. ð skil millom sjølvljodanne, o ð hev halde seg i d. Annstad i maalvalde, o stundom i Selbu me, er ð burtskriden, men ei jamning synest hava vore der, me di at stomnsjølvljoden er den sjølvljoden (paa lag) som jamning vilde kravt; men endeljoden er helst ulikna (slakna) te ə. I Selbu: *hlöðu* > *ludu*, i Tydal og, o *lədu*; *viðu* > *vudu*, i Aala *vəddu*; *idu* > *udu*, i Aala *əddu*; **veðr-(r)idu* > *verudu, -ədu*; *trollriðu* > *trəllrudu -rədu* Selbu o Tydal; *knoðu* > *knudu*; **stöðu?* = *stöð* > *studu* o *stəə*; *spöðu* > *spudu spəə* o *spəə*; **stöðurr studur* o *stugur*; *jadarr* > *jädär*; *knoða v.* > *knädä*; *ida v.* > *ädä*; *sviða m.* > *svädä*; *þiðurr* > *təd(d)ər* Sel. Goul.; *miða m.* > *mädä* o *mü'ə* o *mä'ä*; *vaða* > *vädä*; (**boðit, soðit, hroðit**) > *hyði syði ryði*. — Annstad i valde: *lö'ə lö'ö* *lö'ə lö'ö*; *vö'ə vö'ə*; *ö'ə ö'ö* *ö'ə ö'ö*; *verö -öə*; *trállrö(ə)*; *knö'ə knö'ə*,

stø'e Halt.; *jaðarr* > *jār(ə)*; *þiðurr* > *tørə* Øystr.; **tröðu* > *trø'a* (ʹ*ti* *råk'ka*; *kutroə*) Øystr. *trø'a* Goul.; *froðu* > *frø'a frö'ö frø'e* Aala, Tynnset; *kvöðu* > *köə* Tynnset, Aala; *vaða v.* > *vå'å vü'a vå vö*; *knoða v.* > *knå'å knä'a knó'a*, *knø* Tynnset; *svá'a svö'a*; *må'a mö'a*; *sleða m.* > *slå'å (ö)* Tyn. Goul., *sló'a* o *slä'a* Goul. (i Selbu og); *slv'v* Singaas. *meðan* > *må* Goul.

Men: *spaði m.* > *spa'e*, *skaði m.* > *ska'e* o *skå'e skå'å*.

Tungstava kvennkynsord held paa ein endings *e* ell *a*, her liksom i Upplandsmaali: *vísa* > *visə* (*e*), *kráka* > *krākə* (*e*), *tunga* > *tonŋə* osf. Andre tungstava tingord sameleis; berre at i Selbu, helst de vestre, *e* ell *a* sumtid er avmaadd ette *l*: *nygla* > *novle* o *nov'al*, *nagli* > *nagle* o *nag'al*. — I heile valde, so nær som Selbu o sumt av Kvikne held tungstava infinitiv paa ein *a* (*e*): *ylə látə kallə kastə* osf. Sameleis fyrrtidformir me *də* o *tə*, o komparativ o superlativ; o adverb o bundne o fleirtalsformir til eigenskapsord. Men i Selbu, o tildeils i Kvikne geld, er de: *yl lát kall kast jömm* osf.; *geymði geymt* > *jömt jümt*, *rodd* or *rö*; N. *-ari* > *ar* (i Goul. og), *-ri* > *ər* (tidt i Goul. og) oftast me einstavings tonelag: *læŋŋ'ər*, *ŋŋŋ'ər (ö)*, *nē'ər*, *vil'dr* (= *betre*); oftast *də sto'r hu'se*, sumtid *sto'r hus pl.*; oftast *gjarna* > *jænn*, *itt*, *fill* ɔ: *fulla*, men *ute ine*. I alt dette fylgjest Selbu-maale me dei Trøndske. Singaas, helst de som er næmast Trøndelag, stytter av fyrrtidforminne, sjeldnare dei andre formir. I eigenskapsord er *a* helst avmaadd, fyrst orde stend prædikativt, i heile Gouldal: *döm va råk'*.

Endingarne ill, inn, ing, it o ir held jamnast paa *i* ell *ɪ*, helst paa Nordsido: *drivŋŋ drevvinn*, *kværவில்*, *sunŋi*, *søv(v)i*, *nåli*. Paa Sudsido er de tidt *e* o *a*.

Sume komparativar paa *ri* kann jamvæl i Øystrdal hava den stutte formi: *efri* > *əv'ər*, *ŋŋŋ'ər*, *vil(d)'r*.

N. *-ja* o *-ju* i kvennkynsord er helst *-jə* (*-je*); sjeldnare, o mest i Selbu o Innset, er de avmaatt. Stomnstavingi hev derme vorte tung, o orde fer den ferdi som høver me tyngdi. T. d. N. *efju* > *əvjə* (*-je*) *övjə* *øvjə*; **sefju* > *sövjə* —; **hesju* > *hæssə* ell *hæss*; *selju* > *söljə* *svljə* *säljə* *söljə*; *viðju* > *vïə*; *smiðju* > *smïə*.

N. *-ja* i verb kverv tidt heiltupp burt, mest i Selbu: *klyfja* > *kļøvjə* *kļövjə*, *kļävjə* Selbu, *kļovj* Singaas; *sitja* > *sikje* o *sik(b)i* o *sitt* i Nord, *setta* o *sätta* Tynnset; *hlæja* > *læiə* Øystr. Halt., *le* Røros Goul.; *biðja* > *beie* o *be* Halt. Aala; *liggja* > *lijje* (*-i*) *lijj*; *flytja* > *flotta*, *flytt* Selbu; *þegja* > *tij*. O i mesto heile maalvalde, jamvæl i Øystrdal, er de: *venja* > *vænn*, *krefja* > *kræv*, *svær*, *selja* > *sæl* (*säl* Goul.) *väl*; *symja* > *sömm(ə)*; *spyrja* > *spør* *spör* *spør*, *spür* Selbu; *smør*

osf.; **segja** > *seǰ seǰ* Øystr. Goul.; **setja** > *sätt* osf.; **fortelja** > *förtäl* Goul. ofl. **styðja** > *stø*, **ryðja** > *rø*. — Jamvæl: **telgja** > *täl* Goul., **syrgja** > *sør sør* Selbu Goul.; **svelgja** > *svøl* Selbu, *svöl* Goul.

I Selbu hev sjølvjodanne tidt fenge ein nasalljod¹, i di at ein ende-n, som kom næst ette hev skride inn i sjølvljoden: dei hev vorte te *ā, ā, ī, ō*; sjaa I p. 20; 6. Detta høver oftast i bøygingi. I einstaka ord: **ein f.** > *ī*, talord o kjenneord; **mín f.** > *mī* (*dī sī hī*); **þarna** > *dā* (*da* Aala), 'n *dā* den der; **hérna** > *hī* (*hi* Aala), 'n *hī* den her; **svána** > *sō* (i Ork. Innh. ofl. *son*); **núna** > *nō*; **ganga** > *gā*, **standa** > *stā* — annstad i maalvalde *ga* o *gax̄x̄ə*, *sta stā* o *stax̄x̄ə* —; **ofan ávā**, **siðan** > *seā*; **framā**, **norā**, **austan** > *ustāfār*, o dei andre adverb som endar me **an**; **millum** (Sv. *mellan*) > *millā* (*milla* Aala). **Knútson** > *knussā*, *jō á sā* ɔ: Jon i Aasen; Gouldal berre *jo-sa*.

I stommen, fyrst der ikkje er jamning, er: N. **a** oftast ein *a*, som dreg seg burt imot *ā*, helst paa Sudsida: **kafa** > *kāvə* o *kāvā*; **vara** > *vār(ə)*; **spār(ə)** o *spārā*, **gapa** > *gāp(ə)* o *gāpā*; **baka** o *bākā* *bókō*; **dagr** > *dag* *daǰ*; **gamməl** o *gāmull*; **stakall**; **garðr** > *gal* *gar*; **jarn** > *jārŋ* o *jönn*; **kaku**. Ofto burt imot *ü* o *æ*, helst nær *r*, *l*, o *l*: **vürmə**, **räbb**, **karl** > *kür*, *glüs*, *plüss*; **galinn** > *gä'linn* o *gæ'ru*; **fram** > *framm*, *fræmmunn*. (I endingar er **a** tidast *ü* i Øystrdal.)

N. **á** (*ø*) er *ā*, *ā*: **tå**, **låg**, **grått**; sjeldnare *v*: **sjá** > *sā sv*; **svá** > *sā so sv*, ljodveikt *sə se* Singasaas, Aala. Stundom o innme lippeljod: **fá adj.** > *fo*, **bádir** > *bo(e)*, o *bōde conj.* Selbu, Goul.; **várr pron.** > *vür*, *vör* Selbu, sameleis *dür*, *dör*; **vát(r)** > *vot* Goul. Sjeldan > *a* (*ä*): **þá** > *da*; **slá** > *sla*; **sta**, **ga** Øystr.

N. **e** er tidt *e*, især paa Nordsida; elles oftast *æ—ü*, serleg fyre *l*, *l(l)*, *n(n)*, *gg*, *dd*: **drekka** > *drekkl(ə)*; **drepr** > *drēp*, **berr** > *bēr*, **stelr** > *stēl*, **vegr** > *vēg*, **skerr** *sēr*, ***skerit** > *seri* (o *skörri*); sjaa **æ**. Men *bekkl(æ)*, *dettə* (*æ*) *v.*, *säl(jə)* *v.*, *mæ'nn*, *ægg*, **heldr** > *häll*, **kemr** > *kæmm*. Sjeldan er de *ü*: **äppəl**, **skjalfa** > *sälvə*, *älv*, **häng**, **herða** > *hällə*; **gerði n.** > *jale* Goul. Sel. **þvert** > *tvürtt* o *twartt*. (I jamning er de tidt *i* o *ø*; sjaa p. 22). — **Selabú** > *Säl'bu*, **Kleppabú** > *klä'bu*.

N. **æ** (*é*) er paa Sudsido oftast *æ*. Paa Nordsido jamnan *e*, liksom i dei fleste Trøndske maal: **gæta** > *jet(ə)*, **sæti** > *sete*, **slær** > *sle*, **fær** > *fe*, **tær** > *te*, **gæss** > *jēs*; **blæss**, te **blása** > *blēs*. Framfyre *l* helst *ü*: **þræll** > *trül*, **fæll** > *fül*.

¹ paa lag som i Fransk.

N. *e* er oftast *e*; *tré* > *tre*, *blés* > *blēs*, *grēt*, *féll* > *fill* o *fell* Øystr. ofl., *hélt* > *hilt* o *helt*. *fékk gékk* > *fakk jakk*, *fækk jekkk* (*æ*) Øystr.; *kné* > *kne*, o ofto *knø* i Øystr. o Selbu (*viðr* > (*ve*) > *vø* Øystr.); *þétt létt* > *tett lett*, o *titt lít* Selbu ofl. — *Fésestr* > *fjesæt*, gard i Singsaas.

Den dumme sjølvljoden, *ə*, er nær *ö* i Øystrdal, annstad tidt nær *e*. Her er ofto skrive *e*, der de kannhende heldr skulde vore *ə*, o umvendt.

N. *i* er framfyre lang samljod, helst um denne er *j*-fengen, oftast *i*, sumtid *i*; fyre dei andre samljodar er han helst *e*: *vildri* > *vildr* o *vill'ær*; *hu'se sett*; *mett i vukunn*. Sumtid er han, mest i Øystrdal, ein *ø*-fengen *ə*: *fæsk*, *væsstə*, *sitja* > *səttə*, *mətt i vukunn*. — Fyre upphavleg stutt ljod er *i* oftast *e*, stundom *æ*: *stig* > *stēg*, *litr* > *lætt*; *skilja* > *šəl*, *šöl* Goul. Fyre *ng* o *nk* mesto alltid *e*: *hringr* > *renŋ*; men *hring(r)inn* > *rinninn* mangstad i Nord, *minŋə*.

N. *i* > *i*; *in* er i Øystrdal jamnan *in*, liksom i Reindal: *svin* > *svin*, *lin* > *lin*.

N. *y* er tidt *y* fyre lang samljod, helst um han er *i*-fengen. Men tidast er *y* lægd ell dimma te *ø*, *ö*, *o* ell *v* fyre lang samljod, o mesto alltid fyre stutt, — i Selbu tidt te *ä*, o i Øystrdal paa lag te *ə*, *v* —: *fylgja v.* > *följə följə följə*, *dylr* > *döl döl* osf.; *mykr* > *mökk mökk*; *dyrr f.* > *dər dər*, *där* Selbu; *fyrri* > *føre*, *füre* Selbu; *skynja* > *šönnə*; (*fyrst* > *fəst*). Fyre *ng* o *nk* er *y* mesto alltid *ø*, *ö*: *syngja(-va)* > *synŋə (nn) sönn*.

N. *y* > *y*. *yn* er i Øystrdal gerne *yn*: *sýnast* > *synnəs*. — I Selbu misser *y*- o *ø*-ljod tidt si lipperunding: *klyfja* > *klävjə*; *kjöt* > *ķätt*, *stærri stærst* > *stäre stäst*; *berrfött* > *bärfätt*; *trog* > *træg* (*ü*) (annstad i valde *trög trüg*); *hey* > *hæi*.

N. *o* o *ö* (*ø*) er > *å* *ä* *ö* *v* *ø* (*æ* *ä*): (*vökstr* > *vok'str*); *hol* > *höl høl* osf., *vrn*, *vrv*, *krvp*, *bvrk* (mest i Selbu); *lok* > *tåkk lökk läkk* (*æ*); *söm sām sām* relativ; *folk* > *fålk fölk fœlk fœlk*; *þola* > *töl* Goul. *töl* Selbu.; *vöggu* > *våggə* osf.; *kominn* > *köm(m)inn* *köman*, *kömon* Øyst.; *sløppinn* osf.; *gor n.* > *gør(r)*, *gör*, *gärr* Selbu. — *-un -on*: *eyrun augun* > *ærä*, *ögä*, *Knussä (-sonr)* Selbu.

N. *ó* er helst *o*. *ótt* > *-ätt*.

N. *u* held seg gerne i ein *u* fyre lang samljod, serleg *nn* *nd* *gg* *dg* o *gl*, men vil draga seg ein grand burt imot *o* ell *ü*: *skugge fug'al* (*ŋ*); *full*; *sund n.* > *sund* o *sond* i N., *sun* i S.; *lundr* > *länn* Selbu; *sunda v. a.* > *sunna*, *ær sunntə hæst'n*; *undan* > *unda onda unŋə*; *undir* > *'pun'nə 'pundi* (*((p)on'də* o *on'nər*). — *u* vert do tidt *o*, helst fyre *n*, *l*, o *rð* (*l*), o vel alltid fyre *ng* o *nk*: *upp* > *opp*; *homlə f.*;

þjukkr > kókk; hundr > honn, ungr > oŋŋ, moŋk; skurðr > skol, spurdi > sporrðæ. — u vert stundom ein ø-fengen ljod, iser i Haltd. o Øystr.: sumír > sømmæ sømmæ, grumm > grømm, um > ømm o omn; gulr > gól; ulfr > ólv; hugr > hōg; duga v. > dōg Goul. dugæ annstad. sumrar > sømra Aala.

N. ú > u. ún er on i Nord, oftast oŋn i Sud: dún > don doŋn, brúnn > bron broŋn; búnaðr > bona boŋnæ; nú-na > nō Selbu, no elles. úlíkr > olík, otíŋŋ; o soleis alltid ú or *un > o. — rúm > rom(m).

N. ja, jö, jó hev paa Nordsido tidt tynt -j, helst i Selbu: fjall > fæl, fjöðr > f(j)er f. o n. (fiðr); f(j)öl, m(j)öl, m(j)ölk > m(j)ölk (öŋ), björk > b(j)örk; björg > börj (ø); björn > bjønn, bøn(n); bjöllu > bjälla bala, bjæla Øystr.; mjödm > m(j)önn, fjós > f(j)ös, ljós(s) læs (i Øystr. og); ljóski > læsk(j)e (i Øystr. og); hljóð > læ Goul. Øystr.; sjór sær > sø, Sälbu-sø'an. — fjól, mjól, mjölk; sjalfr sjölf > søl Goul.; jöl > jul.

Elles fer ja, jö, jó o jú i stomnen i de meste sameleis som i Upplandsmaali: bjälke, spjald > spjell, bryt(ø), flyt(ø), frys(ø), ryk(ø), hrjóða > ry Sel. Goul., sjöða > sy Sel.; fljúga > flugæ Øystr. flyg(ø) i Nord, skjóta > søtø Goul. Men framfyre rð o rt: jol ɔ: jörd o gjörd, fjörðr > fjol, hjortr > jortt. Men: jærŋ o jönn, jann, jakŋle, jarttø. — ljár læa > læ'a Selbu, jå annstad. — Björ > bjyr-bækkæn, Tjörn- > bjynnäsæn Haltdal.

N. au, ei o ey (øy) fer i de meste sameleis som i SØystrdal: heitr > het, het Selbu; seigr > sēg, seŋ. Men oftast, kannhende, er de: heið > he. læ, gre, eið(i) > e'e. — -ein er i NØystrdal oftast æ'ŋn; bæ'ŋn, beint > bæ'ŋt; ræ'ŋn adj. o m., ræ'ŋnsdyr; åkærræ'ŋn; ræ'ŋndaln (ræ'ŋ'na, aa), æ'ŋnumna aa; einstaka > æ'ŋnståka; meina > mæ'ŋnæ; men steinn > sten(n); einn > enn o inn, in o en kjenneord; einir pl. > æ'ŋnæ, o innæ sumstad, dn iŋnæ; ein f. i, i Selbu. Elles er i de heile ein- > -ēn.

sauðr > sø Øystr. Goul. sø o sv Goul. sø Selbu; rauðr ró osf.; gaukr > gók osf.; flaug > flóg osf.; straumr > stróm strám(m) strömm; draumr > dröm(m); taumr > tøm; auga > ógæ ögæ vŋæ, öüŋæ öuæ Røros ofl.; austr adv. > usst Selbu, Aala ofl.

reykr > røk, geyma > jæmmæ; neyða > nø; hey > höy, høi har? Selbu; ey > öy, æi Sel., eystri > yss'tr mangstad; reynir tre > røn(n)æ Selbu, rænŋ annstad ɔ: *raunn.

Jamning paa samljod: niðr eptir > neŋ'æte Selbu ofl.; vaðmál > völmöl osf.

N. *ð* er jamnast burtkkorven utanfyre jamningi; i verb-bøygjingi er han vorten *dd*: *trudda*. Men *gleðja v. gleia*, *miðja > mæia*, *þriðja > tréia* ofl., mest paa Nordsido. — *lengð*, *þyngð > lægn*, *tøgn*. — *dj > j*: *júp*, *jæ'væl*.

N. *r*: *reiðr n.* > *re* Goul., *brúðr > brur*, *brur-gámm*; *fa-bro*, *mo-bro*, *guffa*, *gunnmo*, *Iva*, *Gunnna*, *Ena*, alt mest paa Nordsido. *er > e*, *a*; *var > va*. *þar > da*, *þeir > di* Goul.; *mér*, *þér pl.* > *me de* Goul. *mí di* Selbu ofl. — N. *r* i bøygjingi held seg paa Sudsido i fleirtal te tingord: *sta'vær ví'sar*. *r* vil halde seg i notidformir te verb som endar me stomnvokalen: *ser*, *dør*, *ler*, *når*, (*stár*, *gár*), *trur*, *ror* paa Sudsido; paa Nordsido vantar *r* tidast i slike linne verb: *tru*, *spá* osf. I alle andre linne verb er notid-*r* burtkvorven: *kaste*; *glömme*, *smákk(i)á*; berre inkje i Vesle-Elvdal o sumstad i Tynnset, der ein høyrer *kastar*, *glömmar*, *smókkor*. I styreord er han jamt burtkvorven, i vissa paa Nordsido: *ette*, *ivi* o *øvvi* (*øvær* Øystr.), (*p)ondi*, (*u)tu*, *att*.

N. *rð* er i stomnen *l*, berre inkje i Selbu, der de er *r* oftast: *ord > ol or*. N. (*w)r*, *rn*, *rt*, *rs*, *l*, *ln* fer paa jamnen sameleis som i Upplandsmaali. Men: *garn > gamm* i Nord, *barn > ban*, *bán* i Sud; *börn > bann*; *járn* (o *jönn*), *ørn*, *Arni > árna*; *fáss*; *fásst*, *spurði > sporrða*, *gerði v.* > *jöl(ð)* Goul. — Tjukk *l* er riv, jamvel ette *i*-fengen sjølvljod: *él > el* o *æl*, *ýla > yl(ð)*; *skilja > sæl*, *şöl* Goul.

N. *n* ette lang ell lengd sjølvljod vil i Tynnset o Vesle-Elvdal verte tjukk, vil verte ein bak-gom-*n* som skil seg lite fra *ln* i *hæln hærn* lengr sud; han ligg jamnast ein grand lengr framme unde gomen enn *l*. *nón > non*, *ván > von*, *mün > mån*, *grön > gran*, *sonr > sân*, *hana m.* > *hön(n)ö*. — *n* vert i Selbu innjamna i den nasalera sjølvljoden, i bøygjing (sjaa den), i adv. me endings *an*, o i sume einstaka ord: *so'lā*, *ĩsā*, *undā*, *gā*, *stā*; sjaa I p. 6, 20; her p. 24.

N. *sl*, *zl* o *tl* er ette sjølvljod *hll* o *hl*: *kitla > kihllə*, *sl* i framljod er mangstad paa lag *şl* ell *sl*: *slā*. O sumtid *hl*: *slepti > hläft* Selbu.

N. *ll*, *ld*, *nn*, *nd*, *rn* > *nn*, o ette framgom-sjølvljod *ng(j)*, *nk(j)*, *gg*, *dd* o mangstad *tt* vert jamnan *j*-fengne i stomn — mest paa Nordsido — dei vert *ll* *nn* osf.; paa Nordsido jamnast i endingar og; *ld* o *nd* er i stomnenden *ll* o *nn*, fyre endingsvokal kem *d* tidt fram att. Denne *j*-ljoden fengjer ikkje stomnsjølvljoden noko større, berre at han fær en *i*-fengen ljod te aa halde seg. *falla > fall(ð)* *fällə*, *kall(ð)*; *falda > faldə*; *kaldr > káll*, men *n. kählt*; *mann (á)*, *munn*, *vinnə*; *binda > bində* (o *betə*); *gjarna > jenn(e)*; *lengi > lænje* o *lænje* (sj.); *þenkja > tenjə*; *horn > hánn hönn* osf.; *grannann*; *veggir > vedji* (*ør*);

hræddr > *rædd*; **drekkandi** > *drækkænn*; **dutti** Selbu. — Paa Nordsido vil do ein *j* fyrst i orde hava drive burt *j*-ljod i II o **nn**: **bjöllu** > *b(j)øla*, **björn** > *b(j)ønn*, **fjall** > *fel*. — Paa Nordsido vert *l*, *l* o *r* stundom klanglouse fyre klanglous ljod: *ahltar*, *mohlk*, *böhrk* (*jö*). — **dd** (< *ð*) o **tt** i bøygjingsendingar vert *dd* o *tt* i NØystr., ikkje alltid i Gouldal o Selbu. — Endings II er sumstad *l* ette *u*: *jutul*, *skukul*, *kupul*.

N. **st** vert, helst i NØystr., tidt *st*, *st*, ell paa lag *st*: *hæst*.

N. **hv** (**hw**) er *kv*. I pronominale ord er **hva** o **hve** helst *ko* o *ke* (*kø* o *kø*) paa Nordsido, *hå* o *kø(ke)* paa Sudsido.

N. **m** ette sjølvljod er jamnan lengd, o sjølvljoden er stytt. **rúm** > *romm*; **straumr** > *strömm ström*; **geyma** > *jömmæ*, **sumar** > *såmmår*. Men slett ikkje alltid.

N. **mb**, **nd**, o **ld** hev halde seg fyre sjølvljod i Selbu o Gouldal: *kamm kam'bin*, *lan*, *lan'de*; *æn'de*; *kvæll*, *kvælda*.

N. **fn** > *mn*. — **ng** > *nn*; sjeldan *ng*. — **kn** > tidt *hn*. — **ngi** > *nje*; sjeldnare *nye*, i Sud. — Millom *k* o **n** ette sjølvljod skrid de lett inn ein *t*, sameleis som sunnanfyre: **vakna** > *vaktne*. — Millom tvo tungetipljod vil *t* koma i staden fyre ein annan samljod: **marknaðr** > *marþna*, **skorpna** > *skúrþna*. — **n** vil klembast ut i bøygjingi framfyre *t*: *jamn jamt*; *næmnæ*, *næmtæ*; *reþnæ reþtæ* (**rigna**).

N. **k**, **sk** o **g** er *j*-fengne fyre *i*-fengne ljodsterke sjølvljodar, dei er *h*, *s* ell *š*, o *j*; berre inkje i sume stinne notid-formir; alt saman paa lag som i Upplandsmaali. **gelr** > *gæl* o *gel*; (**galit**) > *geli* o *gili* i Nord. Ette andetrykken er dei tidt *j*-fengne innpaa sjølvljodar som er ell hev vore *i*-fengne, mest paa Nordsido. **vakinn vakin** > *vakinn vaka* (-*ā*); *slag*, 'ta di hla'ji Selbu, elles *sla'ja*; *veg veg væg*, 'tur ve'ja væ'ja, pl. *ve'ji væ'jær*; **fleskit** > *flæsse* (*ss*) i Nord, *flæskø* Tynnset; *ag'ga*, *bo'ka*, *æy'næ* (o: **engit**) Øystr.; *stykkly* i Nord o Sud. Men i mannkyns-tingord i eintal helst inkje: *bakke bakken* (o *inn*), *skugge skuggen* (o *inn*), *sekk sekk'en* (o *inn*), men *sekk'i sekk'öm*. — **sk** i framljod er sumstad *sk*: *skåk f*. — **k** er burtmaad i *tå(ke)* > *taka*, *næn* o: nokon, *mykkly* o *my* > **mikit**.

N. **kj** o **tj** o **þj** > *h*. — **skj**, **stj** o **sj** > *s*, *š*. — **gj** > *j*. — **dj** > *j*. — N. **hj** > *j*. Men: **hjallr** > *kæll*, *kjell* Sel. Goul. Os, *kjell* Øystr. **hjå** > *sjå*, *så*, *så* Vesle Elvdal. **hjól hvel** > *hul* Selbu, *jul* Goul.

N. **lg** o **rg** er *lj* o *rj*; men i Selbu o Tydal mesto alltid *lg* o *rg*.

N. **g** ette lang ell lengd sjølvljod er oftast veikna, sjeldnare ette stutt. Ette svelg-ljodanne (**u—ā**) helst te *g* i Øystrdal, te *g* i Selbu o ein stor lut av Gouldal, o heilt te *w*, e'l jamvæl *v*, sumstad i Singsaas

(o Soknedaln o Støren). Me *i*-fengen sjølvljod skrid *g* tidt ihop te ein tviljod, ell de vert *j*, ell de kverv burt. *skógr* > *skoŕ*, *skoŕ* *skow*; *dagr dagar* > *dag* *daŕ* *daw* (*dav*) *dågå* osf.; *låg lægr* > *låg* *låg* *láv*, pl. *lwg læi*, o *læ'jær* Øystr.; *tåg* > *tåg* osf. pl. *tæg* o *tæ'jær*; *bógr bægr(i)r* > *bog* osf., *bog bæi* o *bø'jær*; *haugr* > *høg* osf., *höu* Røros; *høia* pl. te *høg* adj.; *deigr* > *dæi* osf.; *segja* > *sæia*; *beygja, t-* > *böye, t-*, men fyrrtid *bögðe, tögðe*; *stígr m.* > *sti*, *kvíga* > *kvíð*; *stig n.* > *steg* o *stæv*; *bygð* > *bygd*, *byjð* Singasaas; *tagði* > *tawð* Singasaas, *draga* > *drågå* *dråvå* *dra*, o *drågg* Aala; *maga m.* > *mögö* *mågå* *måvå* (*måbå* sumstad i Soknedal). — *ug* o *og* vil verte *uŕ* o *oŕ* (*ŕ*) ell ein *æi*-tviljod: *hugr* > *hæu(ŕ)* osf., *trog* > *træu(g)* osf. *træg* Sel. *Bug-* > *boven* Singasaas. — *-legr* er oftast > *-le læ*: *tile*, sjaa *bøygjing*.

N. f (v) er avmaad i: *af* > *å*, *utå*; *hafa* > *hå*; *gefa* > *je jì* o *jå* (*gav jerve* Øystr.); *knifr* > *knì* *hŕi* Øystr. — Men: *lufa* > *luvå*. — *f* er sumtid i jamning vorten *ŕ* *ŕ* o *w*, ofta liksom lengr Sud: *stofu* > *stuŕu* *ŕ w*; **stöðurr* > *stuŕur* Selbu; *höfuð* > *huŕu* *huŕu* *hæu* *hö* *hö*; *klofu* > *kløvu* Tydal, *kløgu* Singasaas; *nefa m.* > *nåv(v)å* *nvå* *nrvv* *nrwå* *nrŕå* Singasaas. — *Olafr* > *ola*, *Olof* > *ulu*.

I Singasaas o eit stykke av Selbu (o Støren) vil *p*, *t* o *k* i visse høve, i ordenden ette lang ell lengd vokal, verte klangføre, verte *b*, *d*, *g* ell *B D G*; sjaa I p. 18.

Millom tungetip-ljodar vil samljod tidt verte utklembd: *sterkt* > *stærtt*, *friskt* > *fresst*, *tylft* > *tørdd* Goul., *syrgdi* > *sörred* Goul.; *fylgdi* > *förrd* Goul.

Bøygjing paa tingord i Haltdaln; Selbu stend i klombr.

	Eintal		fleirtal	b. fleirtal	
	ub.	b.			
f. 1. <i>nål</i>	<i>nå'la</i> (ā)	<i>nå'rŕ</i>	<i>nå'li</i>	<i>nå'linn</i>	<i>nå'löm</i> , <i>əm</i> (ām)
2. <i>älv</i>	<i>äl'va</i> (ā)	<i>äl'væn</i>	<i>äl'va</i>	<i>äl'vann</i> (ænn)	<i>öm</i> , <i>-əm</i> (ām)
3. a. <i>jet</i>	<i>je'ta</i> (ā)	<i>je'tn</i>	<i>jet</i>	<i>je'tn</i>	<i>je'töm</i> osf.
3. b. <i>bok</i>	<i>bo'ka</i> o <i>bo'ka</i> (bo'kā)	<i>bo'kæn</i> (bo'kinn)	<i>bøk</i> o <i>bo'kær</i> sj.	<i>bo'kæn</i> (bo'kinn)	<i>bo'köm</i> osf.
4. b. <i>visæ</i>	<i>visa</i> (ā)	<i>vi'sn</i> (ænn) o <i>vi'sänn</i>	<i>viså</i> (ö Sings.)	<i>visänn</i> (visænn)	<i>visöm</i> osf.
5. <i>vu(h)ku</i>	<i>vuku</i> (<i>vokö</i>)	<i>vukunn</i>	<i>vuku</i> , <i>-ua</i> (<i>vuku-i</i>)	<i>vuku(a)nn</i> (<i>vuku'inn</i>)	<i>vukuöm</i> <i>vukum</i> (<i>vukuäm</i>)

ub.	Eintal		fleirtal	b. fleirtal	
	b.	b. dativ		b. fleirtal	
m. 1. <i>stav</i>	<i>sta'vön (inn)</i>	<i>sta'va (ā)</i>	<i>sta'va</i>	<i>stavann(ønn)</i>	} -öm osf.
<i>vis</i>	<i>i'sn</i>	<i>i'sa (ā)</i>	<i>i'sa</i>	<i>isann (ønn)</i>	
2. <i>sekk</i>	<i>sekkæn</i> (<i>sekkinn</i>)	<i>sekk'a</i> (<i>ķā</i>)	<i>sekkī</i>	<i>sekkinn</i>	<i>sekkjöm</i> (<i>sekkjäm</i>)
3. <i>fot</i>	<i>fo'tn</i>	<i>fo'ta (ā)</i>	<i>föt (född)</i>	<i>fo'tn</i>	<i>fo'töm osf.</i>
4. a. <i>läve</i>	<i>läven (inn)</i>	<i>läva (ā)</i>	<i>läva</i>	<i>lävann (ønn)</i>	<i>lävöm osf.</i>
4. b. <i>bakke</i> o <i>bakke</i>	<i>bakken, ķ</i> (<i>bakkinn</i>)	<i>bakka (ā) o</i> <i>bakkæn</i>	<i>bakka</i>	<i>bakkann</i> (<i>ønn</i>)	-öm osf.
4. c. <i>flätä</i>	<i>flätänn</i>	<i>flätä (ā)</i> { -ääm	<i>flätä'a</i>	<i>flätäänn</i> (<i>ønn</i>)	{ <i>flätääm (äm)</i> <i>flätöm, -öm</i>
n. 1. <i>hus</i>	<i>hu'se, -ø</i>	<i>hu'sa o hu'si</i> (<i>hu'si</i>)	<i>hus</i>	<i>hu'sa (ā)</i>	-öm osf.
2. <i>æple</i>	<i>æple</i>	<i>æpla (ī)</i>	<i>æple</i>	<i>æpla (ā)</i>	-öm osf.

Inkjekynsord me **a** > **e** bøygjast som *æple*. — Denne bøygingi geld fyr Haltdaln me Aala o Singasaas, o fyr Tydal o Røros paa lag. Selbu serar seg ut i mange ting, serleg me sine nasaljodar i dei bundne forminne: *snó'rā hu'sā vī'sā vo'kō kånā f.*; dativ: *sta'vā hu'sī æplī flätā*. Dessutan vil i Selbu *ann* tidast ljode *ønn* ell *enn* (i Singasaas *ünn*). O kjenneorde (*æn*) vert *inn* ette **b**, **p**, **v**, **m**, **k**, **g**: *lävinn stäkkinn*, dativ *stäkkā*; **vegr** > *veg* *veginn ve'jä ve'ji ve'jinn vegäm*; *sağ f.* > *sa'jä sa'jinn sa'ji sa'jinn sa'gäm*; *bo'kinn*. Ette sjølvljod o ette tunge- tipljod er kjenneorde **n**, som er ei heil staving, her liksom i andre maal: *grī'sn, sø'n* ell *sø'ön, fö'tn, tä(ä)n dat f. te tä. vuku vokō vukunn* fleirtal *vuku* (-i o -a) *vuku(i)nn, vukum o vukuäm*.

Dativ er i fullt bruk. I Dativ eintal er *æn* (*öm*) den vanlege endingi i jamna mannkynsord i Singasaas, lite i Haltdaln o Aala o her jamsides me **a**: *flätääm o flätä(a)*, i Øystrdal *flötöa*.

I Gouldal finnst *i*- i mannkynsfleirtal mesto berre ette **k** (*ķ*) o **g** (*j*); men **sauðir** > *söi*; i Selbu er *i* alltid meir bruka. I Røros o i dei bygdur der de i lang tid hev vore mykje innflutna fraa Trondheims by — i Aala — (helst paa *E'e*, dativ *E'a*) o tildeils i Innset o Kvikne, — vil mesto alle kvennkynsord o mannkynsord som inkje er jamna, o jamvæl mange inkjekynsord, ende i fleirtal me **a**, bunde *ann* ell *ann*, liksom i Trondheims bymaal: *gamlä grisa, nyö näla* (jamvæl sumtid *visa*), *kné'a, öug(a) öga*, o jamvæl *ro'ta* or *rot f.*, o dilikt.

I Øystrdal vil mesto alle ujamna kvennkynsord o mannkynsord ende i fleirtal me *ær*, bunde *änn* o *ünn*: *nälär nälänn, my'rär* (o *ür*)

my'rann, *bø'kær* *bø'kæn*, *vi'sær* *visánn* o *vi'sn* (som i dativ eintal og), *grisær* *grisánn*. Dei jamna fær r: *vuku vuku(a) vukunn vukur vukunn vuku(i)m* o *-uém*, *høpø* *høpøn* *høpøa* *høpør* *høpønn*, *høpø(i)m* *-øém*. Jamvæl tvostava inkjekynsord bøygjest paa lag sameleis i fleirtal — vert halvveges kvennkynsord; soleis i Tynnset: *itt stykký*, b. *stykky(ø)*, 'ta *stykkya*, *tre stykkyr*, *állø stykkya* ell *stykkyyn*, *stykkyum* (-øm); *huǵu*, *huǵuø*, 'ti *huǵua* (o 'ti *huǵun* sj.), *tre huǵur*, *állø huǵua* ell *huǵun*, *huǵu(i)m* (-øm); *øǵø*, *øǵø*, 'ti *øǵa*, *øǵør*, *båø øǵøn* (-a), *øǵum* (-øm); *itt nyrnø*, *nyrnø*, *nyrna*, *nyrnær*, *nyrnæn* (ánn), *nyrnüm* (-øm); *sætø*, pl. *sætør*, *állø sæta*, *sætium* (-øm). Men einstava, t. d.: *knø*, pl. *knø*, *på knø'a mi* paa mitt kne.

Paa Nordsido hev inkjekynsordi sama formi i ubunde fleirtal som i eintal (ell -a): *hus hus* (-a), *sete sete*, *øgø* (*øgøø*), *ørø*, *jarttø*, *nøstø*, *æpplø* (*äppøl*). — Stundom vert dei do kvennkyn i fleirtal, sjeldnare mannkyn.

Mannkynsord som endar me n o nn (< nd) legg i bundi form oftast ingen n til, men lengjer sjølvljoden, paa lag sameleis som i mange maal sunnanfyre, so de vert tvo andetrykkir ell stavingar. *sonr* > *søn(n)* b. *søn¹* — pl. *sønni*; *mann* b. *männ* o *männn*, pl. *mænn*, b. *mæ'nn* o *mæ'ænn*, *mannám* dativ pl. i Selbu; jamvæl *granne* b. *gränn*, *æn'de* b. *æ'ænn*. Noko dilikt er de sumtid me l o ll (< ld): *skulø* b. *skū(u)rū* (*skulinn* Selbu); *dal* b. *dä'(a)rū*; *kvell* b. *kvæ'æln* Goul. *kvæ'æl* Singsaas; *skalle* b. *skä'ln*. *sko* b. *sco'n*, pl. *sco* b. *sco'n*; *ljá* > *jå* *jå'n*, pl. *jå* *jå'n*.

Bøyging paa eigenskapsord.

stor stort store (o *ø*, *stora* f. pl. i Selbu); avstytt fleirtal *stor'* te prædikatsord, i Selbu helst. Sameleis: *læg lægkt læge*. Bunde: (*dø*) *store*, i Selbu oftast *dø stor*; m. *vakinn* i Nord *vaken* Øystr., f. *vaða* (ä S.), n. *vaki* i Nord *vake* Øystr., fleirtal *vaktne* (ø, a f. Selbu). Men: *l'tn* *l'ta* (ø) *l'te* pl. *smæe*, b. *liǵe*, alt i Goul.

Eigenskapsordi hev ogso, mesto berre paa Nordsido, same form som bundne linne tingord, me tri kyn: *kvitinn* (en, æn) = dn kvite, t. d. *hestn*; *kvitø*, t. d. = dn kvite merri; *kvit'e*, t. d. = de kvite huse; fleirtal m. f. n. *kvitann* o *-ænn*.

Forminne aat supin o partisip n.: *spådd*, *hudd*, *levvd*, *truidd*, *sporidd* (o *sporø* osf.) i verb som i fyrrtid hev *de* o *dde*, er dei vanlege her som i Sud-Øystrdal.

¹ o *sän(n)* pl. *sän(n)i*, Selbu ofl. Detta (fraa »Noko dilikt») geld mest paa Nordsido.

Eigenskapsord me **-legr** (**ligr**), **-igr** o **ugr** kann faa tillagt *ən* i Øystrdal o *inn* ell *en* paa Nordsido. Denne *n* kann fylgje me i likningsforminne. *ofrele'ən* (*-lejjinn*, *pl. -lejne* i Goul.), **dálegr** > *dāle'ən* (*-lejjinn*, *-læ'inn*), ***herðugr** > *hæröügn* osf., *hæröügnar*, *-nast*. Tvo-stavings komparativ hev einstavings tonelag paa Nordsido: *min'dr*, *øŋ'ŋr*, *læŋ'ŋr*, *stör're*, *bē're*, **eptri** > *æt'tr* osf. O sumstad o i sume ord paa sudsido: **ytri** > *y'tər* **efri** > *ə'vərə* NØystr.

Nokre stelleord.

1. **ek** > *e* o *je* (Singsaas) paa Nordsido, *æi* ell *äi* i NØystrdal; **mik** > *me*, o *mæi* Øystr. Fleirtal: *me* Gouldal, *mī* Selbu, *vi* sumstad. Akk. *åss* *öss* *vss* o *æss*.

2. *du*. *de* o *dæi*. Fleirtal: *de* o *di* i Nord; *de*, *dø* o *dō* NØystr. Akk.: *dākk* Goul., *dø*, *dō* paa baae sidor, *dā* Selbu.

3. *m. hann* *hænn* 'n̄n 'n; dativ: *han(n)om* (*-ām*, *öm*, *-öm*, *-əm*, *-im*) o *hön(n)öm* (*hönüm*, *hünäm* osf.), avstytt dativ: *a*, *ā* Selbu; akk.: *hann* (*n*), (*e sag inn* Selbu); gen. *ha(s)s*. — *f. nom.* o akk.: *ho*, *hō*, *hu*, *a* o *ā*; dativ: *hinna* (*-n*) Goul. *inn* o *-n* Selbu; gen.: *hinna*. — *n. de*, *dæ*, ljodveikt *dæ*; dat. *di*. — Fleirtal: *döm(m)* *dəm* *dæm*, *dümm* Selbu (avstytt *üm* *äm* Selbu); gen: *der(r)es* *døræs* (*-ö*) *døræs*.

minn, *mi* *mī*, *mett* *mītt*; dat. o *pl.*: *mine* (*ə*) i alle kyn, i Nord; sameleis *dinn*, *sinn*. — *vår* *vår* *vårt* *våre* (*ə*) Goul. Øystr., *vörn* *vor* *vört* *vore* Selbu; *vänn* Tyldal i Øystr. — *dår* liksom *vår*; *dörn* liksom *vörn*. — Dativ aat desse endar jamnast me *e* (*ə*): *tur* *byg'dn* *våre*; i Selbu: *vorām* *m.* o *pl.*, *vorā* *f. sing.*

Peikande. *m. o f. deŋn* (*dænn*) *hēr*, 'n *hēr*; *n. de* *hēr*, *pl. di* *hēr* = *denne*, Goul.: 'n *hi*, *de* *hi*, *di* *hi* Aala, — *hī* Selbu o: **hérna**. *deŋn* ('n) *dær*, (*dēr*), *den* *der* lengr burti, 'n *da* *den* *der* som eg peikar, Aala; 'n *dā* Selbu < **þarna**. Fleirtal *di* (**þeir**) *adj.* Aala; *di* *hē'rann* *subst.* *m. f. n.*, *āt* *di* *dā'öm* *subst.* Aala. 'n *hēr* (*hī*) *hēstn*, 'n *da* *hō'ka* (*dā* *boḱā*). *di* er kjenneord og.

Relativ. *sām(m)*, *səm(m)*, *söm(m)*.

Spyrjande. **hvat** > *kva* Gouldal (sumstad), *ke* Singsaas, *kēr(r)* o *kerr* Goul. Selbu, Øystr. — *kvønn* (*kvann*) *m. o f.* o *kæmm*. — *ker* *du* *si*? *kva* *seie* *du*? *kvønn* *də* *va*? *når* *du* *ḱæmm*? Gouldal, liksom i Trøndemaali.

Nokre talord.

m. en, *inn* o *enn*; *f. i*, *ī*; *n. ett* *itt*; kjenneord: *m. in* o *en*, *f. i*, *n. it* *et* o *i*. — *t(v)o*, *tri* o *tre*, *f'ra*, *fæmm*, *sæks* (*ə*), *sō'gə* *ḱə'gə* o *ḱū'gə*

(š-), *át'ta*, *ní'ə níjje*, *tí'ə tíjje*, *øllø*, *tølv*, *trætta* (-*tn*), *fjortta* (-*ttn*), *fæmta*, *seksta*, *sykka*, *āka*, *níkka*, *ku'gə*, *træt'ti*, *hon'dr*, *tu'sn* — i mesto heile maalvalde; *fjor'tta* osf. i Selbu. — *tø'ene*; *kef'fer ēne*. — *faste*, *are*, *treie*, *fjæle*, *fæmte*, *sätte*, *søgann* — *tórdde* 12te.

Verb.

Dei stinne verbi hev *i*-ljodbrigda einstava notidform: *mæł* o *mel*, *kæmm*. I bøyging likjest dei paa dei i Upplandsmaali.

Stinnt supin endar i Nord me *i*, i Sud jamnast me *e* ell *ə*; stundom me *i*. Her er mykje jamning, som fører te mange *i*—*i* paa Nordsido, t. d. *iti*, *lis(s)i* (o *le-*), *bi(j)i*, *tikki* (**tekit**); o te *e—e* o *ø—ø* paa Sudsido. Framfyre *i*, *i*, vert **k** o **g** jamnast *j*-fengne: **gefa** **gefr** **gefit** > *ji* Gouldal, **lekit** > *likki*.

Imperativ eintal hev same form som ordstommen: *drep* (te *dråpā*), *les*, *finn*, *spør* (*ø*, *ó*, *ü*), *bygg*, *lys*; i linne *a*-klassen er hann do lik infinitiv, kvaar denne hev jamning ell inkje: *svårå*, *lávå* (**lofa**), *tåla*, *kastə*, *kallə*, *klävje* (men kannhende likso tidt *kast*, *kall*); men or **lifa** > *lávå* er hann *liv* *lev* ell *löv*. — Ein imperativ fleirtal me *a* (*ā*) er enno noko lite bruka paa Nordsido: *far*, *fara!* *draga!* *hann hanja!* Jf. Svensk **-en**.

Infinitiv te tungstava verb endar me *ə*; berre i den vestre luten av Selbu er endesjølvljoden burte: *å riv* (men *i rivə f.*).

Infinitiv **-ja** er burtmaadd i storluten av verbi baade i Nord o i Sud. Fyrretid-forminne hev sjeldan attvend ljod: **spyrja** > *spør spør spür spør* osf., *sporrdə sporrd*; *lægg(ə) la lakt*; **dylja** > *döl döl, dörddə* (o *ö*), *dörrd* (*ö*) o *dört*; *sömm sömm sömdə* (*tə*) *sömd* (*t*). — Jamvæl: **syrgja** > *sør*, **svelgja** > *svöl*, **telgja** > *täl*, Gouldal. N. **ir** i notidform te verb vert *e*, i Sud tidt *ə*; sjeldan *i*, i Nord: *kvæv(ə) kvæve(ə) kvævd(ə) kvævd*; **geyma** > *jömm(ə), jömmə(ə), jömdə* o *jömt, jömt*. **plægja** > *pløy(ə), pløyə, plögd(ə), plögd*; **lifa** > *lär(v)ä* (*lörö*), *liv(v)i* o *lev(v)i* (*lövə* o *lövø* Øystr.), *levd(ə)* (*lövda* o *lövda*) *levd* (*lövđ lövd*); *gåppå* o *gapi, gapi, gafi(ə), gaft* Selbu ofl.

Linne *a*-verb hev i Øystrdal helst berre ei form: *å kastə, du kastə, du kastə, du har kastə*; *romåla hus. smökə smökə smökə smökə*. Sudlengst, i Vesle Elvdal, kann ein høyre *kastər, smökör*. — Paa Nordsido o i Røros o tildeils Tolgja: *å kast(ə), du kaste, du kasta, du har* (*ha, hi*) *kasta. småk(k)ä å å å*.

Refleksiv legg til *s*: *å finnəs* (o *finnas*, o *finns*), *spørəs* (*spørəs, ü*), *drågås*. Indikativ: *de finns, spørəs, sporrdəs* (*spörtəs*).

Maale hev mange einstava ubøygjande verb, paa lag som Upplandsmaale.

Her er eitt tvostava jamna verb som endar me *u* i alle høve: *kusu* ell *kusu* ell *kösu*, or *kusu f.*; sjaa her p. 21, R. 421. 422. »*Hi du kusu paa le'væn? E vil ha levæn paakusu*«.

Gamall herme som skal vera fraa Renbygda i Aala
(dativ *a'ln*).

Bölsö'n sætt se gått ponni i björk opp i fe'la: da komm bölkua á stanzu ut vâm'ba på bölsólamba. Ho te de ponni hân'da, bar de ni gâ'ru, smordde på de me i fer, la bortåt di i höy'æmbe.

Maalprøvor.

En støbb bibelhistori på ålbygg.

Á de henda sea, att gud prøvde 'n abraham á sa: „abraham, ta enast sø'n dinn, hann sëm du ha hær, 'n isak, á gå bo(r)tti moria-lande á áfre 'n dær på itt tå bærjëm sëm e ska syne de. Së steg 'n abraham tile opp om mærrån á sala asne sett á to to 'tå drengjëm sine me se á'n isak, sø'n sinn, á hann klövde v'e'n át áfringøn á jol se fælog(g) á jikk på romme sëm gud ha sakt a.

Træie dagøn såg 'n abraham romme laut onða. Së sa 'n abraham át drengjëm: vara hær de me as'na, á e á gu'tn vill gå bott-på-da, á me vill bæra (be), á kammå att át dåkk. Á 'n abraham to v'e'n át áfringøn á la 'n på 'n isak, sø'n sinn, mn hann to værmøn á knivøn ti hända si, — á dëm fö(l)ddes-åt boæ. Së sa 'n isak át a abraham, far sinæ: far, så her e værmæ á ve; mn kerr de e hælst lambæ át áfringøn? Á 'n abraham sa: gud vill sørjæ fær di, sø'n minn. Së fö(l)ddes dëm át boe.

Á når dëm komm på rom'me, sëm gud ha sakt, bygg'de 'n abraham i(tt) ahlter á la'-te v'e'n, á hann batt 'n isak, sø'n sinn, á la 'n på ahltere oppå v'e'n.

Á 'n abraham rækkte ut hända á to knivøn á villa slakte sø'n sinn.

Da rofte 'n guss'engjøl frá hemmøla át hønøm á sa: abraham, abraham! vøf'-itt gu'tn á jær a ittnå! fær no ser e, att du ha ág(g)å fær gud á ha itt spæra enast sø'n dinn fær me. 'N abraham såg opp á væ(r)tt var 'n v'e're, höng ætte hannøm ti busken bak se, á 'n abraham jikk sta á to v'e'røn á áfra 'n ista'n fær søn'na. Á engj'oln rofte át a abraham æ're gæng'øn frá hemmøla á sa:

Færði du jol de-da' á itt spāra ēnast sø'n dinn, vill e storle væll-siŕne de á ji de i stor slækt: de ska bli manŕne sēm ŕænānn pā hemmala á sann pā havbredden, á i slækt'en dine ska alle fólk pā jō'(r)n bli væll-siŕna, færði du jol sēm e sa.

Sē jikk 'n abraham attēndō át drevnjēm, á dēm jol se fælōgg á fōr ihop te Beerseba, fær 'n abraham va bā'siŕkanŕ i Beerseba dēnn gān'n.

Likŕbēkken.

Aalbygg. Ette Anders Reitan, i »Fjeld-ljom«.

Gudā'gen, likŕbēkken! á ska e da sā
att de á, sēm e se lēnnje sakna!
Du hēnnje fill, att me, mn ondres fill pā,
at e ha vōrtti stōr're no á spakna.

Me sams gātt me to, ja me tōla se gātt,
á de va dēm, sēm unnte āss dēnn glea;
mn tia ho ram, á me sōrdēdes se brātt,
de e lānnje, ja de e manŕne dāg(g)ā sea.

Á du e lik lēt'n, á du e lik snill,
du rinn sēm fōr me lētte ŕire bāri.
Du jær me se blōt, du jær me se still,
e tiŕŕes sā du glētt sēm blanŕke tāri.

No e e itt fēhlt te á sprinnje sēm du,
á vōr(r)ā bān fær me vill no itt nōtte;
fær no ha e vōksi, mn de lýt e tru,
at du e sēl, sēm itt ha jōrtt de bōtte.

Mn bān ha e vōrr, á de minnes e gātt,
e ha itt glōmt ker du me ga te lækse;
e hēnnje de pā me, se óge bli vātt
at de ma vōr(r)ā myŕŕy vōnt á vækse.

Ja bān ha e vōrr, á de de va hēr,
der gleia va se klār sēm mārřassōla!
De glōme e alder, se vitt sēm e fēr,
ēm hāre grāne, fær e hām ni jōla.

bāri o tāri, skulde vera bārā f. pl., o tārā m. pl. gleia, rettare enn glea, som originalen hev.

Fraa Flønes, Selbu ¹.

Itte kann e sæi, at e trivs, å itt kann e sæi, at e itt trivs hæll'lr her i byå. De e nå sakt) allti lite rart å vår(r)å hī fər deññ sām hæm frå ī felbygd. Inn fe nå bode hør å så mañt å myky, sām inn ha itt sitt eļļ hæurt färe. — Ja, om vårñ ja når åm² rese åD setråm me krytty-råm, da må du tru, de e artæugt. Da hørre mi bøllæññ ranglæ å hondæññ ker åm søke, å lu'rñ sām setørdejå spål(l)å på. I felåm ligg de ennda snø, mæn i markåm ha de vurði bært, å no fe åm de gått kryttyrå. Dämm går sām åm vill hele da'n: å om kvell'n hæmm dämm åD vällå så roleññ å meñt, at de e så my 'åm årke å gå.

Fraa Tynnset.

Ulvedansn, ölvänsn.

kər læññæ dæ va at æi sōv, dæ vet æi ittæ, meññ æi vaknæ mæ dæ broññ jolæ it rækk å kastæ sæi brått tæ siæn. Da va æi meñt fōr Tel-høln, dær ålv'a æ sām tråññæst, å dær vet de bårjhamränn hæññ sâ hois æ svartæ utøvær på bæ sior sâ d'æ roggsamt, å i'sn plå æu vōrō våleån dær, sām ålv'a går sâ stri. Å jōg, da æi fækk'-opp ōga å sâg mæi ikrinñ, sâ küññ de tru, æi va ittæ isamæn; fōr på åļļæ le'ær sâ yre dæ tå gråben, ja ut-tå Tel-osa komm dæ i ölvskre, sām iññæn æñnæ tok, å læññær ne mæ ålv'n meñt i væi'a sto in hop på in ti-tålv stykkyr å liksom villæ stæññæ, sâ en ittæ küñnæ slæppæ fram på nō'ln kant. gampänn varð da mæst fōrstyræ, küññ de vōtō, å mæ æi strævdæ å fâ stägge dōm, sâ to gråbenhopæn åt å flugæ å dānsæ å jolæ liksom in krinsil ikrinñ mæi å gampæn å deñ inñæ flōg eñtæ deñ aræ runñ'om ikrinñ, å krinsiln varð minñ'ær å minñ'ær, sâ tæ slut sâ hæftæ dōm å skōt sæi mæst øvær eñtæstæ lassæ, å æi væntæ baræ, dōm skulldæ kömmō å rive sonn bædæ hæstänn å mæi. Å sâ va de aræ hopær tå gråben på bæ sior åt ålv'n, sām to åt å ulæ, å deññ ul'n deñ svårås frå deñ inñæ tēn åt di aræ, å sāmme haddæ grovt å sāmme haddæ kvelltt mäl. Ja da küññ æi ittæ sæis æñna, æn at dæ rāññ sām is næ øvær rygg'a på mæi, å æi tōktæ mæst luva løftæ sæi på hugua³, sâ jarñtrædd varð æi. Mn ennan haddæ æi sâ myky hogs, at æi læstæ rep'æ på eñtræ köl'kørjæn å læt dæ hæññæ, å sâ to æi vehlsvartñ eñtæ tō'ma å slo på å skrek åt broñn'a, å sâ jækk dæ asta

¹ Forminne er knapt alltid fullt paalitando. Flønes — flänn'æs.

² åm = dämm.

³ ei eldre form er hugun, liksom i Upplandsmaal.

be'gt mot ólvhopa. Á ja, da va så vi'ft dóm dro sæi tur væi'a, sù æi slapp íjónnom; mn helø hopøn fóltø mæ, sëmme fØrø á sëmme øttø á sëmme pà siøn, á da jekk í kutænna re'nn næ-øttø älv'n. Mn le'll komm dóm da itto neme' he'll rep'ø rakk. Da var' æi saktø glä, da æi ønnle fækk så de lystø pà Tel'nesa, á da fæsst to gråbenhopøn at á ja sæi att-ønnø.

Ette: »Prover af Landsmaalet«, Ivar Aasen o Dr. Amund Larsen.

IX.

Trøndemaal.

Trøndemaali er maali i Trøndelag, undanteke dei som er slegne te Oustfjellmaali, o dei som her sidan vert reikna te Fosnmaali o: maali i Ytre Namdal o i storluten av Fosn futerike.

Maali hev ingi greide skilgardar imot grannemaali; dei greidaste er imot Gudbrandsdalsmaali o imot Helgelandsmaali. Fosnmaali hev skride inn langs ette Trondheimsfjorden o raader halvt ell mesto heilt allstad der de er by ell snev av by: i Trondheim, Steinkjer, Levang, Verdalsøyri, Stjørdalshalsen, Orkdalsøyri, o synest drive Trøndemaale attende allstad; de hev studna i di at de er formlettare o i de meste likjest meir paa landsmaale. — Dei øystre bygdir av Nordmøre, — Sunndal o Øksndal me si jamning paa sjølvjodanne i lette tvostava kvennkynsord te *ø—u* ell *ø—o*, o største luten av Rindal me sine *ü—u* kunde ein likso gerne reikne te Trøndemaali; o Øvre Namdal, Overhalla o Grong, skil seg i maalvegen fraa Ytre Namdal mest i di, at dei hev halde paa $\delta > d$ millom tvo sjølvjodar, o hev heiltupp jamna kvennkynsord: *stodo, voko* osf.

De som den framande strakst o mest gaar aat i Trøndemaali er dei mange *å—â* o *u—u* som den fulle jamningi fører inn; o so avfalle av dei fleste ende *-e* (*ø*) i tungstava ord. — Dessutan skil dei seg fraa dei sud-oustlege maali me di dei hev so mange *i*-fengne gomljodar — *j, j, k, k, sk* — ette tonetrykken: i dette hovudstykke er dei heldr vestlege. Elles ymsast de svært fraa bygd te bygd me *j*-fengne fram- o midgom-ljodar o *j*-louse bakgomljod.

Trøndemaali hev i de meste dei same vegthøve o jamningar som Oustfjellmaali, helst do i Sud-Oust. — Den stutte sjølvjoden i fyrste stavingi i lette tvostavingsord hev halde seg stutt, stundom er han halvlang. Den fylgjande samljoden er jamnan lengd, sumtid halvlang, sumtid lang¹. Lette einstavingsord hev oftast vorte tunge, i di at ende-

¹ Dette siste geld dei fleste døme som kem no, jamvæl om de ikkje er teikna.

samljoden er lengd; sjeldnare er sjølvljoden lengd: *litr* > *lett lætt*; *lok* > *lakk lakk* ell *låk(k)*; *matr* > *māt* o dei fleste me *a*. — Ord som er tungstava i di at endesamljoden er lang, hev tidt fenge samljoden avstytt o sjølvljoden lengd: *ill* > *il*, *inni* > *in(ə)*, *plāg(g)*; mest i NTrond.

Jamning.

I lettstava kvennkynsord¹ er sjølvljodanne paa dei fleste steller o i dei fleste ord: *u—u*; *o—o* i INamdalen o tedeils Uppdal, Orkdalen Rennbu ofl.; o *ū—u* ell *ø—u* i sume utskeklar som ligg innpaa grannemaal, t. d. Maaraak i Stjørdalen (innpaa Tydal i Selbu), Liderne, Snaasa.

vuku voko vuku voku voku, *luku* —, *huku* —, *ruku* —; *flugu* *flugu* — *flu*'u Melhus, *flu* Innh.; *lugu* —; *t(v)ugu* Ork. Rennbu ofl., *tu*'u o *tu* Innh.; *slugu* —, *furu* —, *snuru* —, *þ*- > *t(v)uru* —; *tj*- > *þuru* —; *skeru* > *šjoro šuru* —; *husu* —, *busu* —, *kusu* —, *musu* —; *svulu* — *sølu* Snaasa ofl.; *sutu* —, *gutu* —, *bræ'nnhutu* —; (**kotu*) > *kutu* Goul. *kutu* Uppdal Rennbu; **krotu* > *krutu*, *krutu* Upp. Rennbu, *kroto* Ork. ofl.; *sinu* (*sin*) > *sunu sinu sønu*, *sono* o *sono* INamd. Snaasa Stjør. ofl.; *rifu* > *røvu* Goul., *rovo ro* Namd.; *fjōru* > *fjuru* *fjoro*, *fjyru* Stjør.; *hlōðu* > *luðu* Stjør. Strinda, *lo(d)do* INamd., *lu*'u Ork. (*hö-lu hullu* Renn. Ork. *höy-hulu!* Ork.); *viðu* > *vudu* Ork. Medal, Goul. Innh. *vodo* Namd. *vu*'u *vu* Ork. Goul.; *iðu* > *udu* *idu* Strinda Ork. ofl., *od(d)o* INamd., *vudu* Innh., *u*'u *u* o *vu*'u Ork. Upp.; **riðu* (*troll- veðr-*) > *ruðu* Innh. Strinda Goul. Ork., *ru*'u Ork., *ruvu ruðu* *ruðu* Stjør.; *skriðu* > *skru*'u (*skrudu*) Goul., *skro*'o, dativ *skru*'unn Upp.; *knudu* (Selbu) *knodo kno* Namd.; *frudu* o oftast *frodo* Ork. Innh. (*knada fradu* Fosn-fengne formir i Stjør. Melhus); *stōðu* > *stodo* INamd. *stōdu* Innh. *stø*'ø Støren; *stofu* > *stogo* dat. *stogunn* Uppdal.

Men: *gatu* stræte i by, Ork. Goul.; *kaku* Strinda, Goul. Upp. *kuku* Ork. *koko* einkvarstad i NTrond.; *skatu* o *skato* fisken; *kona*, *-u* > *kāni* sumstad, *kono* Rennbu, sjaa Upplandsmaali.

I andre ord: *skukuł* o *-ł*, *humuł* o *-ł*, *kupuł* Støren, *juuł* o *-ł*; *duguł* o *-r* STrond., *duł* Innh., *dur* Namd.; *þinurr*, *-arr* > *tunur*, *tonor* Goul. *tinur* Ork. (o Fosn); *girugr* > *jurug jerouø*; **stōðurr* > *studur* Strinda, Innh. (*stu*'ur YNamd.) *stuvur stuður* *stugur* Stjør. Verdal; *þiðurr* > *tudur tod(d)or*, *tedor teor* o *tør* Ork.

I Mannkynsord o verb i infinitiv hev jamningi *ā—ā* største valde; i Namdalen raader i mange ord *a—a* o dilikt; sjeldnare er *ō—ō*,

¹ Døme-rekkja er i de meste den same som i Oustfjellmaali.

v—v, *v—á* o *ö—á*. — Mannkynsord: **maga** > *mágu mága mávú* Støren ofl., *maga* Namd.; **haka** > *háka háka*; **boga** > *bágu* (o *g*, *ǧ* o *w*), *boga* o *boa* Namd.; **loga** > *lágu, låga* Namd.; **dropa** > *drápa*, **mosa** > *másá*; **spena** > *spáná*; **nefa** > *návú nava*; **sela** > *sálu sala*; **sleða** > *sláða, sláða slá'a* Namd., *slv'v* Støren, *slá'á* o *slá'ð* Ork. Upp.; **stiga** > *stágu* (o *g*, *ǧ*, *w*) *staga*; **bita** > *bátú bata*; **hita** > *hátú hata*; **daga(r)** pl. te **dagr** > *dágu(g)*; **vegar** pl. te **vegr** > *vágu* STrond. Innh. *vaga* NTrond.; **hamarr** > *hám(m)ár* —; **sumar(r)** > *sám(m)ár* (*samar* SHelg.); **pipar** > *pápar papar*; **kopar** > *kápar* (*kapar* Hall., Namd.?) **Mer(r)akr** > *már(r)ak*.

Nokre faae mannkynsord me *a* te stomnsjølvljod hev mangstad (mesto allstad) halde paa nominativformi: *vane*, *værni* Namd.; *spáði* Namd. Innh., *spá'e* annstad (*spá'a* Støren, *spáðu* Strinda); *skáði?* *ská'e* (*ská'a* Støren), *hane* -i (*hána* Ork.); *heri* > *har(r)i* Namd. ***nasi** > *nas(s)i* NTrond. — Ord me stomnsjølvljoden *o* hev oftast halde nominativformi i Namdal: **dropi** > *dráp(pi) flút(t)i máss(s)i pás(s)i*. — I sume andre ord er der i Namdal ein jamningsljod, men nominativ-endingi hev kome att: **viti** > *vati* o *vata*; **þeli** > *tali*; **bruni** > *brún(n)i*. — Ord me **ak** ell **ag** i stomnen hev i Namdal oftaste *a—a*, endaa um stomnstavingi er lang: *nakka bakka tanna hanska* (*háka stáka þáka hága mága*). Maale sparar seg daa fyr ymsningi av *k* me *lj* (*þ*), av *g* me *j* (*ǧ*). Men *bakk* Stjør. Ork. Upp. ofl.

Verb: *fára*, *svára*; **vita** > *vátú vptá vptv vata*; **lofa** o **lifa** > *lávú* — *lava*; **lesa** > *lásá* — *lasa*; **drepa** > *drápa* — *drapa*; **stela** > *stáfa* — *stafa*; **vera** > *várú vörú* (ø) *vara*, *vvr* Støren; **gera** > *jára jörá jvrá jvrö jörö* (o ø Strinda) *jara*; **skera** > *skær(r)a* einkvarstad, *skára* Mosvik i Innh., *skara* o *skára* Namd., *skáru* Innh. Ork. ofl., *skör(r)á*, *sörá švrá švrö* Melhus, Ork. Strinda; **(h)liða** > *lädá, lada*; **hlaða** > *lädá* o *ladd*; **knoða** > *knädá knada*; **iða** > *áða* Strinda, Ork. Goul. Stjør. (*ea* YNamd.); **vaða** > *vädá, vüá* Goul. *vá* Goul., *vada* Namd. *vadd* Namd. (*vea* YNamd.); **draga** > *drágu dráwá*; **moka** > *máká, mōka* Namd. (*maka* Ndm. Hall.); **muna** > *miná, mōna* Namd.; **duna** > *dáná*; **eta** > *átá* Ork. Bynes ofl., *otá* STrond. (Bynes ofl.), *etá* YGoul. Børsa, *ata* Namd. Men i Innh. er *átá* o *lásá* mesto heilt undantrengde, o *lēs(a)* o *ēt(a)* hev lagt seg innyve fraa Fosnmaale.

Nokre faae verb, helst dei som i Norrøna hadde *i* i endingi i indic. notid, jamna seg slett ikkje allstad: **gapa** > *gápa* Innh. ofl., elles *gāp*, o *gāpi* notid indic. o inf. NTrond.; **tapa tapir** > *tapa tapi* notid ind. NTrond.; **vara** > *vára vara*, *vari* notid ind. NTrond.; *spára* o *spār*;

þola þolir > *tálá, táli* o *tóli* notid inf. o ind. NTrond.; **lifa lifir** > *lává* Trond., o *lev(v)i* Innh. (*lev(v)i* o *leve* ind. notid Trond.).

Verb som endar me **ja** fer sunnanfyre Trondheimsfjord jamnast som i Oustfjell-maali: dei misser **ja**; nordanfyre fer dei tidt sameleis, men stundom vert **ja** te *i*: **selja** > *sæll* o *sæl*, **spyrja** > *spör spyr*, **segja** > *sæi*, **šetja** > *sætt*, **venja** > *vænn*, **symja** > *sömm*, **krefja** > *kræv*, **flytja** > *flytt flött*, **sitja** > *sitt* o *sett*; **þegja** > *ti*; **hryðja** > *rø, rødi* Namd.; **lig(g)ja** > *ligg* o *liðfi* (Lider); **verja** > *vær(j)*, *ver(r)i* o *vær(r)i* Namd.; **herja** > *hærj*, *her(r)i* o *hær(r)i* o *hærji* Namd., *fårá á hærj* Strinda, Melhus.

Kvennkynsord som endar me **ja ju** hev heldr ikkje teke jamning, men hev anten vorte tungstava endande oftast me *j* — mest i Sud — ell **ja ju** hev vorte ein *i* (*i*) som stundom er komen i jamvegt me fyrste staving — mest i Nord. **efju** > *övj* o *öuj* o *æv(v)i* Innh., *ö(v)i* b. *övja pl. övjå* Stjør.; **selju** > *sælj silj* Ork. YGoul. ofl., *sæl(l)i* o *sell(l)i* Ork. Stjør. Ytrøy ofl.; ***hesju** > *hæs(j)* o *hæs(s)i*; **viðju** > *vi vid(d)i ved(d)i vèd(d)i*; **smíðju** > *smi sméd(d)i*; **bryðju** > *brød(d)i* Stjør., *bly* Innh., *bryd(j)* *bryd(d)i* Namd., *brøyø* Gouldal; ***úverja** > *overj*.

Ymse jamningar som likjest paa dei i Oustfjellmaali er der serleg i Oust o Nord: **bitit**, (**w**)**ridit** > *biti*, *vridi* o *vredi*, *sliti*, *rivi* osf. i Nord — o *bete rede* osf. i SVest o i Gouldal; *frysy*, *ryky* (*ky*), *bydy*, supin te *frjys rjky by* (*frjósa rjúka bjóða*) i NOust; jamvæl sumstad i Nord: *fynny*, *drykky*, *synny* (**sungit**). Supin te stinne verb av *a*-klassen o av *e*-klassen hev oftast jamna sine sjølvljodar te *e* ell *i*: **farit** > *feri fere*, **grafit** > *grevi greve*, **dregit** > *driji*; *bere* o *beri* te **bera**, *veri* o *viri* > **verit**, *skeri* te **skera**; *virti* te **verða** Frosta Stjør., *kyymy* o *kyymi* te **koma** Innh. **medan** > *mådå* Innh. **ofanburðr** > *ávabår* (men *nebår* og); **nökkut** > *nåká*; **Sólheimr** > *solommen*, gard i Klæbbu; **Rimull** > *romolann* Melhus; **Fosseimr** > *fössöm* Soknedal; **Hoeimr** > *hojom* Frosta Leksvik Skoun; **Refsvöllr** > *råssvåll* Leksvik; **Sellåtr** > *så'låtår* Ytrøy; **Verin** > *vårrån* Innh.; **Høylandir** > *hå'llåanna* Namd. — **Uppdalr** > *ubbdal* Namd.

Dei Trøndske maali hev ei ovmengd me sere ljodveikningar o ymsningar, som de er raadloust o faa hermt jamvæl. Her er nokre faae døme. **boðit** te **bjóða** > *byd(d)i byd(d)y* i NOust, (*bydi* Gouldal o Selbu), *bød(d)i* Namd. Snaasa, *båd(d)e* Melhus Børsa, *bydd* Namd., *höue* Medal. Fraa Støren i Gouldal: **draga** > *dråwå*, **ek dreg** > *je drær*, **dró** > *drou*, **dregit** > *driji* (*drege* Ork.); **vega** > *våwå*, *je vær*, *vou*, *ha(r)* *vöve* (*veje* Ork., *viji* Rissa; *vödi* Aafjord i Fosn); **ljúga** > *ly*, *lvu*, *lvwø* (*lvje* Uppdal); **dugir dugði** > *dvu'er dvgd* ell *dvwd*; **drukkit** > *drekke*

drokke drökke o *dröfje* (*dryfjy drofje* osf. paa ymse stadir i maalvalde); *hagl* > *hægəl hæwəl* o *hæwəl*. Fraa Melhus i YGouldal ofl.: *lävä!* bjodemaate te *lävä* < *lifa* (*livi, levi*, sjaa og p. 41) o *lofa*; (*heyrði*) **haurði* > *həul*. Fraa INamdal: *springa* &c > *sprengg*, *avg sprengg*, *avg sprangg*, *avg hi sprangga* ell *spronni*; *sungit* > *sänni* ell *sängga*; *sokkit* > *sáfki* ell *sákka*; *hangit* > *hangga*. — Trøndemaali hev nokolite mindr av jamning paa stomnen enn N. o dei fleste ny-norske maal; t. d. *ösp* > *asp*, *aska ösku* > *ask*; *þöll* > *tall*; *spörr* > *sparv* NTr.; *mörk* > *mark* vegt; *Sköðin* > *Ska-in* Soknedal; *kleppr* > *klimp*, *klump*.

Endingar.

Den endingi som i dei fleste tvo-forma maal no er *a* ell *e* er her burtmaadd i tunge tvostavingsord, baade i tingord i de ubundne kvennkyn, o i infinitiv o oftast i fyrstidsform te linne verb, ikkje sjeldan i ubundne inkjekynsord og, o ein grand sjeldnare i mannkynsord o adverb; eigenskapsord misser endesjølvljoden jamnast i prædikathøve, ikkje so jamt i andre høve. I sume bygder, t. d. Melhus, er flest-alle inkjekynsord endande me *i* vortne einstava o kvennkyn. Den andetrykken som orde fyrr hadde paa sisste staving er jamnast skriden inn i fyrste, som no gerne hev tvo andetrykkir o tvo sjølvljodar aa reikne fyr; andetrykken som hev vore tvostavings — som i *vi'sa f.*, — er no sumtid paa lag einstavings — som i *hrísit* > *ri'sə* —: *rifa v.* o *f.* > *ri'v* ell *rîv* ell *rii'v*; *gjarna* > *ja'æn* Gouldal; (*tänni* > *tä'an*). I Stjørdal, o i nokon mun Verdal, er flestalle tungstava ord som annstad, t. d. i Upplandsmaali, endar me *a*, vortne einstava: *bakk* Stjør. Skoun, Ork. Upp.; *stykki* > *styhk* *støhk* *stytt*; *kjalki* > *halk*; *auga* > *öu* osf. Maale i Støren kann knipe av flestalle dei endingar som er *a* ell *e* i Oustfjellmaali.

N. i i ending hev fyr de meste halde seg i den nordøystre luten av valde: *oxi* > *oksi*. I linne verb me *i*-bøygjing held han seg i mesto heile NTrond.: *lærir* > *leri*, *lysir* > *lysi*; i SVest er de mest *e* o *a*. Sameleis i dei verb som er umtala i p. 40 nedst: *tapi* osf. Sameleis i inkjekynsord o mannkynsord utan full jamning, der som han ikkje kem burt: *styhk(i)*, *snør(i) n.*, *skudg(i) m.*, *hani*, *vati*, *mäs(i)*. Sameleis i mannkyn o inkjekyn te eigenskapsord o partisip — supin og — me *-inn*: *grëvi*, *skëri*, *böd(d)i*. Sameleis er de me fleirtal *-ir* (*-er*): de er *i* o *i* fraa Namdal te paa lag Strinda, der *e* tek ved o geng heilt upp igenom Uppdal. Men i bundi nemneform te dei stinnz mannkynsord o i dativ te dei

stinne kvennkynsord er *e* o *ø* kannhende de mest aalgengde. Elles skifter de no fraa bygd te bygd o i same bygd me *inn* o *in* o *en* (*æn*), so de er heldr faafengt o setja upp skilgardar. — N. ill er vanlege *ill*, *il*, sumstad *el*. Den dumme *ø*'en er heldr sjeldfengd i dette maalvalde, o vil svipa paa *e*, *e* ell *i*, meir enn paa *ö*.

Dei ujamna linne *a*-verb fær *i* i indikativ notid i Nord; den sydre, større luten hev *e* (o *ø*): *å kã'st*, *ho ka'ste* (*i*, *ø*), *ho kasta*, *ho hi* (*ha*, *har*) *kasta*. I INamdalen, Støren o Uppdal hev dei helst *a* i indikativ notid.

I stomnen aat ujamna ord er:

N. **a** oftast *a* (*á*), jamvæl framfyre *i*-fengne samljodar: *all*, *mann*. Fyre *l* o *r* vil han do tidt avlitast te *a*—*ä*; sameleis sumstad fyre klangføre lange samljodar: *stábbe* (*æ*), *näggle* (*æ*). — **ganga** > *ga* Ork. ofl.

N. **á** (*ó*) er *á*; i Namdalen tviljoden *áo*: *báot*, *gráø*. Sumtid > *o*: *ro* f. stong, Innh.; *slo* f. stong, STrond. — **pá** > *da*.

N. **e** er, i dei ordi som ljoden hev halde seg stutt, oftast ein *æ* som mangstad hev eit sviv innpaa *ä*: **hestr** > *hæsst* (*hässt*), *bækk*. Eit fylgjande *hji* ell *hje* ell *dje* vil mangstad (t. d. i Innherad) føra ein slik *æ* attende te *e*: *bækk*, pl. *bæhji*; *drægg* b. *drædje*. Der som **e** er lengd, er han vorten *æ* i SVest *ø*: Uppdal, Orkdalen o Ytste Gouldalen, men i den nordøystre større luten av valde > *e*, liksom N. **æ** hev vorte *e*: **drepr** *dræp* SV., *dræp* NO.; **ferr** > *fær* o *fær*; **skerr** > *šær* o *skær*; **vel** adv. > *væl*. **ek**(eg) > *æig*, **veg** m. > *væig* Namd. — **Setnar** > *sjetnann*, gard i Melhus.

N. **é** er jamnan *ē*: **el** > *ēl* o *æl*. — I Namdalen o Innheraden hev **e** i sume ord vorte ein *i*-ljod: **fé** > *fi*, **Fénes** > *fines* gardar i Innh.; ell *i*-fengje: **lettr** > *liett* ell *ljett*; **tétr** > *tiett* *tjett*, *hett* i Strinda og; **Fésestr** > *fjēset* Innh.

N. **æ** (*é*) hev halde seg i *æ* i SVest (Upp. Ork. VGoul.) o hev vorte *e* i den nordøystre mykje større luten: *hæl* *hel*, **læra** > *lar* *ler*. — N. **erð** er sameleis *ær* *æl* i SVest, sumstad i NOust. *ēl* (*hēl*). I NOust vert **erð** sumstad *al*: **ferð** > *fal*, **herða** > *hal*, **verðr** v. > *val*; **gerði** n. > *jal*(*i*) Stjør. Leksvik. — **hræddr** > *radd* Namd. NInnh., elles *rædd*. — **stirðr** > *s(t)jel* Namd. Stjør. ofl. *sal* Verdalen, Frostalen. ***Firði**, **Fjerde** > *fjal* Namd.

N. **i** hev stundom halde seg framfyre lang sjøvljod: *finn*, *sitt*, *rist*. Men oftast hev han vore lægd te *e*, helst fyre *ng*, *nk*, *kk*, *kt*, *ks*, *tt*. **hringr** > *rengg*, men *rinnen* (*-in*); **binda bitta** > *bett*. — Fyre stutt

samljod hev i jamnast vore lægd te *e* o *æ*: **litr** > *læi(t)*, **bik** > *bæk(k)*.
— **imillum** > *myllám*.

N. *i* er jamnan *i*, stundom *i*: *lív*; **hrisla** > *ríhl(n)*. — **slikt** > *slekt*, m. st.

N. **y** vert oftast lægt ell slakna te *ø*, *ö*, *σ*, *ν* o jamvæl *å*: **styggr** **styggt** > *stygg stökkt* (*ö*); **bylta** > *bött*; **mykr** > *mök* m. st., **klyf** > *klyv* m. st.; **fylgi** n. > *fæli* Namd.; (**þryngva**) > *tröng tröng tröng*; **slyngva** > *slöng* (*ö*) *slöng*; **syngva** > *söng* (*ö*).

N. *y* er mesto alltid *y*.

N. **o** o **ö** (*ø*) > *å*, *á*, *σ*, *ν* o *ø*. Berre sumstad o i sume ord *ö* ell *vü*, helst fyre *dd* o *gg* o *gl*: *ádd* o *ö^üdd*; *skádd* o *skö^üdd*; *vágg* o *vö^ügg*; *vks*, *söke*. — N. **ó** er helst *o*. **-ótt** > *átt*, *att*.

N. **u** er sumtid *u* ell *u*, oftast *o*, sjeldan *ö*: **bokk**, **goll**, **hommæ**. Framfyre *g* o *nn* er de jamnan *u*; o fyre *nn* tidt *y*: **tunna** > *tynn*, **sundr** > *synn*; **sunn-** > *synn-*; men **fugl** > *fö^ügl* (*vü*) Ork., **fuglar** > *fögla* Innh. — N. **urð** er mesto allstad *ø* ell i SVest *ør*: **skurðr** > *skol(r)*; **spurði** > *spol(ø)*; **urð** > *ol*, sjeldan *ul*.

N. **ú** > *u*: **hus**. — **ún** er jamnan *un* nordanfyre fjorden; *on* sunnanfyre, liksom sunnantjells: **dún** > *dun* N., *don* S. — N. **úm** er helst *omm*: *romm*; ***skúm** (got. *scúm*) > *skomm*. — N. **ú-** or ***un-** > *o*: **úlikr** *olik*, *odyr*. Men oftast *u-* i Sparbu, Verdal, Skoun o Frosta: *udyr*. (— **-um** > *om*, *ám*, *öm*: *bakkám* osv., sjaa bøyging; *jønám*, *myllám*).

N. **ja**, **jö**, **jó**, **jú**, fer i de meste som i Upplandsmaali. Men: *jamn*, *jaru* (o *jönn*), *jar(t)ø*, *jarp*, *jamt*, *jaksæl* i SV., *jæ-* i Nord; *jarpi* Namd. — **fjall** > *fjæll* i SV., *fjell* m. st. iser i Nord, *fel* o *fil* Goul. Stjør.; **bjöllu** > *hjöll*, *bjöll*, *bjell*, *hil* Stjør.; **spjald** > *spjöll* o *spjell*, *spil* Stjør.; **björn** > *bjönn*, *bjönn* Rennbu, *bjynn* Stjør. ofl., *bjönn* i N.; **tjörn** *jönn*, *kynn* Soknedal; **mjök** > *mjök*, *mök* Innh. ofl.; **kjallari** > *hællar*, *hællar* Rennbu; **hjallr** > *hæll* i SV., *hell* o *hel* Innh., *hil* Stjør.; **mjöd** > *mjönn* Uppdal (*mjinn* Rissa) *mjynn*, *mjenn*, *mjön* o *min* NTrond. — N. **jó** o **jú** i stinne verb hev helst vorte *y* liksom i indikativ notid; sjeldan *jø*, *ø*. I andre ord ogso tidt *y* o *ø*: *rypp*, *kyv*. **skjór** > *šur*, *šyr* Stjør. (A); *sjø* *šø*, *sø* Maaraak; *snø*; **kjöss** > *kšø* Ork. Horg; **ljós** > *lšø* NTrond. Goul., *jšø* i SV.; **sjúkr** > *šuk* (*sjuk*), *mjuk* allstad; **Niupe** (Kírke) > *nupann* Melhus. — **ljá(r)** *léa* > *le'á* Innh., *le'áo* o *li'áo* Namd., *lš'á* Innh. Goul. (o Selbu), *lš'a* Innh. (Beitstad); ***rjá(r)** *réa* > *ry'á* Medal, Rennbu, *rš'á* Støren, *rø* f. YGoul.

— **Djúpvík** > *Jevika* Skoun ofl. *Devika* Liderne.

N. **au** > *öu*, *øu* ell *vü*. — **ei** > *æi*. — **ey** (**øy**) > *öy* *vü*.

Tviljodanne held seg fyr de meste; men i Støren o SMelhus er dei ihopjamna paa lag som i Oustfjell-maali. Dessforutan er **ei** > *e* framfyre samljod, i mesto heile Melhus, i Medal, i Rennbu o i Uppdal: **heitr** > *het*; men *bræi*. **-heimr** > *em, om*, oftast der de ikkje er jamning: *Norem*. — Elles er siste ljoden i tviljoden helst ein grand veikare enn paa dei fleste stadir i lande; sumstad, t. d. paa Frosta er de *hæit*, *blöyt* ell *blæt*, *lōús* ell *lōs*, mesto *blöt*, *lōs*. — **aun** > *ånn*: *rånn*, *Skånn* ofl., **austr** > *usst* STRond. *un'nann* o *önöya*, gardar i Støren; te *audn*.

N. **r** er avmaad i bøygingji. Han held seg berre i *i*-jamna fleirtal aat tingord i NTrond., o i sume av desse lengr sud: **klær** > *klør* — *klø* STRond., **tær** > *ter* — *tø* STRond., **tægr** > *tegr tægør* — *tæg*; **mýss** > *my'sr* (sumstad i STRond. og) — *mýs*; **bœkr** > *bø'kar* — *bøk*, *kyr* — *ky*, *ja'itr* — *ja'it*. I bundi form: *klø'rn* o *kløn* (*klø'øn*), *té'rn* o *té'en* o *tæ'æn*; ette samljod oftast: *bø'kærn*, *rø'trn*, *bøn'(d)rn*, *ja'itrn* (*je'trn*) (o *ja'itn*, Strinda Melhus) o dessforutan: *bø'kæra*, *rø'tra*, *ja'itra*, *bøn'nra* i Innherad¹. Sjaa bøygingji.

R held seg dessutan i notid-formi aat sume verb endar me lang sjølvljod, men ikkje allstad o i alle: *ser* ell *šer* (*šjer*), *stär*, *trur*; *sler* o *slær* i N. *sle* o *slæ* i S.

N. **rn** o **l** fer i de heile sameleis som i Oustfjell-maali. Men: **jarn** > *järn järn* (*jönn*); **stjarna** > *sjönn* Uppdal, *stjern* o *stjenn* i N.; **gjarna** > *jærn* i N., *ja'æn* Melhus (*ja'ne* o *jænne* IGouldal, *jænn* Selbu). — **barn** > *ban*; **garn** > *gan*.

N. (**w**)**r** > *r*, sjeldan *vr* o *br*: (**w**)**riða** > *vri vri(r)* *vrei vrid(d)i* o *vred(d)i* Innh., *bri* Innh. Strinda (Fosn), *briar m.*, *bredil* o *vredil* N. o STRond., *briväl* > **vriðvölr* Trond.

N. **rð** er jamnan *l* i Nord, *r* i Sud o: i Uppdal, Rennbu, Medal, Støren. **rt** er i denne sydte teigen *rt*, elles *rt*.

N. **n** ette sjølvljod vil i Namdal o nördste Innherad verte tjukkt (supradentalt), paa lag som i NØystrdal, heldr lite tjukkare: **bruni** > *brå(r)ni*, **vani** > *vå(r)ni*; **n** vil verte *a*, sjaa bøygingji. — Me N. II, **ld**, **nn**, **rn** > *nn*, **nd**, **ng(j)**, **nk(j)**, **gg**, **dd** o **tt** i stomnen geng de i de heile som i Oustfjell-maali paa Nordsido aat hove: dei vert jamnan *i*-fengne; **nn** o **ngj** vil vera *nn*; II o **nn** i endingar er oftast *l(l)* o *n(n)* i Sud; fraa Strinda nordette er dei oftast *l*, sumtid *l*, o *n*. — **dd** or **ð** i stomnen er ikkje *i*-fengje: **soð** > *sådd*; i endingar er **dd** (or **ð** ell or **dd**) tidt **dd** i Sud, sjeldan i Nord o daa mest ette avstytt tviljod ell lang sjølvljod (jamning): *höyðd* or *höya*, *fridd* or *fria* Frosta; *fødd* *skodd* *budd*,

¹ *a* er kannhende ein vokalisera **n**; jf. *solen sola sola* A. Larsen: Oversigt &c. p. 78 ofl.

ell *fødd*. Men allstad: *gaddr* > *gadd*, *oddr* > *ådd* ell *öudd* ell *vudd* osf. — It er oftast > *hlt* ell *hlt*: *sahlit*; *kählt* n. te *kall* < *kaldr*. — N. *nt* o *ns* er oftast *nt* o *ns*.

N. *mb*, *nd* o *ld* hev oftast halde seg fyre sjølvlyd i SVest *o*: i Uppdal, Rennbu, Medal, Orkdal, Støren, sameleis som i IGouldal o i NGbr.; elles ikkje: *lamm*, *kamm*, *lann*, *kvæll*, men *lam'be* (*ə*), *kambinn* ell *-en*, *lan'de* (*ə*), *kvælda*; *Lun'damōn*, *Lun'dalyhka* o *Lun'dåsen* gardar i Støren; *Hövlänn(a)*, dat. *-lånda*. — *ng* er oftast *ng* i Uppdal, Rennbu o Medal, elles *ng*. Framfyre endingssjølvlyd som er ell hev vore *i*-fengne er de oftast *nn*.

N. *ð* vil halde seg i *d* i jamvigthøve, her liksom i Selbu. Serleg i Nord o Oust: *boðit* > *byd(d)y* osf. sjaa p. 41; *staðit* > *stidi* Børse-skoun, *steddi* Sparbu, (*w*)*riðit* > *rede* i SV., *vrið(d)i* o *vred(d)i* i N. o O. *vudu*, *tudur* osf.; *stöðugr* > *studug* Innh. *stodou* Namd; *þriði* > *tredi* Innh.; *våda* Innh., *våda* o *vadd* Namd. *vəd vöd vadi* Namd.; **kiðungi* > *kedonni* Namd.; *loðinn* > *loddin* Nord o Sud. *Ruði* > *rødde* gard i Melhus o Stjør. (*i*-): *Eidom*, gard i Stjør.

N. *sl*, *zl* o *tl* er jamnan *hl* o *hl*. I framlyd er *sl* mangstad *sl*. — Sumstad vert *s* > *š* fyre andre samlyodar: *hestr* > *hæst*; paa lag *šnove*, av *Snœr*, gard i Uppdal. I Innherad (Levang, Skoun ofl.) fær sume kvennkynsord o infinitiv ein *n* telagt ette *hl*: *hrisla* > *rihln*, men *pl. rihlå*; *ruhln* v., *ho ruhle* (*-i*), *ho ruhla*, *hi ruhla*; *rahln* v.

N. *k*, *sk* o *g* fer i de meste sameleis som i den nördre helvti aat Oustjell-maale. Dei vil do vera *i*-fengne jamvæl ette andetrykken framfyre endingar som er ell hev vore *i*-fengne, liksom i dei vestlege maali o i fjellmaal: *stokk(r)inn* > *stākʃen* (*-inn*), dativ *stākʃa*; *vākinn*, *myky*, (*flæsʃe flæsše* sumstad); *björʃi* ell *-ʃe*; *viʃa*; *lædʃen*, *plädʃe*, *gluđdi*. Denne *i*-jamning er de do mindr av i SV, i Støren, Rennbu, Medal, Uppdal, Orkdal: *stākkin* (*-en*), *egginn* n. *pl.* > *ægg'a*; *skugginn*; *bakk(e)*, *höug'en* (*höuʃen*) *höuʃinn*. Mest er der i Nord o i de heile ikring Trondheimsfjorden, der Fosnmaale kem til o styd. Men mangstad i Innh. er do *k* o *g* ikkje vortne *i*-fengde: *bakki* *tanʃi* *həlki* kjelke, o *bakk*, *halk* Stjør. Her, i Nord, er den *i*-fengne *k*, *kj* o *tj* oftast *ʃ*, *g* er oftast *ʃ*, *sk(j)* o *stj* > *š* o *š*; uppe i Dalanne i SVest er de jamnan *ʃ*, *j* o *š*: *plajje* (*ə*). — I NTrond. kann *kj* ette andetrykken verte *t*: *stykki* > *stytt* (*styʃʃ*); (*eigi* **eitki*) *jtt* mesto allstad. — *-kja* vil verte *ʃ*, *ʃ* (ell sjeldan *k*): *kirkja* > *hirk* (*ʃ*), (*hærk*); *fyrkja* **A.** > *förk*; *vækja* **A.** > *væk*; *biʃʃ*, *tyʃʃ*, *röyʃ*, *tænʃ*. — *byggja* > *byđđ*, *byjj* o *bygg*. — N. *tj* o *þj* er = *kj* *o*: *ʃ*, *ʃ*: *þjófr* *ʃyv*.

N. **k o g** er i Innherad o Namdal oftast svelgljodar (halvt) i dei same høve som i maali sunnanfyre, i Oustfjellmaale ofl.: **geln** > *gæl*, **skerr** > *skēr*; **skera** > *sf̄ara, skara o skārā* osf. sjaa p. 46. Sumstad: *nakka, hanska* osf. som i Fosnmaal.

N. **lg o rg** er jamnan *lj o rj*, ell *li o ri*: *hælj o hæ'li*; **korg** > *kærj kørj o kv'ri*; bunde *hæl'ja, kv'ja*. **Horgr** > *hörj* ell *hör'risokna*.

N. **g** vil ette sjøvljod veikne. I heile maalvalde vil **g** ette lang sjøvljod oftast verte *g*. Ette **i, u, o**, o ette tviljod vil de mangstad jamnast inn i sjøvljoden som daa tidt vert tviljod. I Støren — som i Singsaas — vil **g** ette svelg-vokalar (**u—a**) verte *w* (*g*) o jamvæl *v*; i Innh. o i Soknedal av Støren kann de verte *ð*. Ette framgomvokalar (*i*-vokalar) vil **g** verte ein *i*-ljod her. **maga** > *måwå (māå)*, *skow*, **tagði** > *tawð*; **Fagrbeck** > *favørbækken*; **Haga(nn)** > *håvånn* Soknedal; **stigr** > *sti*; **deigr** > *dæi* (her o m. fl. st.), **bægr** > *bœi*, **bygd** > *byjd* ell *byid* osf.; **dögurðr** > *dul* o *dur*, *flu*, *tu*, sjaa jamning. — **haugr** > *höu(g)*; *Höu* gen. *Höugs, Höugan* o *Höuann*, gardar i Strinda; *höü höüinn* Rennbu Uppdal Horg, *höujinn* mangstad. — **Ölvishaugr** > *ælsöu* Alstahoug! (1590).

N. **f (v)** fer i de meste som i Oustfjell-maali, fell burt ein grand oftare; kann verte *w, f̄, g* o *g*. **ofan** > *ogo* Ork. Uppdal (o Gbr.); ***klofu** > *kluvu klufu klugu klugu* Goul. Uppdal, *klögo* Ork.; **höfuð** > *luðu* sjeldan, oftast *höü hvü hö lu*; **stofu** > *stuvu stuðu (g), stu* Innh.; (**rafr**) ***rafi** ein strimel > *ravi rava råwå råfå rågå (g)*, alle desse formir høyrest fraa Stjørdalshalsen (Fosnmaal) uppette Stjørdaln.

N. **hj** er *j*. I sume ord vert de *h* i Uppdal, Medal, Rennbu o Støren (o Singsaas, Selbu, NØystr. Rog. o VAgder): **hjalmr** > *hælm* Rennbu Medal (**A. R.**), **hjallr** > *hæll* Upp. Ren. Med. St.; **hjól** > *hul* Upp. Ren. — **hjá** > *så sjå* Innh. Goul. Ren. (NGbr. NØystr.) *sf̄å* Medal (men *sjå* < *sjå* Medal).

N. **hv** er *kv*; berre inkje i sume pronominale ordformir: **hvártki?** > *hårfe hörfe hårje horje hörje* mest i NTrond.; sjaa **A.** 317, 381, **R.** 420. **Hváll** > *kål*, gardar i Innh.

N. **kn** ette sjøvljod er sumtid *ktn*. **teikn** > *tæk'tn* Innh. — **burkn** > *bår'tn*, **sókn** > *sof'tn* NTrond.

N. **p, t, k** vert i Støren B, D, G (o *b d g*) i same høve som i Singsaas; sjaa p. 29. **Frøset** > *FrøsæD*, **Refset** > *røffsæD* (D).

Halvemaal: **Atlastaðir** > *hallsta*; **Yzta Mörk** > *hyssmarþa* NTrond.

Bøygjingi paa Tingordi.

Eintal		Dativ	Fleirtal		Dativ
ub.	b.		ub.	b.	
f. 1. skál	ská'la	ská'ln (rn)	ská'li, e	ská'linn, in	ská'lám, om, öm
2. myr	my'ra	my'rn	my'ra, á	my'rann, an án	ám, om, öm
3, a. jært	jær'ta	jær'tn	jær'tr, jært	jær'tn, rn, ra	jær'tám, om, rám
3, b. bok	bo'ka, -ka	bo'køn, -inn	bø'kær, bøk	bø'køn, ørn, øra	{ bo'kám, om, öm bø'kám, bø- 'kørám
4. vís	vi'sa	vi'sunn, án, ön	vi'so, á, ö	vi'sunn, án, ön	vi'sám, om öm
5, a. vuku	vuku	vukun, unn, onn	vuku, -ua (ui)	vukunn	vukum, uám
5, b. odo	odo	odon, onn	odo, -oa	odonn, unn	om, cám
m. 1. stav	sta'væn, inn	sta'va, i	sta'va	sta'van, ann	ám, om, öm
2. gris	gris'n, inn	grí'sa, i	grí'si, e	grí'sin, inn	ám, om, öm
3. fot	fo'tn, inn	fo'ta, i	fø't(t)r, fót	fø'tn, rn, ra	{ fo'tám, om, öm fø'tám, om, öm
4, a. lávi, e	lávín, inn	láva, lávam	lávía, láva	lávían, lá- vann	(i)ám, om, öm
4, b. flátå	flátån, ann	flátå-a, flå- tám	flátå-a, flåtå	flátå-an, flå- tánn	flátå-ám, om, öm
n. 1, a. hus	hu'se, ø	hu'si, e (æ)	hus	hu'sa	husám, om, öm
1, b. plagg	plagge, ø	plag'fi, e (æ)	plagg	plag'fa	plaggám, om, öm
2. öü	öü'a	öü'án	öü'o, öü'á	{ öü'an ánn öü'o	öüám, om, öm

Dativ er i fullt bruk allstad. Dativ eintal *m. lávam* er vanlegt i SVest — i Uppdal, Rennbu, Medal, Støren o sume stadir i Namdal — *flátám* dessutan i Orkdal, Gouldal o Namdal. — Dativ eintal *m. sta'vi fo'ti* er de i Namdal o de nördste av Innherad. — Dativ eintal *n. hu'si*

er de vanlegaste, serleg i Nord; *hu'se* (æ), *plad'de* (æ) i Orkdal, Gouldal, Uppdal; *hugun* (Lier) *höün* Innh., *trēn* Innh., liksom paa Totn, Hdm. I dativ fleirtal er *ām* de vanlege, i SVest ofto *om* o *öm*. — Dativ eintal i linnt kvennkyn hev jamt same ending som de bundne fleirtal: *unn* o *un* der de ubundne fleirtal hev *u* o *o* (ö) — Uppdal, Rennbu, Medal, Orkdal o noko av Gouldal —, *ån* sjeldnare *änn* der de ubundne fleirtal hev *å* o: nordanfyre Trondheimsfjorden; *vis'* o dei andre tungstava linne hev i fleirtal *a* (*visa*), bunde *ann* (*visann*), dativ eintal *visenn* i ein stor lut av Innherad, snarast innkome fraa Fosnmaale'; *visö* pl. Støren; *vuku*, bunde *voko* i Uppdal (*vokö* Selbu), b. dativ o b. fleirt. *vukunn*, o fleirtal *vukua* b. *vukuan* i Nord. — **strönd strand** > *strann*, b. *stran'na*; men *stran'da* Medal, dat. *strän'n*. — Ette lippe- o svelg-samljod vert artikkel -n mangstad te -inn: *ælvinn* Stjør.

Einstava kvennkynsord som endar me sjølvljod vil unde tvifeld andetrykk tvitaka sin sjølvljod der som formi elles vilde krevja dumm ə, t. d.: *tā'ān* o *tā'ām* dativ eintal o fleirtal te *tā*; *te'æn* o *te'en* o *te'ern* (liksom *bø'kærn* *drē'kærn*, fleirtal te *dräk* (*drok*: A.); dativ fleirtal *tēm* i Nord; i Gouldal o Orkdal: *kløm* *klom* o *klo'ām*.

Ord som *myr* hev sumstad i Nord linnt fleirtal *myrå* *myrån* *myrām*.

Fyrst bøygjings- ə(n) skulde koma ette *ll* o *nn* (or *nn* o *nd*) vert sjølvljoden fyre *l* o *n* jamnast lengd, o *l* o *n* stytte: *mann*, b. *mā'ann* o *mā'nn*; *kvæll*, b. *kvæ'ln* o *kvæ'æln* (o *kvæll'n*), o *kvæ'æll* Goul. (Paa lag som mangstad i Sud).

Formi *lāv-ia* høyrer til NTrond. Sameleis fleirtals *fo'ta* aat *fo't*, *fa'ra* pl. te *far* (**faðir**), *spo'na* te *spon*; *mo'ra* pl. te *mor* (**móðir**), *dot'trå* *søs'trå* te *døttar*, *søstær*.

Inkjekynsord endande me **a** vert kvennkynsord bøygde som *vis'*, mesto allstad. (I YNamdal o kannhende noko av INamdal er de *öua* n.). Inkjekynsord endande me **i** hev mykje vorte kvennkyn, dei og: kor so er, vert dei bøygde i fleirtal me kvennkynsendingar: **epli** > *æppəl*, pl. *æpplå* i Nord, o *æpla*. Men ikkje i Uppdal: **augu -un** > *öu'o*; jamvæl **stykkinn** > *stø'kjo* n. pl. b. — *a*, b. *ann* (*ann*) synest vera fleirtalsending fyr alle kyn i sume stykke av Trøndelag, liksom i Trondheims bymaal.

Eigenskapsordi hev i de heile same bøygjings- o likningsformir her som i de nördre Oustfjellmaale, men ende-ə (*e*) fell oftast burt her. Mangstad, iser i Nord, vert eigenskapsordi paa *inn* (*en*) bruka mesto berre i inkjekynsformi paa *i* ell *e* te snart alle høve, paa lag som i NGudbrandsdal. Allstad synest de do vera *lita* o *æra*. I Sud er de for de meste: *vaksinn*, *vaksa*, *vakse*, pl. *vaksn(ə)*; i Uppdal: *lanne* *dågå*, men *langa viso* (*å*). — I Uppdal o Orkdal fer eigenskapsord me

-ugr o -igr som i Haldal. — *Såg du (den)n storin?* den store mannen (hesten). „*Dær læmm 'a, d(en)n stora*“ (vækja). „*Hæ du mat åt små'am?*“ aat dei smaæ.

Sume stelleord.

1. *a(g)* mangstad, *æ(g)* æg æ'g Namd., *æ æi* Flaa i Gouldal, *e* Ork. Goul., *i* Stod ofl.; *mæ(g)* osf. Fleirtal: *me* mangstad i Ork. Goul. Stjør. (Maaraak: *me* o *mî*), *mi* Goul., *vi* i Nord o elles mangstad; *æss* *vss* *æss* er nominativ i SVest, næmast NGbr. Dativ o Akk. *æss* osf.

2. *du*, *dæ(g)* osf. som *mæg*. Fleirtal: *de di dåkk(ør)*; Dativ o Akk. *dåkk(ør)*, *do*; Gen. *dåkkes* (ø).

3. *m. hann*, (e)*nn*, *n.*; Dat. o Akk.: *hanâm hanom âm 'om 'öm*. Genitiv: *hann's hans* o *hass*. — *f.* Nom. o Akk. *hu ho a*; Dativ *henn 'n henn*; Genitiv: *hinna* (-e) — *n. dæ de*, utan trykk *dø* o *ø*. — Fleirtal *dæmm dæm*. Genitiv: *deres, dærres* (ø).

minn, *mi*, *mitt* *mitt* o *mett*, *pl. mine*; dativ eintal mangstad *mine* i alle kyn. *dinn* osf. *sinn* osf. — *vår m.* o *f.*, *vånn* Soknedal; *vårt*; sumstad, i Nord, *vår(r)es* i alle høve. *dåkkår dår* o *dor*. — Sumtid kann ein høyre: *minn sinn*, *mi si*, *mett sett* osf. *hans sinn*. O jamt: *k(v)enn de e si bok?* *De e mi si*.

Peikande: *dænn* o *denn*; *n. de*; *pl. di de*; *dinna* *ditta* *dissa*, avstytt *na ta sa* i SVest. I Oust o Nord er mest i bruk samanstellingar me *dænn(a)* ell *dæna* ell *dæn(ne)* ell *dæn* < *þarna*, o *henn(a)* ell *hæna* ell *hæn(ne)* ell *hæn* < *herna*, desse vert jamnast bruka utan skilna paa kyn o tal: *den hæ'stn* den hesten (der), *dænn hu'se* de huse (der). *hen hæ'stæn* den hesten her, denne h. O: *de-denn hæ'ssten* eil *dænn-dæn* ell *de-dæn* h., denne der; *de-henn*, *denn-henn* h., denne her; jamvæl *henn-henn* (æ) (Sparbu) o berre *hænn* (e). *de dæn (hæn) hu'se*, *all dæn (hæn) krøttera*, *i de dæn (hæn) tiâm*; *på henn siân* paa denne sido; *de-henn(a) hu'se*; *dænn-dæn sta'væn*.

sâm(m)å same. — *slikr* > *slik*; tidt (en) *slekkæn*, *slekt n.* — *bægge* o *bå*: *nå tå bå* noko av bære slag.

Relativ. *sâm(m)*, *som(m)*, *søm(m)*.

Spyrjande. *hvat* > *kva* Ork. Goul. Stjør. ofl., *ka*, *kå*, *kæ*, *ke* m. st.; *kvar* Ork., *kår* Strinda, *ker* Goul. Stjør.: *kår du sa?* *kva sagde du?* — *kvænn*, *kenn* o *kæmm*. — *m. nåkån nån*, *f. nåkår nå'a*, *n. nåkå nå*; *pl. nåkår nån*. — *itt-nå* inkje; *innen m.*, *innå f.*, *innen pl.* — *kvar kvart*. — *innkvann*, *innkvart*. — *ævn ær æitt*; kjenneord oftast: *en(n)*, *i*, *ett* o *i*; *ett hus* o *i hus* (Namd. Innh.) — *ævn* (enn) *træt'n fjor'tn*. —

Mannkyns-kjenneord vert ofto lagt te gardsnamn: ***Bergheimr** > *bær'-jæmmen*; ***Laufsetr** > *lövsæten*; **Langló f.** > *langlon*. **Hof n.** > *há'vinn*, dat. *há'va*; **Bjarteimr** > *bjærtemminn*.

Verb.

Refleksiv hev *s*, i Uppdal og Namdal helst *st*. — Dei stinne verbi likjest i de meste paa dei i nordholvo aat Oustfjellmaale, men hev mange sers ymsande formir, sjaa p. 41. Jamna notidform *þæmm*, *mef* osf.

Linne verb i *a*-klassen hev desse forminne: *á takk*, *hu (ho) takki* ell *takke*, *hu takka*, *hu hi (ha har) takka*. Men notid: *ho takka* i Ork. Medal, Rennbu, Uppdal o Støren, liksom i NGbr.

Maalprøvor.

Når vāsān fe vall, så vart 'n itt atthall. *vāsā*, *vase* stakar. Stjørdal.

D'e von i hæ'ngun va. Innherad ofi.

D'e likar å hæ le'ta hell itt nå. Stjør.

De vart no lik vitt som sitt, de kom ikkje noko utav de. Stjør.

Hann ligg 'ti di som ən avsaga dall, hann er heiltupp stundtrøyten i stræv me de.

Hann e som i vriddi ve, mjuk o viljug. Innherad.

Hu rænn i rænsl å šle i fjuntr, um ei renneblesse. NTrond.

Værnæs-kerka.

Fraa Stjørdal. Ette Ivar Aasen o Amund Larsen.

D'e itt manstas norafils så stor i šlett som šøddalshælsn. D'e mæst så flatt som i stugugnþv hæla væ'n inant frá storælvinn å ahlt ut at kvihlabakka. D'e vakkært lannskap å så te, mn fale skrinnt o snøutt; d'e bæra törə sannmoān me nå smått röslyg å skrekliq å nå'en furui; å når de itt e rettale vātār, så šin 'e åv ne på om sāmār. D'e inpā flatān der, at hæ'þkerka står; d'e nå te hus de, så stolt å høgt å šā te; dā kvite på tār'ne ahlt ut te ræubærje, to mil utför byn: der šer 'n a liksom e lite sægəl inpā fjór. D'e no innən som vart kor gamməl kerka e, mn så myþky kann en no ahlti vāt(t)ā, at a hi stätt i manngən dag å kann jærn stā i tusən år enno. dæm hi no ahlti veri rædd, at a skoll ræis; för gron'n e læus, å æl'va kæm nemmar år för år. Dænn šøddalsælva e no trøll te ælv de, så stor å stygg, å vessa om hæustān, når d'e stor vassflō'i.

Drænnæn á mæistærn.

Innrøya. Mest ette Ivar Aasen o Amund Larsen.

Dø va mān sænri fœr, om kor fœlk konn skā(p)þā sæ(g) om i all
 þekks, bāte krœttar ā fœgla ā tre ā allt sām te e. No i de hēn tīam
 bli dø glœmt allt slekt ā itt e dø nāk(k)ā viar te kām(m)ā ihöu: fær d'e
 no gått ā vāt(t)ā, at de kann itte vār(r)ā sannt slekt. dæm hi fertælt om
 en mann, sām villa hā sūn sīn te ā ler et hannværk: fœsst skoll'n sætt'n
 i skræddarler, ā ga mæistæra to honnær dala fær de han skoll' lēr opp'n:
 mæn sā va dø no bæra nā'n dāgā, sā kōmm gūtn hæem ā ha itt lert nā.
 sā skoll' han lēr sæ(g) te skō'makær, ā de jekk likæns: sā skoll'n vār(r)ā
 snekkar, ā de jekk þā sām(m)ā mātīn. far'n mått ji to honnær dala kvar
 gān, ā vart narra fær pænnān sīn, ā dø va nok sām(m)ā mæistærn
 sām sto fær di all gānān.

Håkon jarl o Kark.

Umsett fraa Norrøna te Grongs maalfere (Namdal).

bönnærn tæk Olav Tryggvæson te kæn āvæ sæ'g, ā sā tæk dæm
 all æi rā, ā læit ætt Håkon jarl, ā fær opp i Guldal ā tyhki de æ mæst
 vœnsli at jarl'n mått vār(r)ā þā Rimul, færði dær va Tora, sām va
 kærast vænn'n hanns i dænn dali. dæm fær ā læit ætt jarl'i ut' ā inn'
 ā finn'n itt. Da hælt Olav hustin ut i g'li; han stærg opp'ā dn stor
 stæen'n, sām sto attme grishuse. Da tala Olav āt mænnrām ā sa de i
 talæn sīn, at 'n villa ji dænn mann bāde goss ā ær, sām konn jara
 Håkon jarl nāk(k)ān ska'i. Dænn talæn hārd bāde jarl'n ā Kark; dæm
 ha ljøs hos sæ'g. jarl'n sa: kefar æ du sā blæk, mn somm-stunnin svart
 sām jol? du tækþi no fæll itt þā ā svik mæ'g? næri de vill æ'g itt,
 sæi Kark. Vi va fœdd þā æi natt, de vill hællr itt bli læn imilla
 dæuām vār. Da ræist kæn Olav sīn væ'g, da de læi þā kvælln. Mæn
 da de læi þā natta vaka jar'ln, ā Kark sāmna ā let illt.

X.

Fosnmaal

er maali i Nordmør, i storluten av Fosn futerike, i Namdal ÷ Grong o Overhalla (Indre Namd.), o i eit stykke av Bindal paa Helgeland.

Maali i Indre Nordmør, serleg Sunndal, Øksndal o Rindal, dreg seg so nær burt imot Trøndemaali, at de kunde vera nokon grunn te aa slaa dei te desse; sjaa p. 38, o her sidan. Rissa o Stadsbygd er Trøndske i de meste.

Fosnmaali hev dessforutan, som nemnt, lagt seg inn yve mesto alle strendrne aat Trondheimsfjorden.

Vegti aat stavinganne er paa lag den same som i Trøndemaali; her er paa lag den same lengjing paa lettstava ord; i Nord er de jamnast endesamljoden i stomnstavingi som er lengd. Sjøvljodanne er oftast lægde, i tvostava ord — eit slag innpaa-jamning; dei svagar oftast millom stuttleike o lengd. Endesamljodanne er og helst halv-lange.

Ette tung staving hev endingi vorte uppsogi i heile valde, mesto som i Trøndelag; do i mindre mun i eigenskapsord, mesto slett inkje i mannkynsord. I inkjekynsord er de mangstad (Hemne ofl.): **merki** > *mærk*, *snør*, *vitn*, *amn*; o *nøsst* (**nysta**), *hynn*, *öu* osf., vortne *f*. I dei ytre bygdir hev sume verb o kvennkynsord som endar me **ja** (**ju**) halde paa endingi.

Lettstava kvennkynsord er jamna i Sunndal, Øksndal o stordeildi av Rindal. Her vert flestalle sjøvljodanne te *ø* (*ö*)—*u*, o i Rindal te *ü*—*u*; ikringum *ä* te *ø*—*o*. Nokre faae formir kann vera jamna i Surndal o Stangvik i Nordmør og, o i Fosn futerike.

Der som de ikkje er jamning, er nominativformi i de heile den som hev halde seg, me endingi *a*, *å* ell *o*; forminne me *å* o *o* kunde vera nominativ ihopskriden me dei andre fall.

Midteigen *o*: Fosn o Namdal sunnanum Folda (*fålla*) hev jamnast *a*; YNordmør hev *å*, o NNamdalen fyr de meste *å*; Hemne i Fosn hev *o*, Øre i Nordmør hev *o* o *å*; i Stangvik o Surndal ymsast ujamna formir paa *å* me jamna paa *u*, som Rindal o sumtid Hemne og hev.

vika viku > *vek(k)a* o *væk(k)u* Fosn, SNamdalen; *vek(k)å* o *væk(k)å* YNamdalen (Leka Viktna Nærøy Kolvereid Fosnes) YNdm. (Halse Oure

Ædøy Smøla Kvernes); *vek(k)á vik(k)á* Ndm. (Halse Stangvik Surndal Tingvoll Øre); *vek(k)o* (o *vik(k)o*) Hemne Tingvoll Øre; *vøku* (o sj. *vik(u)*) Stangvik Surndal Rindal. Me jamning: *vøk(k)u* Sunndal Øksndal, *vuku* Rindal. **seta sita** > *sæt(t)a*, *set(t)a* o *sit(t)á* o *-o*, *kvællsit(t)á*, *sétu* Stangvik; **lega** > *læg(g)a* *leg(g)á* *leg(g)o*, *lègu* Stangvik, *lög(g)u* Øksndal; ***sina sin** > *sæn(n)a -á*, *søn(n)o* Hemne, *sænn* St. Ti. Øre; **fjara fjöru** > *fjera -á* Namd., *fjör* Leka, *fjær(r)rá*; **tjara tjöru** > *þær(r)a -á þör(r)á* *-o*, *þöru* (ø) *þüru* Sunn. Øksn. St. Surn. Rin.; **haka höku** > *hákk(k)a -á* *-o*, *höku huku* INdm.; **reka (raka röku)** > *rákk(k)á -o*, *rök(o)* Ti. Hemne, *røk(k)u ruku* INdm.; **þvaga þvögu** > *tua* Fosn, *tvágá* Viktna, *toa* Kolvereid, *t(v)uá* Surn. St. Oure Ti. Øre, *t(v)uo* Hemne; **slaga slögu** > *slua -á -o* (*sluával*), *slögá* YNamd., *slögu* (ö) INdm.; **fluga** > *flua -á -o*, *flög(g)á* o *flåg(g)á* YNamd., *flögu* (ö) Sunn. Øksn. Rin. *flügu* Rin.; **stofa** > *stua -á -o* Fosn YNdm., *stögu* (ø) *stügu* Sunn. Øksn. Rin.; **hosa** > *hássa* (*hássa m.* o *háss m.* YNamd.), *hás(s)u* (ö) Øks. Sunn. *hösu -ü* Sunn. Rin., *hüsu* Surn. Rin. St.; **fura** > *fär(r)a -á -o* Fosn YNamd. YNdm., *før(r)u* Sunn. Øksn. Rin. *für(r)u -u* Rin. Surn. Aafjord Hitra Ørlande ofl.¹; **snara snöru** > *snara -á* Fosn Namd. *snar(r)á* *snor(r)á* YNdm., *snorro* Hemne ofl., *snöru snörru* Sunn. Øksn. Rin., *snüru* Rin. St.; **svala svölu** > *sválá* (o *sulá*) Namd. YNdm. *svölá* YNdm. *svölu* Sunn. Øksn. *svufo* Hemne ofl. *svufu* St. ofl.; **mýsa** > *mös(s)a -á* Fosn Namd. YNdm. *mösu* INdm. (Rin. St. Surn. ofl.), **skata** (fisken) > *skata -á -o* Namd. *skatt* Namd. *skät* Fosn. — ***vata vötu vöta** Hard. R. > *vátá* YNdm. *váto* Hemne, *vítu vötu voto* INdm. **Vatudal Wottedall** > *vatudal* Hemne. — *varo* Hemne; **kaka** > *kaká* mesto allstad, *kako* (á) Namd. (Nærøy ofl.), *kák* sumstad. **kona** > *káná* mesto allstad, *káno* Sunn.

Me ð: **hlaða hlöðu** > (*la'a* SHelg.) *löa* SNamd., *lóa* Namd. Ndm. (jamvæl Rin. St.), *lao* (ö) Sunn. Øks.; **froða** > *fróá* Ti.; **íða** > *ea eá*, *eo att-eo* Øks.; **viða** > *vea veá veo*, *voo* Sunn. Øks. *vudü* Hitra; **skriða** > *skreá* Ti. *skrvá* Ti. Øks. *skrøo* Øks. Sunn. *skrü'u* Rin.; ***knaða knöðu** > *kna'á* Oure, *kna'o* Hemne, *knöá* Ndm. (Halse St. Rin. ofl.), *knøo* Øks. Sunn. *knea* o *-á* Namd.

Lettstava kvennkynsord som endar me **ja** hev, som nemnt, enno tvo stavingar, fyr de meste. I Sunndal o Øksndal er de *ju* o den vanlege jamningi; andre stadir endar dei me *jø* i Sud, me *j* ell *i* i Nord, liksom i Trønd. **selju** > *sölju* Sunn. Øks. *søljø* Øks. *sæljø* SNdm. *sælj*

¹ Denne o andre heilt jamna formir ikring mynne aat Trondheimsfjord. — *furu*, *vudu*, *tånár* > **þinarr**, ofl. kunde hava skride ut fraa skoglande innanfyre.

Rin. *sælj* o *sæli* (bunde *sæljá*) Fosn, Namd. Bindal; **þilju** > *tiljə teljə* Ndm. *tilj telj tæl(l)i* (b. *tilja tæljá*) Fosn, Namd. *tælj* (b. *tæljə*) Hemne Rin.; *hæssjá* o *hæšš* (b. -á) Ndm. Namd. Fosn; **sefju** > *sævjø* SNdm. (ogso Øks.) *søvj* Rin.; **efju** > *øvju* (ø) Sunn. *vj* Surn.; **smiðju** > *smið* Øks. *smý'u* Sunn., *smiá* St. Viktna, *smið* SNdm., *smij smi'i* (b. -jo, -já, -ja) Fosn (Hemne ofl.); **viðja** > *vij vi'i* (b. -já) Ndm. Fosn Namd. Bindal; **bryðja** > *brydj* o *bryd(d)i* Namd., *brj bry'y* (b. *bryjá*) Bindal; *farjə* Ti; ***eldmyrja** > *ællmörje* Ti.

Dei tungstava kvennkynsord me **ja** held paa *je* i Ndm. men mindr i Fosn o Namdal, *firjə* Ndm. *firkj* Hemne (b. -jo), *kyrk kjörk* o *kark* (b. *ká ká*) Namd.; *fyrkja* **A.** > *förjo* Øks. *förkə* Ndm. ofl. *förkə* Namd.; *vækja* **A.** > *vækə* Ndm. *vækjə* Fosn Namd. (**ekcja**) > *ænkə* *ænk*; **bryggja** > *brygdə*, *brygg* Fosn (Ørlande).

Mannkynsordi hev, iser i Nord o lengst i Sud, helst halde paa nominativformi me *i* i Nord o *e* i Sud; serleg flestalle som hev **a** i stommen: *vå(r)ni* o *vane*, *hane*, *tar(r)e*, *spae*. I dei ordi som hev halde paa endings-**a** er stommvokalen jamna innpaa *a'*en, sjeldan heilt. Sudlengst, i Sunndal o Øksndal, o nordlengst, i Namdal, er der formir som ser ut te ei gong aa hava vore jamna, me tvo *a'*ar, men so sidan hava fenge nominativ-*'en* att. **biti** > *bæt(t)e* o *bæt(t)a* (*bata* INamd.); **nefi** > *neve* Øre, *næv(v)e* Ti. ofl., *næv(v)a* NNdm. Fosn, *nav(v)a* Namd. Fosn; *dråpe dröp(p)e dråp(p)a*. *slea* (*sl*) mesto allstad; **þeli** > *tele teli* o *tæle*; **stigi** > *stega stæga steiga* Ti., *staje* Sunn. *stæg(g)a* Hemne, *staga* NFosn Namd.; **seli** > *sæla*, *sale* Sunn. Øks. **viti** > *væta vata* o *vati* Namd. Bindal. — *haje haje* Ndm. (Øre, Rin. ofl.), *haga* Ndm. Fosn Namd.; *maje maje maga*; *hake haka*; *hake hake* Ndm. *kæka* Ndm. Fosn, *kaka* Namd.; **boga** > *båga* Namd. *bo(g)a* Namd. *bvua* Ndm.; **loga** > *læg(g)a* Fosn Namd. Ndm. *lvua* Ti. St.; **floti** > *flåte* St. ofl. *flöt(t)e* Øks. *flåt(t)a* Fosn ofl.; **mosi** > *mås(s)e* Ndm. *mås(s)a* Fosn Namd.; ***nasi** > *nase nas(s)i* Ndm. Fosn Namd. *næs(s)i* Namd.; **bruni** > *brån(n)e* Øks. *brå(y)ni* Namd. *brånna* Hemne; — Ord me **k** o **g** ette **a**-sjølvljod endar i den nordre større luten me *a*, jamvæl dei tungstava: *nakka bakka tanja hanska*; i SNdm. er de *nakke* osf. Sjaa Trøndemaal. — *apall*, *som(m)ar* (*å*), *pæpar*; **þiðurr** > *tør* Ndm. *tiorre te'orr* YNdm. Fosn; **þinarr** (-urr) > *ten(n)ar ten(n)ar ten(n)or* Ndm. *tånar* Fosn (o Ork.); **kumar** > *kum(m)ur* Rin. Hemne.

Verb. **vita** > *vett(t)a væt(t)a* (*vata* INamd.); *lev(v)a lav(v)a*, *læs(s)a*, **gera** > *jær(r)a*, **iða** > *ea*; **vaða** > *vea* Ndm. Fosn YNamd. *vad(d)a* Namd. *vadd* YNamd.; **knoða** > *knøa* Ti. Hemne *kna'a* Ædøy Oure *knea* YNamd.; **skera** > *sķæra* Ndm. Fosn *šæra* Fosn Viktna *skera* Leka

skær(r)a skar(r)a o *šar(r)a* Namd.; **muna** > *mân(n)a(st)* Ndm. Fosn *mona* Namd.; (**hrynja**) **runa* > *rân(n)a* Ndm. *rana* YNamd., or detta *rân n.* Ndm. *ran n.* Namd.; (**draga drega** > *dra(ga)*, *drega* o *dræg(g)a* Namd. (o SHelg.); *fara fær(r)a* Fosn Namd.). Men **eta** > *ita* Ndm.

Heil jamning er de mangstad i desse: **vera** > *vara* (*varə* Roms.) *værra* i Nord; **bora** > *bara* Ndm. ofl. (o Hall.) *båra* Viktna; **stora** **A.** > *stara* (*starə* Roms.); **moka** > *mak(k)a* Ndm. Fosn (o Hall) *moka* Namd. Bindal; **lofa** > *lava* Ndm. Namd. (o Hall.), men **lof** > *láv.* **skoða** > *ska* Ti. »fara te skass« Ndm.; **skrefa** > *skrava* Hemne.

Me **-ja**: *læpja* Ti., *kløvja* Oure *klævja* Sunn.; **sitja** > *sitta* (*h̄h̄*) Ndm. (Sunn. ofl.) *sitta setta* Ndm. Fosn, *sett* Rin. Hemne, *siti* Fosn (Frøya), *set(t)i* Viktna; **lig(g)ja** > *liđja* Ndm. *ligga* Hitra, *ligg* nordanfyre; **leg(g)ja** > *læđja* Ndm. *lægg* nordanfyre; *hærja* (*ji*, *i*), *værja*; **setja** > *sætta* o oftare *sætt*; **flytja** > *fløtt*; **selja** > *sæl* o *sæll*; **spyrja** > *spör spvr*, *spår* Sunn. — Tungstava: **þykkja** > *tittja* (*h̄h̄*) Sunn. *tyh̄h̄a tyh̄h̄* annstad; **vikja** > *vih̄a* Ndm.; *tænh̄a tænh̄k*, *røyh̄a røyk*, *steih̄a* Ndm.; **tyggja** > *tygg tegg*; **byggja** > *bygg*; **fylgja** > *föl(j)* *føl* *föl*, *fälja* Sunn. — **fylgi n.** > *fälje* (*ö*) Sunn. *följ* Fosn, *fäli* Namd.

Ymse jamningar: **fyrir** > *fēr(r)e* Ndm. (*fvr* or *for*): **yfir** > *ev(v)e* Ndm.; **lifir** > *lev(v)e* or *läva* Ndm.; **lykill** > *lyh̄h̄yl* Øks.; **hellir -ar** > *hallar* Namd.; **spegill** > *spi`il* Fosn; **stöpull** > *stup(p)ul* Fosn.

I stommen:

N. **a** er helst *a*; sumstad *ä* *æ*, oftast fyre *gg*, *gl* o *l* i NNdm. Fosn Namdal. ***nasi** > *næs(s)i* Namd., **gras** > *gres(s)* YNdm. Namd.; **nagli** > *nægli*, **hals** > *hærš hæršj* Fosn Namd. — **ganga** > *ga* Ndm. ofl., men *gaxgan(d)* o *gå-*; **magamål**. **sama** > *såmmå sommo*.

N. **á** > *å*, *å*: *kråk'* *f*. Men *åo* ell *åo* i Sunndal, Øksndal, ein stor lut av Fosn, o i Namdal (Flatangr, Fosnes, Overhalla, Grong ofl.): *kråok'*, *blåo*; men stutt: *blått*. — **þá** > *da*.

N. **e** er oftast *æ*; framfyre *l* ikkje sjeldan *a* i Ndm.: *halg alv*. Sumtid: *ē*, sjaa *æ*. — N. **é** er *ē*: **grét** > *gret*.

N. **æ** (*ē*) er fyr de meste *ē* som i NTrond. **tær** > *ter*; **grætr** > *gret*. **erð** er sameleis oftast *ēr* i Ndm.: **ferð** > *fēr*, *fæl* NFosn, *fæl* nordlengst; **drepr** > *drēp*, **ferr** > *fēr*.

N. **i** er jamt *i* fyre lang samljod som er *i*-fengen: **bitta** > *bitt finn*. I upphavleg stutte, men no lengde, stavingar oftast *e* o *æ*: **bik** > *bækk*, **litr** > *lett* o *lætt*, **vit** > *vett* o *vætt*. — Jamvæl fyre langt samljod er *i* i mange høve *e*, liksom i Trøndemaal: **hringr** > *renn*,

fiskr > *fesk*, **mitt** > *mett*, **mest** ɔ: **missa** osf. Men **hringrinn** > *rinnen* (*nn*), jamning. **í millum** > (*e*)*myllå* Ndm. ofl.

N. **í** > *i*. Men **í** præp. ɔ: ***in** > *e* Ndm.: *e-hop* (liksom i Set.). **slikr** > *slek slekt* mangstad.

N. **y** er fyre lang samljod stundom *y*: *bygg*. Oftast er de ein ø-ljod: *ø, ö, v*. **spyrja** > *spör spvr*, **bytta** > *bott* (*ö*), **styggt** > *støkt*, ***stytt** = **stuttr** > *stytt støtt* (*ö*); **mykr** > *møkk*, (**slyngva**) > *slønn* NNdm ofl. I Sunndal vert *æ, ø* o *ö* jamnast te å; i vissa tett innpaa *r* o *l*: **mykr** > *mårk*, **styk A.** > *ståk*, **spyrja** > *spår*, **dyrr** > *dår*, **klyf** > *klåv*, **smør** > *smår*, **søkkva** > *såkk, å råkk*, **öks** > *åks*.

N. **y** > *y*. — N. **æ** er oftast > *ø*.

N. **o** o *ö* (*ø*) er helst å (*å*), men og *v* o *ö*. — **-odd** o **-ogg** vil mangstad vera *ö^{udd} ö^{ugg}* ell *v^{udd} v^{ugg}*. — **kofi** > *kave*; o sjaa jamning p. 55.

N. **ó** > *o*, **-ótttr** > *ått*, langsette havstrondi o nordette helst *att*: *bakkått -att*.

N. **u** > *u*, o tidt *å* o *o*, serleg i Nord o fyre *m* o *n*: **bukkr** > *bokk, opp, om(m), ondrast, okse*. — Ein *i*-fengen *n(n) l(l)* ette **u** vil oftast halde fast *u*-ljod (innpaa-jamning): *gull, punnr* > *tunn*; *munnr* > *munn*, men og *goll, monn*, helst i Nord; **stund** > *stunn* o *stonn* (o *stönn*); **ungi** > *unnå*, pl. *onnga* Ndm. (Ti. Øre, Oure ofl.). Men **-unn** > *unn* > *ynn* ikkje sjeldan: **tunna** > *tynn*, **sundr** > *synn*; **sunn-** > *synn-, synndaln*; **brunn** > *brynn*. — N. **urð** er *ør* i Sud (Ndm.) o *øl* i Nord: **urð** > *or* o *ol*, **spurði** > *spor* o *spol*; **skurðr** > *skor* o *skol*.

N. **ú** > *u*. Fyre *m*: **rúm** > *rom(n)*. Fyre *n* jamnan *o* i Sud, *u* i Nord; **dún** > *don dun*. **ú** < ***un**, allstad *o*: *olik, odyr*. **lún** (ell *lón*) *f.* > *lun* Fosn.

N. **jó** o **jú** fer i de meste som i Trøndemaali; dei er oftast *y*, serleg i dei stinne verb: *å frys, krypp*; **þjófr** > *þyv*, **rjúpa** > *ryp*; **snjór** > *sny*, o *snjov* Ndm. (o Roms); **sjór** > *šy* Ndm. Fosn Namd.; **ljós(s)** > *l(,)os jøs*; **skjór** > *švar šur*; **skjól** > *šjøl* Ndm. *šjyl* Ndm. (Oure).

N. **ja** er *ja*, paa lag som oustanfyre: *jarn* (o *jönn* INdm.), *jarp, jumn, jarða* NNamd. *jarð(ø)* Ndm., Fosn. — **ja** o **jö** er tidt *ji* fyre *ll*: *fjill* o *sj. fill* Ndm. Fosn, Namd., **bjalla** > *bjyll* Ndm. Fosn, YNamd. o *bjyll* Namd. Bindal; **spjald** > *spjill spjyll*. — **mjöl** > *mjøll* (*l*) *fjöll* (*l*), **mjólka** > *mjøk* Ndm. (Rin. Ti. ofl.), **mjolk** > *mjølk mjølk* (*mèlk* Innh. SHelg.) *milk* Bindal, *mjøk* Ti. Oure; **björn** > *bjønn* (*ö*), **kjöt** > *þott* sumstad.

N. **au** er oftast *vå* ell *öu*, sumstad *åu* ell mesto *vö*: *lås* Ndm. **straumr** > *strøm* o *strömm*. — **ey** (*øy*) > *öy*. Men ***Høyvik** >

Heviða. — *ei* > *æ*. — Sumstad, helst i NNdm. (Stangvik, Surndal ofl.), o i SFosn vil siste ljod i tviljoden vera burtkvervande ell berre liksom ein glideljod, sjaa Frosta p. 44; helst fyre *r*: *meir* > *mæ^er*, *fleir* > *flær*. I Sunndal o sume grannebygdur er de ein grand itakisme o den villraadi som derme fylgjer, helst me *y* o *i*. *gluggi* **glyggi* > *glydde* o *glydde*. *e smjunn e dæ smytt* o: *i smðunn e dæ smitt*.

I endingar er i o *ir* jamnan i i Nord, — i Namdal o NFosn —, e i Sud: *sleppir* > *slæp'pi*, -e. NFosn o Namd. hev jamvæl i dei linne a-verb forminne: *æ(g) kasti, takki, læv(v)i* or *læv(v)a* < *lofa*, osf.

Ende-ø er avmaadd i flestalle dei same høvi som i Trøndemaali, noko-lite sjeldnare.

Samljodanne fer i de meste som i Trøndemaali.

N. *um* o *num* (*unum, anum*) i bøygingi vert i YNordmør ofl. (i Nord) *ā*, i INdm. o Hemne *o*: *bókunum* > *bo'kå -o*, *skógunum* > *sko'gå -o*, *bakkanum* o *-unum* > *bakkå -o*, *húsunum* > *hu'så*; *ígegnum* *ejøn(n)á -o*; (opt) **optum* > *oftå -o* Ndm. Sameleis vert *una* o *an* o *ur* i de linne kvinnkyn samanjamna te *á* ell *o*: *visuna -an* > *visá -o*, *visur* > *visá -o*. — N. *an* i avleiding vert og *ā*, *o*: *nordan* > *når(r)á* (i Sud), *nolá (o)*; *synná -o* o *synnafør*; *þrettan* > *tröttá -o*, *sjautján* > *syfjá*, *sífo* Sunn. Annstad i valde > *a*: *visa vek(k)a* osf., sjaa bøyging.

Ord som endar me stomsjølvljoden held paa bøyging-n i dativ, som i vestlege maal: *í klónum* > *e klo'ná -o* (o *klø'ná*); *sjónum* > *pá sjy'ná*, *sjino* Sunn.

N. *r* er avmaadd i mesto heile bøygingi. De hev halde seg berre i mange notid-formir aat verb som endar me stomm-sjølvljoden; o paa dei fleste stadir, helst i Nord, i fleirtal aat tingord me *i*-ljodbrigda o einstavings-fleirtal: *ho ro(r), stá(r), døy(r)*; *bø'kær* o *bøk* (Ndm.), *kyr* o *ky*, *föt(r)*, *dré'kær* o sjeldan *dræk(r)*. O so hev storluten av YNamdal—Leka, Viktna, Nærøy, Kolvereid o Bindal — *ár* i fleirtal aat dei linne kvinnkynsord: *visár væk(k)ár*. Sameleis i SHelg.

N. *-ar* i samansetjing er helst *a*: *markagal* Hemne, **viðarbát* > *vè'abát*, *kattapus* Ndm. (*dalafálk*). Men: *Búdarey* > *buaröya*.

N. *rn*, *l* o *ln* fer sameleis som sudoustanfyre. Men: *barn garn* > *ban gan*.

N. *rð* o *rt* er i storluten av Nordmøre *r* o *rt*; i ytste o nørdeste Nordmør o i Fosn og Namdal er de jamnan *l* (-*r*) o *rð* (-*tt*); *har hart* i Sud, *hal hart* i N.

N. *n(n)* i ljodveik staving er vanleg *nn* i Nordmøre, men sjeldnare i Fosn o Namdal: *lávinn sprufkinn* Ndm., *lævinn (en) sprufkinn (en)* i Nord. — Sameleis er de me *ll* > *ll*: *tagall* Ndm., *spí(j)il tistil*

stup(p)ull o *spjill tistill stup(p)ull* o: **spgill stöpull**. — I Ndm. held **nd** seg jamnan fyre sjølvljod: *lan'də* men *lan̄n*. Dilikt er de me **ld** > **ll**, fyre sjølvljod tidt *ld*.

N. **ð** fell burt her, liksom sunnanfjells, der de ikkje i bøygingi vert *dd* ell *dd̄*. Men: **viðu** > *vud(d)u* Hitra, *veo vøo* Fosn; **Videy** > *vedøya* Fosn (Romsd.); ***Ædey** > *e'döya* gardnomn i Ndm. Namd. **Eiðeimr** > *ardemmən* Fosn.

N. **mb** > *mm*. N. **m** er uppsogen i heile bøygingi: **i millum** > (*emyllā* (-o), *ejönnā* (-o)). Berre ikkje i **lögum** > *lögum* Sunndal, *lagom* o *lagā* YNdm. R. 462.

I-fengde vert samljodanne **dd**, **tt**, **ll**, **nn**, i de heile dei same som i Trøndemaali. — Framfyre *i*-fengen stomnsjølvljod alltid, o fyre ending som hev ell hev havt *i*-sjølvljod mesto alltid, o i alle ord er **k**, **sk** o **g** *i*-fengne, i Sud helst *h̄*, *sh̄* o *gh̄*, iser ette ljodsterk sjølvljod, — i Nord oftast *h̄*, *sj* ell *š*; (men **stjarna** > *stjærn stjærn stjæn*). — **skera** > *shæra sera* osf.; **stækfinn** o *-h̄ken*, *me stækha* o *-h̄ka*; **væddinn** o *-jen*; **hringr** > *rengh̄*, men *rinninn* o *-en*; **vakinn** o *vaken*, *f. vaka*; *ih̄je* Ndm., *itt* mesto allstad nordanfyre; **útör berginu** > *tu bæ'rja*; **bókin** > *bo'ka*, *tu bo'h̄æn* (sumstad i Nord *bo'ka bo'kæn*). — **ngj** er jamt *nn̄*. *dd*, *tt* o *nn* er helst ikkje *i*-fengne, der lengjingi er ny: *budd'*, *butt*, *sänn* < **sonn**.

N. **lg** o **rg** er tidt *lj* o *rj*, mest i Nord.

N. **g** er oftast *g*, der de inkje framfyre *i*-fengen sjølvljod vert *gh̄* ell *gj*. Men veiknar tidt: **hugr** > *hwá* osf.

N. **f** (**v**) ette sjølvljod held seg oftast i Nordmør, mindre i Nord: **þúfa** > *tw'*, **lauf** > *law* osf. — Men: **stofu** > *stögu* Sunndal, *stuá* YNdm. ofl.

gn ette sjølvljod er her, liksom tidast annstad, *gn̄*: **gagn**. **Bjugn** > *bjögn*, **Agdanes** > *agn̄es*.

Bøyging paa tingord i Tingvoll i Mid-Nordmør.

I klombr er sette formir fraa andre bygdir.

Eintal		b. dativ	Fleirtal		b. dativ
ub.	b.		ub.	b.	
f. 1. <i>skál</i>	<i>ská'la</i>	<i>ská'ln̄</i>	<i>ská'le</i> , (<i>i</i>)	<i>ská'linn(enn)</i>	<i>ská'lú</i> , o
2. <i>klæw</i>	<i>klæi'va</i>	<i>klæi'vən</i>	<i>klæi'va</i>	<i>klæwann</i> (<i>ann</i> , <i>enn</i>)	<i>klæi'vá</i> , o
3. a. <i>jæit</i>	<i>jæi'ta</i>	<i>jæi'tn̄</i>	<i>jæit</i> (- <i>r</i>)	<i>jæi'tn̄</i> (<i>trn</i>)	<i>jæi'tá</i> , o
3. b. <i>bok</i>	<i>bo'ka</i> (<i>ka</i> , <i>ka</i>)	<i>bo'h̄æn</i> (<i>kæn</i>)	<i>bo'kær</i> o <i>bök</i>	<i>bø'kærn</i> o <i>bø'kæn</i>	<i>bo'ká</i> , o

Eintal		b. dativ	Fleirtal		b. dativ
ub.	b.		ub.	b.	
4. <i>vîs</i>	<i>vî'sâ, -o (a)</i>	<i>vî'sânn (ann)</i>	<i>vî'sâ, o (a, år)</i>	<i>vî'sânn (ann)</i>	<i>vî'sâ, o</i>
5. <i>vek(k)â</i> o o (a)	<i>vek(k)â, -o (a)</i>	<i>vek(k)ânn</i> (ann)	<i>vekkâ, o (a,</i> <i>år)</i>	<i>vekkânn</i> (ann)	<i>vekkâ, o</i>
m. 1. <i>stav</i>	<i>sta'væn (inn)</i>	<i>sta'va</i>	<i>sta'va</i>	<i>sta'vann</i> (ann)	<i>sta'vâ, o</i>
2. <i>gris</i>	<i>grî'sn (inn)</i>	<i>grî'sa</i>	<i>grî'se (i)</i>	<i>grî's'inn (inn,</i> <i>enn)</i>	<i>grî'sâ, o</i>
3. <i>fot</i>	<i>fø'tn (inn)</i>	<i>fø'ta</i>	<i>føtt (fø'tr)</i> (fø'ta)	<i>fø'tn (fø'trn)</i> (fø'tann)	<i>fø'tâ, o</i>
4. a. <i>lâve(i)</i>	<i>lâvinn (enn)</i>	<i>lâvâ, o</i>	<i>lâva</i>	<i>lâvann (ann)</i>	<i>lâvâ, o</i>
4. b. <i>baŕŕje</i> (bakka)	<i>baŕŕinn (enn)</i> (bakkan)	<i>bakkâ, o</i>	<i>bakka</i>	<i>bakkann</i> (ann)	<i>bakkâ, o</i>
4. c. <i>slé'a</i>	<i>slé'ann</i>	<i>slé'â, o</i>	<i>slé'a</i>	<i>slé'ann (ann)</i>	<i>slé'â, o</i>
n. 1. a. <i>hus</i>	<i>hu'sø (e)</i>	<i>hu'sa</i>	<i>hus</i>	<i>hu'sa</i>	<i>hu'sâ, o</i>
1. b. <i>plagg</i>	<i>plagŕje (ø)</i>	<i>plagŕ'ja</i>	<i>plagg</i>	<i>plagŕ'ja (gg)</i>	<i>plagŕ'gå, o</i>
2. b. <i>æppel</i>	<i>æpplâ, o</i>	<i>æpplânn</i>	<i>æpplâ, o</i>	<i>æpplâ, ånn</i>	<i>æpplâ, o</i>
2. b. <i>vîu</i>	<i>vîûâ, o</i>	<i>vîûânn</i>	<i>vîûâ, o</i>	<i>vîûânn (ånn)</i>	<i>vîûâ, o</i>

Dativ er i fullt bruk i Nordmør, mykje bruka i Hemne i Fosn, lengr nord heldr lite. I dei forminne, som i Tingvoll endar me *â*, gjeld *â* i Mid-Nordmør o Ut-Nordmør o i den nørdræ — større — luten av Namdal; Øksndal, Oure o Hemne o sumt av Øre o Inn-Tingvoll, hev helst *o*; Fosn o S Namdal helst *a*: *æi vækka, hæil(ø) vækka, to vækka*; *æi vîs, vî'sa* (i Sunndal og), *to vî'sa*; sameleis helst *a* i byanne (Kristianssund ell Fosna, Trondheim) o dei fleste av strendrne aat Trondheimsfjorden, sjaa p. 53. I lettstava tvostavingsord hev Sunndal o ein lut av Øksndal o i sume ord Surndal, Stangvik o iser Rindal *u* (*û*), som nemnt, o o ette *ð*: *æi vøk(k)u, hæilø vøk(k)u, mett e vøk(k)unn, to vøk(k)u*; *lø'o, lø'o, i lø'ånn* (o *unn*), *lø'o lø'ånn* (*ånn* o *unn*). Stordeildi av NNamdal hev i fleirtal aat linne kvennkynsord *år, ånn*, som nemnt: *vîðja > vî* ell *vî'i*, pl. *vî(j)år*; *brydja > bryj* ell *bry'y*, pl. *bry(j)år*.

bok, bøk(r), bø'kan; men alt i Øksndal er de *bøk* o *bø'kær, bø'kærn*, o soleis me *ærn*, sjeldnare *æn*, heile vegen nordette; *dråk dré'kær dré'kærn* (o *æ*) meste allstad, jamvæl i Tingvoll. — Inste luten av Bindal hev i b. sing. *bø'kje, jæ'tø*, liksom SHelg. — *natt ne'tr* SFosn.

Dei tvostava inkjekynsord hev jamnast vorte kvennkyn o bøygde der-ette. Sumstad, t. d. i Y Namdal, er de do forminne *öüa jartu n.* o dl.

Eigenskapsord

i kvennkyn fleirtal endar me *a* i Nordmør: *små'a dré'kær*. *k o g* vert *i*-fengne i *m. plur.* i Nordmør: *slíkø stygðø lanje guta*. Annstad er fleirtal o bunde eigenskapsord helst endingslouse me tvostavings tonelag: *o'fn glas* opne vindougu. — Tingordformir som i Trøndemaali: *storinn* (*en*), *storo* (*å, a*), *store*.

Nokre stelleord.

1. *ek* > *e* Ndm., i Sunndal, *a* o *æg* Oure Fosn, *a(ɣ)* o *æ'ɣ* Namd.; me *mæg* osf. *Pl. vi*; *åss*, som vert bruka te nominativ og i INdm. — 2. *du*; *de* osf. *Pl. de* o *di*; akk. o dat. *dåkk(ør)*; gen. *dåkkar*, som og er eignedoms., o *dåkk* sumstad i Fosn. — 3. *m. hann* 'n; akk. o dat. *hann* 'n o oftare *hånå hånø* o 'nå. *f. (h)o* o *(h)u*; akk. o dat. *hæn(n)a*; gen. *hæn(n)a hæn'næs* o *hin'næs*, o 'na; akk. mangstad *(h)o*. — *n. de, dæ*; dat. *di*. — *pl. dæmn dæm*, gen. *der(r)as*.

Peikande: *dænn* o *denn*; *n. de*, dat. *di*; *pl. di. dænne* (*e*) o *-na*, *dette* o *-ta*, dat. o *pl. dessa -se*; avstytt *ne na te ta se sa: i sa båt'a*. — *sami -a* > *såmmå* o *sommo* Ndm. Fosn. — relativ: *så so såm(m)*.

Spyrjande: *hvat* > *kva* o *ka, kv* Fosn, *ke* Bindal, *kår* (*du sa*) Ørlande. — *hvern hvörn hværn* > *kvænn*, mest aalgengt, *kvann* o *kvånn* Ndm. ofl.; *kæm* (*hveim*) Ørlande, Hitra ofl.

Ubundne: *nokkon* ell *-å- m.*; *nokkær* o *nåkkå f.*, *nokkå* ell *-å- n.*, *nokkorø* ell *-å- pl.* Ndm. *nån når nå'a* mangstad i Fosn. — *kvar. innkvann*.

Verb.

Refleksiv endar mest allstad me *st*; i SFosn me *s*.

Dei linne verb av *a*-klassen endar i notid indikativ me *a* i Sud (Ndm.), i Nord me *i* eil *e*: *å takk, ho takka -i, takka, he takka*. — Supin av dei stinne verb endar i Nordmør me *e*, elles mest me *i*.

Styreord: *nēr* = *hjá*; í (T. in) > *e* (mest i Nordmør SFosn) o *i*. *fyrir* > *fere*, o ljodveik *før—fär* (*fær*). *fyr* > *før* *færr*, alt saman helst i Nordmør.

Maalprøvor.

Nordmør. Tingvoll.

„Kva du græt før bæssmor“? „E græt før di e he haft så mangt messmål sia e messt tænn'n min“.

græt, notid, høyrest tidt som *græt*. *messmål* o *missmål*.

Kva e så fer både fjell á fjörá á inþe visest mæer ell æitt far ette?

Kva e så fer både fjell á fjörá på hvua? Skospikaren.

Kva e de, så hæng þú me á hæng þú de, de hæng þú þápp, de hæng þú tre, de hæng þú þá alt sá e ver'n e? Namne.

Toklá tala át tullánn.

Nár fallð fæ (ell fár) tævan tá þöránn, sá bryt de. þörá ɔ: baaten.

Nár lykká æ go, sá grisa galt'n.

Te mæer æen stryk kat'ta, te høgure ho sætt opp styre.

Nár hæst'n fár faks á stabbinn fár hár, sá gu-jælpe dænn, sá(m) þá hav'ð går.

hæst'n, Stimshesten, stabbinn Tusna-Stabben. faks o hár, skoddefaks.

Kann þú þe lëva þá hæla hu'n, sá kann þú þe lëva þá fë'tá.

De reksa e rakko, de bli vel bör. Hemne. Rakke, segling A. 578.

De va bærræ høgð hamrann á villð flöuþa hæila væi'n, kar þú ság.

Hemne.

De vært æen lanng levna á æen tunng trevna.

Tingvoll.

Di tvo krákánn.

1. *De ligg æen svú i dála dvú.*
2. *E'n fæet, e'n fæet?*
1. *Bære spæþþæ, bære spæþþe!*
2. *Kvar e 'n fæetast, kvar e 'n fæetast?*
1. *Kringg vúa, kringg vúa.*
2. *Ita bá'a, ita bá'a!*
1. *Værr ell vár-rak, værr ell vár-rak!*

*Rævan jikk þá sætra,
sá fikk 'n hör æet lite lamm
læta, læta.*

*Kámm hit þú lihla lamm,
sá ska e bæra de te mor þi framm!
Næe, næe, fár þú hæll! (fæ, Øksndal.)
þú bit me e bojøn
á bærr me þá skoþøn
á lægg me þá 'n litøn stæen
á þilka minð smáð bæen:
þá dilla þú romþá þi, þá!*

Boþken sto e bryn'na,
 ha æt bla e munna.
 Kom dæ æn fuggal flyggann:
 Kvar ska vi flyggø?
 E vil flyggø på gulløturå:
 dær sat kallann;
 å kasta gullballann;
 dær sat svæenann
 å skrapa gulltæenann;
 dær hæppa harafot,
 dær dansa liaros;

dær jæl gviken,
 dær væks lviiken,
 dær hvika dæm alla små'a
 sætrtvæisinn oppi li'å:
 dær bygdje svalå
 høgt oppi fār(r)å,
 dær væksæ gras på kne,
 å små'a drékær røkta fe,
 å små'e guta spēla ball
 oppå rall, oppå rall,
 rall rall rall!

Sunddal: Voggevers. Ordtøkje.

Sya ro mitt lite gull!
 Ha i havt æ støgu full,
 lævinn åsså kavinn,
 mæ slíkø små'o'å guta (små'o'a drékær)
 fir-å-þu kvar e denn råo,
 skull du ha sjitt, kor di våggann skull ha fåott gáo!

Kor høg 'n e lit 'n tøy se, kor støtt 'n e lit 'n bøy se.
 Dæ e bæsst å vara inn, når Olokka e ut.
 De så e e fjella ale, e e bygd'n gale.
 Dæ e gått å værje, når dæ e inninn så hærje.
 Denn he myki å ferebæra så þe nåkå gått vil jæra.
 Dæ grør om gangan(d) å svælt om siþkan(d).
 Denn krøþe si romp så þænne si sæk.
 Dæ går myki smår i æen hæet omn.
 Dr e þe kvrþen mo hell manndom. (Einstad i Inste Nordmør.)
 lit lyt. — smår smør.

Ro, ro te Barkasþær;
 kør manþe fiskann dro du dær?
 æen fær far å æen fær mor,
 æen fær sæs'tær å æen fær bror,
 tvo fær hann so fiþæn dro ti bát'n.

Nordmør.

Maalformi er knappt fulltrygg.

Gamal-Knut'n tek te ræis på se. „Næe, e lyt væl ta te ruhllings, e;
 dæ e sæent, sjer e.“ „Næe du fær ikþe ga frå åss e-kvøll“, sið ho Anæ.

„De e sa mörrt var(r)a her me åss e natt“, ho går å ber mat på bo'ra.
 „Ja du e æ go grannkân(n)å, du Anå“, siå n' Knut å ler, solæis va
 damm all færrengann förr i ti'n; mn no e de þe manngå sleka. sjer
 du bæ(r)e dessan onfalþa på Vallå no: kallann vil iþþe længv var(r)a
 e lag så(m) vi gammal va, å færrengann kann no slett iþþe samngast. —
 Næe, annlæis va de, me 'n Per å e va garmann på Vallå. De va
 gutann sin så(m) kann var(r)a e lag om alt, de. Mn allor, säg du åss
 ofurlekt. Næe aller æen gånng! Sä tröysamt så(m) vi manng æen gånng
 ha de, när vi sälæis va-e lag. e þem ehvu æen bytur, vi va elag: stillt
 å fint mänsjen, da vi rodd innævör å kvell'n. Sä tok vi te å þekkæl om
 di gammal bytstæenann opp i li'n. No væit du, hann va stri, hann Per.
 Mn vi helt åss no e hu'n, tesst vi kaam på lann. Mn da rvük vi ehop.
 ha-ha-ha! ja tell —, de jor vi.“ — „Ja no Knut må du kån' å fa de
 mat elag me åss!“ si ho Anå. „Takk ska du ha, Ane!“ — Hann stig
 opp å ruhla evæg, „ja ja san! De va gått grannskap förr i ti'n“, si
 'n Knut.

Oure i Nordmør.

Da va æengånng e gammaldaga, da va dæ æn præst i Ourjella, dæm
 kalla Askanius. Hann konn mæer heil di flæst præstann på di ti'n, för
 hann ha vor(r)i på Svartskulo æ Wittænbærg. Hann bruka å ga ni þerþo
 ålæen sæent å kvellann; kva'n utretta dær va dæ innen så vesst. Sä va
 dæ æen kvell at tenædrænnæn hass skoll ga ni þerþo å skræm 'n. Da
 no præst'n fikk sjaa 'n, sä trudd 'n at dæ dn on' va fram, å sä för 'n
 te å man 'n ni-jönno þerþgälve. Da 'n ha mana 'n ni te kness, spol
 'n etti om dæ va fälk, sä mått 'n sæe 'tä; mn gu'tn heft sæ hal. Sä
 mana'n 'n ni 'ponn hænn, mn ennda tagd'n e still. Mn da bære houe
 sto 'tu, da namnga'n sæ; mn da va dæ för sæent. — Dæ va æit år hæer,
 da dæm la nytt gälv æ þerþo, da fannst æn mann ponn gäl'va, sä iþþe
 ha nåk(k)å þist, å de trudd dæm mått var(r)a drænnæn hass Askanius. —
 Dæ va æen kvell, at dn sommo præst'n för å jikk oppme ælv'n; å sä
 fikk 'n sjå nåk(k)å slea-mæria, sä drænnæn hass ha ræist opp attme e
 þjörk: de tængt 'n va dn on' att, å sä mana'n mæriann på ælva;
 drænnæn hass fann dæm sæenar ni kvænnadamma. æengånng kom Aska-
 nius e kast me gamlinn utme e bærg tett attme præstgarn, å da dræev
 n' styggman'n inn e bæerje; de bæerje kallast no klæbærje. — Ja de va
 sværæ kåra manng tä dessø gammal præsto: för dæm konn no myþe
 mæer latin, å manng tä dæm ha gått e Wittænbærg å lert båda svartboþa
 å annær konste.

Hemne i Fosn.

Ette P. E. Sivertsen, Maalet i Hemna.

.Æen gaanz skolll præst'n e Hæmna fjør åt Vinnhærþann. De e så lænn sia, at dæ va innen væe; drennen þvur'n på en tremæeslea ette di sti'a så va. Da præst'n kom(m) utpå Vinnære, satt dæ e gammal hærrenz å jett krøttæro sin oppå en bakka. De va æe så all trudd konn mæer hëll anna fãlk, å præst'n vesst tå 'na. Da'n fekk sjå'o, sa'n åt kar'a så va me'o: „denna hærinna e så ðn e jarta, ho, så de dyre så legg ponn rot'n dær“. Drennen spranz å broüt opp rota, å da va dæ en ærm dær.

Denna hærinna ha e dættær, å ho va tå sommo slå'ja, ho å. Ho for-e-krenz på dæktælerenz, å dæ va mæsst „grann“, ho ha rå fær. De va tri slags „grann“, sa o. Æen ha gronn sin frå jor'n, æen fra sjy'a å æen frå luft'n. Når ho bære konn få væt(t)a, ka slags „grann“ dæ va, så konn-o jærra-go fær'o. Så ho skolll få væt(t)a de, tok-o e gryt me kokannæs vatn åsså tri stæna, så o slæft-ni gryto; ette kvart så o slæft dæmm ni, sa-o: „denne kasta-æ-ni fær jol, denne fær sjy, å denne fær luft“. å pista dæ ti nån tå dæmm, så vesst'o kar „grann“ va efrå.

XI.

Nordlandsmaali, dei nordøystre einforma maali.

I. Helgelandsmaal.

Helgelandsmaale er kannhende mest sers i Vefsn. Her endar alle linne kvennkynsord me *ä*¹; sameleis alle infinitivar i den øvre, den sydre, luten av prestegele. Dei linne kvennkynsordi endar i bundi form me *o* (*o*), i fleirtal me *år*. Dei linne mannkynsordi endar i eintal me *e* (*i*, *ə*), so nær som nokre faae som hev halde paa akkusativformi, N. **a** > *ä*. I desse endinganne fylgjest dei paa ein maate me sudvestre maal — Hardang ofl. I den nördre luten vil hjaa dei yngre *ä* i verb verte avmaadd, helst der som verbe hev ord ette seg som tek noko av andetrykken fraa de. Dette drage syner seg kannhende mest paa dei tungstava verb. Her er daa eit bleikt merke ette eldre vegt. No er elles alle stonnstavingar heldr tunge: *svu`rä* mesto likso tungt som *gan`nä*, *bi`tä*. De er daa nokon skilna i vegti millom t. d. *kån(n)ä* < **kona** o *kannü* < **kanna**. Jamvæl so langt nord som i Vegaa er de denne skilnaen, o allstad ein liten, fulla.

Nordette fraa Vefsn er infinitiv-*ä* alt meir i burtkverving. Soleis i Hemnes o Rana o m. fl. st.: *å skrív*, *röp*, *ēt(ä)* ell *ēt(ü)*, *læs(ä)* o *læs*, *täk* o *tä*, *räk*, **vera** > *varä* o *vä*; men *stærke* (-*i*), *röyke* (-*i*), *tærke* (-*i*). I Nesna, Dønnes, Rød(d)øy, Meløy er de: *å gan`n*, *stann*, *skriv*, *rop*, *rænn*, o jamnast *å tak*, *gal*, *gap*, *spör*, *stæl stel*, *ēt(t)*, *læs(ü)* o *læs*, *sävä sövä* (Alstahoug) o *säv*, *dræp(ä)*, **vita** > *vēt(t)*, **vera** > *varä va* o *væ(r)*, **lifa** *lev*, **lofa** > *läv*, **bora** > *bårr*; men jamnast *stærke* osf. — I Vegaa

¹ *ä*'en i endingar tyder her **a** < **a** o **in**, **en**: *svarä* < **svara**, *skälä* < **skåla** Selbu < **skålen** ell **-in**. De høyrest og kannhende *skälä svarä* einkvanstad her, men *ä*'en er vel og berre ein uttaleform av **a**, o knapt de som Aasen hev meint i Gramm. p. 341. Elles va de no ikkje utenkjande at maale her, som er grannemaal te IBindal, Velfjord ofl. som hev *skåle*, hadde vorte standande i den millomstodo *skälä* millom **skålen** (**skälē*) o *skåla*. Men *svarä*, *visä* (**visa**) osf. synest tala imot.

sameleis paa lag: *å vart, moka* > *måG, les, spör, kamm, taG, dræB(ä); veD(ä)*; men *stærGje, tærGje*. — Synnste Helgeland — Brynnøy, Velfjord — hev halde ein grand betre paa a'en i lettstava verb: *å veta, et(a), kamm(a), vera* > *vara (va, vä), fara* o *fær(r)a, draga* o *dræg(g)a*, paa lag liksom i YNamdal o Fosn. — *-kja* i verb vert i heile Helgeland jamnast *ke* o *ki* o *Gje: røyki* Brynnøy ofl. Jfr. Nordmør. — *-gja* i verb vert stundom *je* o *ji*, stundom fell de burt: *teygja* > *töyje*, *plægja* > *plöy(i)*; *liggja* > *løjji*; *segja* > *sæi*; *leggja* > *lægg* Brynnøy o m. fl.

Endesjøvljoden i tingord er i heile Helgeland heldr tung, paa lag liksom i sudvestlege maal, men de vert ikkje te vidare jamning, korso. Alle linne kvennkynsord endar me *ä*: *vek(k)ä väk(k)ä, veG(G)ä* Vefsn Vegaa (*ä*); **sveipa* = *svipa* > *svärBä* Vefsn; *kvællsed(D)ä* Vegaa; *þvaga þvögu* > *tvogä* o *tvögä* Vegaa; *fluga* > *floga* o *flo'a*; *fura* > *fär(r)ä för(r)ä*; *þvara þvöru* > *tvör(r)ä*; *tjara* > *hærä*, *kaka* > *kaGä*; *smiðja* > *smi'ä*.

Verb, i Vefsn: *ganng(ä), skriG(ä), lög(ä), stanng' ä gäBä*; *stela* > *stälä*, *dræBä*, *sövä* (*ö*), *skera* > *sjärä*, *vita* > *vädä*, *spyrja* > *spörä*, *sitja* > *seDD(ä)*, *setja* > *sæDD(ä)*; *viljä*, sjeldan *vilje*. „Du må tærGje rett, læs(ä) rett, skriv rett! Her må du stanngä!

Linne mannkynsord. I Rana kann sume lettstava hava akkusativformi, *ä*: *härä*, *brötä* ell *brötä*. Vefsn hev halde nominativformi me *e* ell *i*: *vane*, *nase* = *nös*, *biti* > *bed(D)e*. Elles i Helgeland er de og jamnast: *vane*, *har(r)e*, *möse mäs(s)e*, *dråp(p)e* *dråB(B)e* *dræB(B)e*, *bet(t)e* *bed(D)e*; *logi* > *läge läje läge* (Vegaa), *bage baje boge* (Vegaa), *hage hage*, *mage mage*, *hake hage*; *bakke* o *bakki*, *nakke* o *nakki*; *tæiji* = *teigr* (*skogatæiji*). Men i eit stykke av SHelg., mest i Vik o Velfjord o Bindal, vil ein *g* ell *k* ette stomnsjøvljoden halde paa formi me *a*, kvaart stavingi er tung ell lett, liksom i YNamdal: *haga*, *haka*, *läga*, *bo(g)a*, *tæiga* ell *tæ'gga*. Jamvæl *bæta* i Vik ofl. (Fosnmaal).

Tviljodanne hev Helgelandsmaale halde allstad i flestalle ord.

Stutt sjøvljod vert ikkje sjeldan lengd framfyre lang samljod, o denne vert stytt. *brattr* > *brät*, *pläg*, *kaldr* > *käl*, *koppr* > *køp*; iser fyre lang *n* (*ng*): *langr* > *lanng* > *läng*; *strand* > *strän*; *mann* > *män*. O mest i SHelg. (Vefsn, Brynnøy) framfyre *bb*, *dd* o *gg*; *läB* b. *lä'Bøn*; *padda* > *pädä* (me *i*-fengen D); *leggr* > *lëG* o *läG*, b. *lë'kän* ell *lë'G(j)än* (me *i*-fengen G); *dögg* > *döG*, b. *dö'kä* ell *döG(j)ä*.

Stutt sjøvljod i einstava ord framfyre stutt samljod vert i heile Helgeland oftast lengd o lægd, oftare enn i Fosnmaale (o paa lag som i vestlege maal): *vit* > *vët*, *lok* > *läk*; men *mykr* > *mökk*.

N. a i stonstaving er a, men vil vera *å* framfyre j-fengne samljodar o l o r: *kunn, hæl, svært*. I ljodveik staving vil de vera *å* der de ikkje vert heiltupp *ä* (æ). — (s)and > oftast *-ān* ell *ān*. — N. *á* > *å*. *pá* > *då, dā*.

N. i vert jamvæl fyre lang samljod tidt e ell *é*, liksom sumstad i Fosnmaal o Trøndemaal: *liggja* > *legg, fesk*. — Sameleis vert y tidt *ø*: *stygg* > *støgg* (o *stugg*). — I sume indre bygdir vert N. o fyre stutt samljod *ø* ell *ö*, ell *å* som i heile Helgeland kannhende er de vanlegare. *dropi* > *drøb(B)e* Vefsn, *bröte* o *brötü* Rana.

N. ó o ú er o o u (heldr europske, iser i mange indre bygdir). — N. *œ* > *ø*, paa lag.

N. jó o jú er > y i dei fleste ord, serleg i dei stinne verb: *brytå, lygá; drjúgr* > *dryg; rjómi* > *ryme; sjór* > *sy* (o *syy*), *Mossyæn* i Vefsn; *snjór* > *sny; sny-fjell-ågæ* Mo; *skjór* > *sjur; skjól* > *sjul*; *jól* o *hjól* > *jul*. Men: *sjuk mjuk sup(å) stup(å) sug(å)*, som annstad.

Samljodanne likjest i dei fleste stykke dei i dei nordre Fosnmaali, paa de nær at dei klanglouse vert halvt klangføre i SHelgeland; *skot* > *skåd, veG(G)å* osf.

N. -um vert helst *å* ell o i SHelg.: *kveldum* > (*å*) *kvællå* (o), i gegnum *ijø'nå* (o), *myllå* (o). Sameleis -an: *ofan* > *åvå* (a). I NHelg. vert -an tidast a (*å*): *åva*; o jamvæl um i *ijøn(n)a, möllå*.

N. r er avmaadd i bøygingi, berre inkje i i-jamna einstava fleirtal: *kyr, fæt(t)r, bøkær*. O inkje i fleirtal te linne kvennkynsord i SHelg. liksom i YNamd.: *visår, för(r)år* (-å-). Dette år raader i Vegaa, Brynnøy, Velfjord o Vefsn; i Herre, Tjøtto o Alstahoug ymsest år me *æ*: *visæ* o (sjeldnare) *för(r)æ*; nordette kverv år burt, o der raader *viså, för(r)å*; o jamvæl: *visæ, visä, viså; för(r)å, ä, æ*.

N. rn > *nn*, men > rn i *garn, jarn, hærn* (o), *kårn* (o); sumstad i Rana o elles: *känn, känn; bokkhänn* Brynnøy.

N. rð > l. — N. l > l i dei same fall som sunnanfyre. — rt er tidt »tjukkt«, *lt*, tidt »halvtjukkt«, *rt*.

N. ll o nn er *ll* o *nn*, her som sudette heilt upp mot Bergen o Vinger, o ned-o-nordette heilt te landsenden. dd er helst *dd*. — Desse i-fengne samljodar jamnar sumstad o sumtid paa sjølvljoden framfyre seg: *björn* > *bjynn*, *fjall* > *fjyll*, *bjalla* > *bjyllå*.

N. ld > *ll*: *spjald* > *spjyll*. lt > *hlt, hlt*. nd > *nn*. nt > *nt*. ng > *ng*. — N. lg o rg oftast *lg* o *rg*: *hælg, bærg*.

N. g o f ette sjølvljod held seg mindr godt enn i Fosnmaale. — N. á f. > *åg* Helg. Salten. *krá* > *kråg* (ofto). — g sumstad *g*, Vegaa ofl.

N. k, sk, o g vert *i*-fengne her liksom i de nördre Fosnmaale: *sjarä* (*s*), *stykkje*, *vikä* v. Vefsn ofl., *ihje* o *itte*; o held tidt fast eit fylgjande i: *et liti stykkji* Br., *ihji*, *dëddan ny plädi*. — *reykja* > *röykji*, *stærki*, *töyji*. *Dyngjusetr* > *Dynniset* Br. -- *Raudey* > *Røy'ä* Tjøtto.

Tingord-bøygning i Helgeland, serleg Brynnøy, som her stend fyrst.

Eintal		Dativ	Fleirtal		Dativ
ub.	b.		ub.	b.	
f. 1. <i>skäl</i>	<i>skä'le</i> , <i>ü</i> , <i>ä</i>	<i>skä'ln</i>	<i>skä'le</i> , <i>a</i> , <i>ä</i>	<i>skä'len</i> , <i>an</i> , <i>æn</i>	<i>skä'lä</i> , <i>o</i>
2. <i>klæv</i>	<i>klæi've</i> , <i>ä</i> , <i>ä</i>	<i>klæi'væn</i>	<i>klæi'vä</i> , <i>ü</i>	<i>klæi'van</i>	<i>klæi'vä</i> , <i>o</i>
3. a. <i>jæit</i>	<i>jæi'te</i> , <i>ü</i> , <i>ä</i>	<i>jæitn</i>	<i>jæi'tr</i>	<i>jæi'tn</i> , <i>an</i>	<i>jæi'tä</i> , <i>o</i>
b. <i>hok</i>	<i>bo'kje</i> , <i>kjä</i> , <i>ä</i>	<i>bo'kæn</i>	<i>bø'kær</i>	<i>bø'kærn</i> , <i>bø'kæn</i> , <i>an</i>	<i>bø'kä</i> , <i>o</i>
4. a. <i>visa</i>	} <i>ä</i> , <i>o</i> , <i>ä</i> , <i>ü</i>	<i>än</i> , <i>en</i>	<i>är</i> , <i>a</i> , (<i>ä</i> , <i>ü</i>)	<i>än</i> , <i>æn</i> , <i>an</i>	<i>ä</i> , <i>o</i>
b. <i>vek(k)a</i>					
m. 1. <i>stav</i>	<i>stä'væn</i> , <i>en</i>	} <i>e</i> , <i>ä</i> , <i>a</i>	<i>stä'va</i> , <i>ä</i> , <i>ü</i>	<i>an</i>	<i>ä</i> , <i>o</i>
2. <i>gris</i>	<i>grä'sn</i> , <i>en</i>		<i>grä'se</i> , <i>i</i> , <i>ä</i>	<i>en</i> , <i>an</i>	<i>ä</i> , <i>o</i>
3. <i>fot</i>	<i>fö'tn</i> , <i>en</i>	<i>fö'te</i> , <i>ü</i> , <i>a</i>	<i>föt(t)r</i>	<i>föt(t)n</i>	<i>ä</i> , <i>o</i>
3. <i>läve</i> , <i>i</i>	<i>läven</i> , <i>æn</i>	<i>ä</i> , <i>o</i> , <i>ä</i> , <i>ü</i>	<i>läva</i> , <i>ä</i> , <i>ü</i>	} <i>an</i>	} <i>ä</i> , <i>o</i>
4. <i>bakke</i> , <i>ke</i>	<i>bakken</i> , <i>kæn</i>	<i>bakkä</i> ofl.	<i>bakka</i> , <i>ä</i> , <i>ü</i>		
5. <i>hage</i> , <i>d</i> , <i>g</i>	<i>en</i>	} <i>ä</i> , <i>o</i> , <i>ä</i> , <i>ü</i>	<i>haga</i> , <i>ä</i> , <i>ü</i>	} <i>an</i>	} <i>ä</i> , <i>o</i>
<i>hag(g)a</i>	<i>an</i>				
n. 1. <i>hus</i>	<i>hu'se</i> (<i>ø</i>)	<i>hu'se</i>	<i>hus</i>	<i>hu'se</i> , <i>hu'san</i>	<i>ä</i> , <i>o</i>
2. <i>plagg äg</i>	<i>plagdje</i> <i>pläji</i>		<i>plagg</i>	(<i>plad'dje</i>) <i>plag'gan</i>	<i>ä</i> , <i>o</i>
3. <i>öyra</i>	<i>öyrä</i> <i>f.</i>		<i>öyrär</i>	<i>öyrän</i>	} <i>ä</i> , <i>o</i>
4. <i>æppl(ä)</i>	<i>æpplä</i> <i>f.</i>		<i>är</i>	<i>än</i>	

Dativ er ikkje vidare i bruk utan i SHelgeland. Dativ eintal er i inkjekyn mesto inkje bruka, i kvennkyn ein grand, i mannkyn rett mykje: *i bä'te*, *på sy'e*, *i sko'je* Vegaa, Brynnøy ofl. i SHelg.; *i nakko* Vefsn. Dativ eintal i mannkyn hev her, liksom mesto allstad, same formi som bunde kvennkyn i nominativ. — Dativ fleirtal er heldr lite bruka; men: *i hu'sä*, *ä kvællä* Brynnøy, Vegaa ofl. i SHelg.

Dei bundne formir *skä'le*, *hu'se*, (burtimod *e*, *æ*) er enno dei aalgengde i Brynnøy, Indre Bindal, Velfjord, o tildeils Vegaa; *skä'la* (*ü*, *ä*), *hu'san* nordanfyre. *an* i inkjekyn *pl.* er ikkje uvanlegt i SHelg. og: *all hu'san* Vegaa. — Bundi form *visä*, *kän(n)ä* er den vanlege i SHelg. (Br. Vegaa Velfjord); *viso*, *kän(n)o* i Vefsn; *viso*, o mangstad *visa*, *-ä* i Herre, Tjøtto, Alstahoug, Rød(d)øy, Meløy; *visä* er vanlegt i Dønnes,

Nesna, Rana. — I fleirtal *visar* i SHelg. me Vefsn; *visø, viså, visä, -æ* i NHelg. — I stinnt kvennkyn o mannkyn breider ending-*a* seg meir o meir: *gr'isa. bø'kær, f'yr*; bunde *bø'kærη* o *bø'kæn -an, all f'yn* Vefsn, Vegaa; *rø'tr, fø'tr* (o *rø't'r, fø't'r*), bunde *røt(t)n føt(t)n, o røttærη; stor' føt(r), bæddel(i) føt(n), hænη.*

Hankynsord me endeljoden *n* fær jamnast inkje nokou ny *n* telagt i den bundne formi, paa lag liksom mangstad i Sud: *mæn(n), b. mænη; endir > ænne, b. æ'nn* o *æn'nen* (t. d. i Vegaa). — *skog* b. *skojan*, men *skugge* b. *skuggen*.

Inkjekynsord av typen *epli* vert oftast bøygde som kvennkyn: *e(i) æppl(å), -å, pl. -år -an* Vegaa ofl. *da va go æpplår* Vegaa, Brynnøy. Men og: *dēDDa æpple* Vegaa. Inkjekynsord me *a* hev *a* i eintal, liksom i nördste Namdal, men vert jamnan kvennkyn i fleirtal: *stor' öyrår.*

Eigenskapsord.

Endings-*e* fell tidt burt helst naar orde stend prædikativt: *all di an'nr; ho æ inkje størr'*: *da æn' öyra* Br.; *manη bø'kær.*

Nokre stelleord.

1. *e(g) æ(g) eG. vi, äss.* — 2. *du, di, dåkkær.* — 3. *m. hann, 'an 'n;* akk. o dat. *hånå (o) o hann, 'n;* gen. *hans* o *hass. f. ho,* akk. o dat. *hannæ* o *ho;* gen. *hænnæs. n. da, dæ* o *dē (dæ).* pl. *di* o *dæm;* akk. o dat. *dæm.*

dann (dan) o denn. den(n)e dæn(n)an, o dan(n)a dan(n)ana. daDDa(tt) o deDDe(tt), o dæDDa(n) Br. — rel. *såm, o so, så.* — spyrjande *kva (å, ä) kæ, ke. kvann* o *kæn.* — *in'kvann.* — *hverr (-ar) > kvar.* — *kæ dæ va du sa? kæm de va?*

æi ku, ænn kar, ætt hus: ljodveikt: *(æ)i ku, (æ)æn kar, æt hus.*

Verb.

Stinne verb endar i supin oftast me *e (æ)*, i Sud sumstad me *i (i)*: *har krøpi: sungit > sänni, o sunge* Vegaa. *hann har dreB(B)e seg: skreve,* Vegaa ofl. — Verb av den stinne *a*-klassen held oftast paa *a* i supin: *gravå græv (græv) grov grave,* — men og *græve.*

Linne *i*-verb. *hennå (-æ-), e(g) hænne hænnte hænnt.* Men endings *å* o *e* kverv tidt burt: *æ hænη da fi, æ hænnt da.* — Linne *a*-verb: *kasta (-å, -ä) i alle høve.* — *kunna* infin. *> kann* (Brynnøy, Vegaa ofl.: *du må då kann da.*

Refleksiv hev helst *st. da særst æg no viljå sær = de maa eg seia, Velfjord; da særst æg no sær,* osf. Brynnøy.

Maalprøvor.

Lebbe, lebbe, lamm'ə, sa ɔrn'e,
 kǫmm för mi dör'e,
 så ska eg je deg
 höyläppən grøn(n)ə.
 Nær, svarä lamm'ə,
 du pikkä meg punn bojen
 ä bær meg bort i skojen
 ät di ann'ər små trüllfuglan dine. Vegaa.

Kattü vel nåkk fessjen etü,
 männ ho vel þe kloü vätü. Dønnes.
 „Æ vel førr kokast i sju lute,
 førr æ vel ligg ær vintørnatt ute“, seie lusi. Dønnes.

innən ha(r) så nett i dät'tr så s(k)ju'rü:
 nett går 'o, nett står 'o, friar får 'o te julannə. SHelg.

Lus'e æ øt hyjjilə dyr: fəsst ho ha eti sa(g) matt, kry ho sa(g)
 bortü æ(i) krä, ä lægg sa(g) te ä søv; männ läppä æ dar allər fre
 på. Brynnøy.

Vefsn.

Der som her vert skrive B D G, skriv Vefsn-folk jamt b d g, ikkje p t k; ä i ting-
 ord-endingar skriv dei jamt a. ne, præp. hos, med, Helg.; maaske for: nær, A; visst eitt
 me neer(r) hos, Ndm. Fosn, for nær (nærre), hvilket sammesteds lyder neer; jf. næst ɔ: hos,
 Finnland „dialect norrländais (norvégien)“, Lundell; R.

Han Pe i Rok-äsü.

Før i ti'en ha fälke så myke ä bəstell mæ di unnerjordiskə. Di
 trudd dar buddə unnerjordiskə i kvar ən hiug; ä dar va dar så såg
 di mæsst kvar dag, snakkä mæ di ä va in(n)i hus'an ne di ä fækk bādə
 mad ä drekkə.

ən slek kar va han rokäs-pe. dana pe'en va äg ən stor hüudoktar,
 så han vart hæntä bādə ät fälk ä krædur. ængən fækk han bu (bo)
 uDa öy'en, at han mått kamm did ä jær go i ku så va klæen. han pe
 la ivæg ne-ät mossyü, ä dar fækk han se bād ä rodd ävər vefsn-älvü ä
 bortü öyfjellə. Så labba han pe snart innpå öy'ä. Då han kamm did,
 læg þærinna ne-i gälv'ä ä vaskä; han pe sætt se på ən stol ä bæjynt ä
 præd mæ ho om manngə ting. Bæsst så dü va, spræng þærinna opp ä
 jamrä se för at ho så ræent glömt ä lag mad ät 'n pe, så ha ræist ən
 læng væg ä va bādə trött ä svæng. dü svarä han pe: „da hastä slett

inþ, e va framma þá væ'ra ne ho marjü i jæithöjü, ä ho ga me þinnklení ä blænþ ä drekkü. — dan jæithöjen e æn bærgäu i öyþjellü sä han þe jækk om, dá han jækk þá öy'ä, ä dar va dá deþn unnerjorsþærinnü buddo, sä han kallü marjü ä sä han fækk þinnklení ne.

II. Saltværingismaal

talar dei i sydre o større luten av Salten futerike (Salto). Dei nördre herad: Tysfjord, Ankenes, Evenes, o Lødingen hev eit blendingsmaal som i mange ting likjest meir paa maale nordanfyre. De same gjeld um maale i Lofoten. Alle desse siste maali vert her reikna te Senjamaal.

Maale hev tjukk *l* or *l*, men ikkje or *rð*. *N*, *ll*, *nn*, *ld*, *lt*, *nd*, *nt* o *dd* er *i*-fengne som i Helgelandismaale. *ng* > *ngg*. — *rn* i stommen er *rn*, o sumtid *nn*: *hárn*, *kárn*; *bjönn*.

Saltværingismaale hev misst flestalle bøygingssendingar. Jamvæl it er mangstad avmaatt: *drukkít* > (*e ha*) *drokk*, *húsit* > *hús*; *mikit* > *mýk* *mýt* *mök*; (*it*) *sama* > *da* (*da*) *sám*; *nökkut* > *nákk* o *nákká*. Uttalen hev do ikkje vorte stort styttré o maklegare fyre di: alle desse einstavingsord, aa kalla, er no tungstava o hev tvo andetrykkar, eitslag circumflex, o fleire musikalske tonar.

Lettstava ord hev vorte tungstava, oftast i di at sjølvjoden er lengd, stundom i di at samljoden er lengd.

Kvennkynsord. Forminne er mest ifraa Skjerstad o Steigen. *vika* > *vék(k)*¹, b. *vek(k)o*, *lega* > *læg*, *reka* > *ræk*, *kona* > *kân*, **sina* > *sen*, *mysa* > *mæss*, *tjara* > *þærr*, *knoða* > *knø*, (*höy*)*lø*, *fluga* > *flo*, **slögu* *slo*, *þvögu* > *tvog*, *hak*, *kak*, *gat*, *snar*, *stofa* > *stu*, *fura* > *fárr* *før(r)*, *loka* > *lak(k)*, *viðja* > *viþ*, *smiðja* > *smiþ*, *evja* > *ævj* b. *ævjo*; *sevja* > *sævj*, *skytja* > *sþyjþ*, *selja* > *selli* b. *salljo*, *tilja* > *telli*; *hesja* > *hæssi*.

Verb. *vita* > *vet*, *lifa* > *lev(v)*, *et*, *dræp*, *lesa* > *læs(s)*, *bær*, *vær*, *væg*, *kámm*, *tak*, *sæv(v)*, *væv*, *stæl* o *stæl*, *gap*, *svar*, *moka* > *mák*, *sitja* > *sett*, *setja* > *sett*, *selja* > *sell*, *spyrja* > *spør(r)* *spör(r)*, *flytja* > *flött*.

Mannkynsord. *klafi* > *klav*, *skari* > *skar*, *har*, *han*, (*kjalki*) > *þæk*, *biti* > *bet* o *bøt*, *nefi* > *næv(v)*, *mosi* > *møs* o *mæs(s)*, *floti* >

¹ Circumflex vert ikkje teikna herette.

flát, *dropi* > *drápp*, *logi* > *læg*, *bogi* > *båg* o *båje*, *hagi* > *hag* o *haje*, *stigi* > *sti*. — *ham'mar*, *som'mar*, *na'var*, *snì'el*, *eitill* > *eiþel*.

Tungstava ord. *visa* > *ei(i) vîs*, *rotta* > *røtt*, Salten Indre. *bakki* > *bakk*, *stykki* > *stykkj stytt*, *þykki* > (*æg*) *tykkj*; *drekka* > (*a*) *drekk*, *dröym*, *jöym*, *röyk* *röykj*.

Inkjekynsord. *höfuð* > *hov* (*ö*) o *höu*; *kol* > *køl*, *skot* > *skåt* o *skøD* Indre Salten; *lof* > *lov*. — *allir synir minir* > *áll sôn mîn*, *ígegnum* > *jø'na*, *mylla*.

ei(i) skál, *dan ská'la*, *manng skál(e)*. *bok*, *bo'ka*, *bø'kar* o *bøk*, *b. bø'kø(r)n*. *ei(i) vis*, *dan gam'mæl vi'so*, *manng vis*, *all vi'sn*. *ei(i) vekk*, *dan vek(k)o*, *tre vekk*, *all vek(k)øn*.

stav, *sta'væn*, *på sta'va*, *manng sta'va*, *sta'van*, *på sta'vo*; *skog sko'jen*; *gris*, *grì'sn*, *grì'sa*, *pl. grîs*, *grì'sn*. *láv*, *lávæn*, *på lávo*, *pl. láv(a)*, *lávæn*.

hus, *da hus(ø)*, *i hu'sa*, *hus*, *hu'san* (*i hu'so*).

Dativ er ikkje svært mykje bruka.

Verb. *å kast*, (*æg*) *kasta*, *kasta*, *kasta*: *þenn*, (*æg*) *þenn*, *þennt*, *þennt*.

III. Senjamaal.

Heimemaale i Finnmark, heilt ifraa Sud-Varanger vestette, i Trums, i Senja, i storluten av Vesteraalen o i Lofoten o Ofoten er eitt, i de meste. I Finnmark er de do mindr heilslegt, o meir uppblanda, me di at mange talar utlendskt maal — Finnsk, Kvænsk o Dansk — ikring o inni valde aat Senjamaale, o me di at innflytjarar fraa Sud-Norig hev halde heimemaale sitt. Detta siste geld og i Trums futerike, der mange (dei fleste?) i Maalselvsdal o Bardodal talar Øystrdalsk (Tynsetsk) o Gudbrandsdalsk, paa lag liksom i enden av næstsisste hundradaare, daa dei flutte inn.

I Senjamaale er alle ljdsterke stavingar vortne mesto like tunge: dei lette hev oftast fenge samljoden lengd, sumtid sjølvljoden o mesto alltid um denne var o er *a*: *vit* > *vett*, *biti* > *hette*, *levve*, *möl* > *máll*, *loka* > *lákka*; *matr* > *mät*, *nav(v)ar*, *snig(g)el*, *lesa* > *læs(s)e*. Sjølvljodanne, dei stutte, er oftast lægde noko. I sume ord er sjølvljoden lengd framsyre lang samljod, o denne er stytt, som i Helgeland: *björn* *björn*, *kaldr* > *kal*.

Paa dei fleste stelle raader desse ordformir o desse endingar: alle linne kvennkynsord endar me *a*, alle linne mannkynsord o alle verb me *e*.

Kvennkynsord: *visa*, *húfa* > *huva* Ibbstad ofl., o *hua*; *púfa* > *tuva* o *tua*; *þvaga þvögu* > *tvö(g)a* o *tua*; *sloga*; *floga* o *flua*; *stofa* > *stua*; *vik(k)a* Balsfjord ofl. o *vek(k)a* o *vækka*; *læga*; *seta (i)* > *setta*; *kona* > *kán(n)a*; **sina* > *sen(n)a*; *får(r)a*, *tvår(r)a*; *knöða* > *knöa*, *fröa*; *smiðja* > *smia*; *via* = *viðir*, men *vedja* = *við* Senja o m. fl.; *haka*, *kaka*, *snara*; *hæsjá*.

Verb: *vita* > *vít(t)e* (o *vette -e, -a, e*), *lev(v)e*, *ete*, *dræpe*, *bere*, *lesa* > *las(s)e*, *sáv(v)e*, *kämme*, *moka* > *mákke*, *take*, *svare*, *gera* > *jære*, *sitja* > *sette*, *setja* > *sætte*, *flatte*, *spørre (ö)*. *freg(n)a* > *fræge*, Isl. *spila* > *spelle* o *spalle*.

Mannkynsord: *hane*, *biti* > *bette*, *nævve*, *beli* > *telle* o *telle*, *sle'e*, *dræppe*, *brát(t)e*, *flát(t)e*, *masse*, *hæfje* o *hæfje (k)*; *hake*; *mage* o *maje*, tidt b. *majæn* te ub. *mage*; *haje*, *låge* o *låje*; *båge* o *båje* Kvæfjord, Tranøy, Bjerkøy ofl.; *boge* b. *bojen* Ibbstad, *böue* Lenvik, Trums; *stigi* > *stie*, *nahfje (h)*.

höfuð > *hávvø hávv* o *höu*; *nökkut* > *nåkkø -a*; *myk(h)e*, *stykfje*, *sniq'göl*, *spær'öl*, *eit(t)öl* o *-fjel*; *peppar*, *gam'mæl*, *sommar*, *hammar*, *nav(v)ar*. *sonr* > *sånn*, *to sønne (-a)*, *(a)i sønn-kán(n)a*.

Bøygjings-r er burtkvorven i alle høve, berre inkje i ord me i-jamning i einstava fleirtal, o inkje i notid av verb som endar me stomn-sjølvljoden: *røt(t)r*, *bø'kær*, *trur*, *ser*, *stær*, *ror*.

Tjukke samljodar finnst knapt, berre at i ette samljod tjukkmar noko-lite sumstad, helst ette s: *slå*, *flat*.

ll, nn, nt, ll(d), n(d) o dd er i-fengne, paa lag liksom paa Helgeland; — sl, zl, tl > hl oftast. — kn sumstad > hgn: hgniv. — rn > rn oftast.

Bøygjing paa tingord. Dativ er ikkje i bruk utan i sume ordtak. *skål*, *skå'la*, *skå'le(a)*, *skå'løn* o *-an*. *bok*, *bo'ka* o *bo'ka*, *bø'kær*, *bø'kærn* (*bø'kæn*). *fat*, *fo'tn*, *føt(t)r*, *føt(t)n* o *føttærn*. *visa*, *visa*, *visø*, *visøn*; *vekka* sameleis. Mangstad, t. d. i Skervøy, Lenvik ofl., er de do: *a(i) visa* (*vekka*), *to visa* (*vekka*), *visan* (*vekkæn*). — *stav*, *sta'væn*, *sta'va*, *sta'van*. *gris*, *grì'sn*, *grì'se* (o *-a*), *grì'søn* o *-an*. *hane*; *måne*, *månen* o *-æn*, *måna*, *månan*. *nahfje (h)*, pl. *nakka*. — *hus*, *hu'san*, *far* pl. *fa'ra*; *brør*; *menn'r* b. *menn'rn* o *menn'æn*; *öua*, *öua*, *to öua*, *öuan*; *öyra* osf.

(a)i svart tröya (*a*i svar'ta tröya Ibbstad, Lenvik ofl.), *d(an)n* svar'ta tröya, *sva'r'tø tröyø (-a)*, *d*i svar'ta tröyæn ell tröyæn; (*a*)i åpæn dør (ø); sjeldan *åpa*, men *lita*, *mi aia*. *æn* svart hæst (*aen svar'ta hæst* Ibbstad, Lenvik ofl.). *æt* (*æt(t)*) råtte (æ) tre, *dæ* (*dæ*, *de*, *de* Ibbstad) råttnø tre'a, *d*i råttnø tre'an. — *D'a så* (*so*) *ag sære*. *Dæm* (*d*i, *dæi*) *sæe* *dæ*.

Verb.

Dei stinne verbi bøygjest i de meste som i Helgelandsmaali. Dei linne og; men notid-formi aat *a*-verb endar sumstad me *ə*: *å kastə, æg* (ell *æ*, ell *e*) *kastə, kasta, har kasta*. — Dei Trøndske supin *såidd, budd, rodd* (o *sådd*) osf. raader her og. Mangstad fær jamvæl stinnt verb slikt supin: *svidd, sedd, gådd, stådd*, Trums. Reflexiv hev **st**, sumstad *s*.

Endings-*ə* (*e*) er ikkje so ofte burtkvorven som i Helgelandsmaal, korkje i verb ell i eigenskapsord. — Serleg i øystre Finnmark høyrer ein, forutan dei nemnde influtte maali, eit avmaatt norsk maal som minner um dei ringaste Nedenes-maali: *stæen, læus (löus), hæstenə, bo'ka*, men *käm'mær, så'vær, kastər, (æ) visə, to visər*.

I Finnmark o tett sunnanfyre er de ikkje berre ættingar av innflutte dansktalande, som talar eitslag Dansk ell Norsk-Dansk; men Kvænir o Finnar og, som vil vera Nordmenn, gjere de same; ein kann daa faa høyre t. d. »*en ugge*« *ə*: ei vika, »*helle uggen, tre ugger*« osf. — So er der no og »Russe-Norsk«.

Imillom Senjamaale o Saltværingsmaale ligg ein teig, Lofoten o grannebygdur ned te Bø i Vestraalen, der endinganne i sume ord sumstad o sumtid hev halde seg, o so er burtmaadde att. Serleg er de infinitiv aat verb som fer ille: dei hev her, liksom i sudlege maal, mindre hald paa endinganne (*a, e* ell *ə*) enn tingordi. Mannkyn o inkjekyn held paa endinganne *e* (*ə*) o *a* (*ä*) mesto allstad o alltid o i alle ord; kvennkyn noko mindr.

Soleis: *ær riva, dann riva* (sjeldan *rivo*, som i Salten), *to riva* (*-e*); *ær vek(k)a, to vek(k)a, stu', tvog'*, Værøy i Lofoten. *ær tværre, vekka* (*-a*), *å kamm, å vett* < **vita**, Moskenes i Lof. *riva gryta visa* o *riv grjt vis*, Hassel sudlengst i Vestraalen. *vekka* o *vækka*, Hassel, Flakstad i Lof. (*æ*)*i knoa, kak, hak*, Hassel. (*æ*)*i væifa* *ə*: *vækja*, Borge i Lof. *væife*, Hassel¹. (*æ*)*i furr, tværr, væk(k)* < **vika**, *sænn* < ***sina**, *hærr* < **tjara**, *moss* < **mysa**, *smia* < **smiðja**, Buksnes i Lof. (*æ*)*i vek(k)a* o *vækk(a)* Røst i Lof., Sortland i Vestraalen. — *å et, læs, dræp, søv, væv, levr, spæll* < **spila**, *vett*, Værøy, Røst, Buksnes; *å vet(t)e, leve* o *læv, læs, hæv, væv, sjær* < **skera**, *flott*, Hassel. — (*æ*)*æn baje* < **bogi**, *læje, bet(t)e, peli* > *tulle*, Værøy, Røst, Buksnes. *dræppe, næv(v)e, bet(t)e, hane*,

¹ Me *-kja* o tildeils *-gja* hev de seg her paa same maaten som i Helgeland o Fosnmaali, paa lag.

skare, hare, *þæke*, mage, sle'e, Hassel. höfud > *ett hävr(ə)* o höu; nökkut > *näkka* Hassel. *ett nyra*, to nyra, *bagge nyran*; öua (*öua*), öra, *nösta*, *öista*, Flakstad.

Bøygjingi er i denne teigen i de meste den same som i Senjamaale.

I Risvær i Oust Vaagan i Lofoten i barde aat Saltværingsmaale er de jammast so: kvennkynsord: (*æ*)i *vækka*, *hærlə vækka* o *vækko* (som i Salten), *tre vække*; *visa*, *dønn* (o *dn*) *gamlə visa*; *riva*, b. *riva* o *rivo*; *tre visa*, *tre rivə*. *reka* > *ræk(k)a* — me halvlang sjølvjod o halvlang samljod — men *vækka* paa farty; *væfka*, *smia*, *via*, *mæssa*, *selja* > *sælja*, *þilja* > *telja*; *tjara* > *þær(r)a*, *þúfa* > *tua*, *þvaga* > *tua*, (**slaga*) > *slua*, *fluga* > *flua*, *stofa* > *stua*, *tvår(r)a*, *får(r)a*, *kaka*, *haka*, *vara*, *snara*, *hás(s)a*, *laka*, *kona* > *kan(n)a*, *kanna*, *knəa*, *trəa*, *kvallseta*, *brænnhet(t)a* < **brenneta*, *hæssja*. — Verb: *å vet(t)e* < *vita*, *levv*, *bærr* < *bora*, *spell*, *monn* < *muna*, *et*, *læs*, *dræp*, *cæg*, *væv*, *bær*, *sjer*, *stæl*, *fløtt*, *spörr* (ø), *sitja* > *sett(ə)*, *setja* > *sett(ə)*, *bak*, *smak*, *ta(k)*, *gap*, *tap*, *gal* (*hanən gæl*, *gol*, *har gälle*), *tal*, *svar*, *säv*, *láv*, *moka* > *måkk*, *nu må du kåmm*. — Mannkynsord: (*æ*)*ən* *bette*, *skare*, *har(r)e*, *hane*, *vane*, *hage*, *mage*, *klave*, *þæke*, *næse* = *nös*, *bogi* > *böue* o *bue*, *löue*, *dråppe*, *mässe*, *flätte*, *brätte*.

Bø i Vesteraalen.

Də va her æt år æg hadd hann kresten på lihljora te å jølp mæg i tárveŋŋa. æen dag me vi sto å stakk bort i dammən, så häur æg gäuken gol bort i lia. „nær, höyr dækkær gäuken, glunŋta?“ ropa æg åt der hinə. „hæ“, sæi hann kresten, „va də vørkæli gäuken? ja də ska du ha takk, də har vi nok levd də bæsstə“. — „nə, korlessən de də?“ spör æg o mata fram punn. — „jäu, vært iþŋe dækkær de, at gäuken e æen fægð-föggəl?“ sæi han kresten. „Də va enndä same vārən hann sali martin sætt tel, də kåmm gäuken æen dag liksä vi jekk a dammən, å sætt sæg på pellkryþŋa å gol. å hann rasmus på rabben — trur dækkær iþŋe mæg, så kann dækkær nu bærrer spör hann, om də iþŋe e sannt kvart bidio grann — hann kåmm də fykan me börsa si å skäut gäuken, så fjördoŋŋen låg: men föggəlñ sjöl hann va enŋŋən sta å finn. — ja, də e så sannt så æg e æen synnar för vārherre. — mn jäu, də vi sto opp dajen ette, də sat gäuken på stuməna å gol. å də gol hann iþŋe bærrer; mn də gnællørgol hann. för anŋær gäuka di sæi nu bærrer kuku kuku! mn denŋan hann sa: kuku-kuku, kuku-kuku! — å vekka ette də sætt hann martin tel, så dækkær vært“.

mata fram punn prøvde aa lirke fram. Ette Birger Martinussen, Maalet i Bø i Vesteraalen.

Senja.

„eg var ijon'na gær'n din“, sa trälle (te bö'n). „var'æn læg så fram“, sa bö'n. „kän(n)a di læg i barsæn“, sa tr. „Dæ lakka så ti'a te“, sa bö'n. „ho ha fått tvillenğa“, sa tr. „dæssmæir äukæs var'a“, sa b. „dø æenø e døtt“, sa tr. „Dæ tryt iþje brø“, sa b. „dæm e bægge dø“ sa tr. „så slæpp dø æenø å sørjə för dø annr“, sa b. „kän(n)a di e å dø“, sa tr. „maken i stå'an“, sa b. „öks'a di e skaftläus“, sa tr. „å du e hüuäläus“, sa b. „ji du va på have“, sa tr. „sjep unn'ør“, sa b. „häll i“, sa tr. „träpp i“, sa b.

Mest ette Ivar Aasen, Landsmaal, o Amund Larsen. *träpp* = topp(a), tapp.

